

LOS HECHOS DE LOS APOSTOLES JA NI KASA'A CHAA APOSTOL

Ja ní keyu'u-yá kii Espíritu Santo

¹ Teófilo, tática máni. Nuú tutú ja ní chaa núú-ná ni kastu'ún-ná taká tiñu ni sá'a Jesús, jín taká tu'un ni stá'an-ya ondé kivi ní kejá'á-yá,

² te onde kivi ní tá'ú-yá tiñu jín Espíritu Santo nuú taká apóstol, chaa ni kaji-ya. Te suni kivi-ún ni ndaa-ya kuá'an-ya ándíví.

³ Te nuú ní jinu ni ndo'o-ya, te jín kuá'a tuní ío ndaa ni ndenda-ya chakú-ya núu cháa-ún jíná'an-de. Te uu xiko kivi ní stá'an-ya máa-yá nuu-dé. Te ni ka'an-ya jín-de tu'un ñuu nuu tá'ú Dios tiñu.

⁴ Ká'jin tútú-de. Te ni tá'ú-yá tiñu nuu-dé ja má kúxio-de ini ñuu Jerusalén, chi ná kúndatu-de chaa I'a ni keyu'u máa Táa-yo Dios. Te ni ka'an-ya jín-de: A ni kajini so'o-ró já súan ni ka'an-ri jín-ró.

⁵ Chi Juan, jandáa ja jín ndúcha ní skuánducha-dé-i. Ko róo jíná'an-ró, yaku-na kivi te kuanducha-ro jín Espíritu Santo, áchí-ya.

⁶ Te chaa ni kakutútú núu-yá, ni kajika tu'ún-de-ya: Tática, te vina natá'ú tiñu chaa Israel ini ñuu máa-de sá'a-ní xí túu, áchí-de.

⁷ Te ni kachi-ya: Ma kúu kuni-ro kivi xí kuiá ja ní teta'an máa Táa-yo jín tú'un ndíso-ya tiñu.

⁸ Ko nú a ni chaa Espíritu Santo siki-ro, yúan-na te ni'in-ro fuerza-ya, te kani ndaa-ro tú'un-ri ní ini

ñuu Jerusalén, ní iní ñuu Judea, jín ñuu Samaria, jín ondé nuu ndí'i ñuyívi. Achí-ya jín-de.

Jā ní ndaa Jesús kuano'on-ya andívi

⁹ Te nī ndí'i nī ka'an-ya táká tu'un yá'a. Te nini kánde'é-de, te nī ndaa-ya kuá'an-ya. Te nī chaa ñn viko nu'ún ní jasū nuu-yá.

¹⁰ Te nini ká'jin-de kándakoto-de ichi ándívi núu ndáa-ya kuá'an-ya, te nī chaa-ni uu tá'an chaa káñu'un sa'ma kuíjín, nī kajukuiñi xiin-dé.

¹¹ Te nī kaka'an chaa-ún jín-de: Róo chaa ñuu Galilea, najā kándakoto-ró íchi ándívi. Jesús yá'a, jā ní xndóo-ya róo te kua'an-ya íchi ándívi, suni súan ndii-ya nátu'un nī kajini-ro kuáno'on-ya andívi. Achí-de.

Jā ní nukuiñi Matías jín chaa káskuá'a

¹² Yúan-na te nī kanuu-de yuku Olivar káno'on-de ñuu Jerusalén. Te onde yuku-ún, te onde ñuu, jíká nátu'un kájika chaa judío ñn kivi ndétatú.

¹³ Te nī najaa koyo-de ini ñuu. Te nī kaka-de xini ñn ve'e nuu káxiukú Pedro, Juan, Jacobo, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Jacobo se'e Alfeo, Simón Zelote jín Judas ñani Jacobo.

¹⁴ Taká chaa yá'a, ñn núu-ni ká'jin-de kájikan ta'u-dé, jín sáva ñasíí, jín María náa Jesús, jín táká ñani-ya.

¹⁵ Te ñn kivi ní jukuiñi Pedro nuu táká ñani-ún. Te ká'jin nátu'un ciento oko ñayívi. Te nī ka'an-de:

¹⁶ Ñani jíná'an-ró, nī skíkuu nini tú'un ká'an tutu ii já ní ka'an Espiritu Santo onde sáá jín yú'u David

tu'un Judas, chāa n̄i yoxnúú núu já ní kākatīin Jesús.

17 Te suu chāa-ún, n̄i yoso-dé jíin-yó. Te n̄i chindéé tá'an-de jíin-yó siki tú'un yá'a.

18 Chāa yúan, n̄i jaan-de in̄ ñu'un jíin xú'ún ní ni'in-dé siki tiñu ñáá n̄i sá'a-de. Te onde súkún te n̄i kanangava-de, te n̄i ndatā sáva ch̄ii-de. Te n̄i ndi'ī jiti-de n̄i jichā.

19 Te n̄i jichā tu'un yá'a nuu táká ñayivi káxiukú ñúu Jerusalén. Te yuán ní kāskúnání-i ñu'un-ún nuu yú'u máá-i Acéldama, jā kuní ka'an: Ñu'un niñí.

20 Ch̄i súan yóso núu tutú Salmo: Ve'e-de, ná kúu in̄ ve'e sáni. Te mā kúnchāa ni in̄-i in̄i ve'e-ún. Te suni ká'an: Tiñu ndíso-de, ná kúndiso ingā chāa. Achí.

21 Núsáá te jínu ñú'ún já káji-yó in̄ chāa ma'ñú táká chāa jā á ká'iin jíin-yó táká kivi ní jika máá Jító'o-yo Jesús jíin-yó,

22 te onde kivi ní skuánducha Juan, te onde kivi ní xndóo-ya yóo te n̄i ndaa-ya kuá'an-ya ándivi. Te chāa kaji-yó, ná kúu-de testigo jíin-yó já á n̄i nachaku-ya. Achí-de.

23 Te n̄i kajani-de uu tá'an chāa: José, jā nání-de Barsabás te Justo kúu ingā sí'ví-de, jíin Matías.

24 Te n̄i kajikan ta'u-dé: Táta, máá-ni ch̄i jiní-ni ndasa káa in̄i añú taká ñayivi. Núsáá te jā úu tá'an chāa yá'a, stá'an-ni ndé in̄-de n̄i kaji-ni,

25 náva'a kundiso-de tiñu apóstol. Ch̄i Judas, n̄i sá'a-de kuachi, te n̄i kenda-de kua'an-de lugar máá-de. Achí-de.

26 Yúan-na te n̄i kasá'a-de sortear. Te n̄i jungava-ni siki Matías. Te n̄i nukoso-dé jíin uxí in-ga

apóstol.

2

Kiví Pentecostés

¹ Te máá kiví Pentecostés n̄i ka'jin tútú ñin núú-ni-de.

² Te sánaa-ní te n̄i chaá ñin ndusu ichi ándíví nátu'un ní'in ñin tach̄i xáan, te n̄i skútú iní ve'e nuu káxiukú-de.

³ Te n̄i kajini-de ja ní jich̄a nátu'un yáá ñú'un. Te n̄i jungoo siki ná ñin ná ñin-de.

⁴ Te ndi'i-de, n̄i kukútu jín Espíritu Santo. Te n̄i kaka'an-de s̄in s̄in yu'u, ndasa n̄i stá'an máá Espíritu nuu-dé ka'an-de.

⁵ Te ñuu Jerusalén, káxiukú ñáyivi judío onde taká ñuu ní ñúyivi. Te káchiñú'un-i Dios.

⁶ Te ja súan n̄i ní'in, te n̄i katak̄a ñáyivi kuá'a. Te n̄i kuñáá in̄i-i, ch̄i ná ñin ná ñin-i, n̄i kajini so'o-i káka'an-de yu'u máa-i.

⁷ Te n̄i kánaa iní-i kánde'é-i. Te n̄i kaka'an-i: Nasu cháa ñuu Galilea kákuu taká chaá káka'an yá'a náún.

⁸ Ndasa kúu núsáá. Ch̄i ná ñin ná ñin-yó, kájin so'o-yó káka'an-de yu'u ní kakaku-yó jín.

⁹ Chi chaá onde ñuu Parto jín ñúu Media jín ñúu Elam kákuu-yó. Te sava-yó, vai-yó onde ñuu Mesopotamia, jín ñúu Judea, jín ñúu Capadocia, jín ñúu Ponto, jín ñúu Asia.

¹⁰ Suni onde ñuu Frigia jín ñúu Panfilia, jín ñúu Egipto jín ndáñúu África ja kánchaá inga lado ñuu Cirene vai koyo-yó. Te sava-ga-yo onde ñuu Roma

jíká vái-yó. Te suni íó sava cháa n̄i naki'in sé'é judío.

¹¹ Suni cháa ñuu Creta jíin cháa ñuu Arabia kákuu-yó. Te kájini so'o-yó já jíin yú'u máá-yó káka'an-de taká tiñu ñá'nu sá'a Dios. Achí-i.

¹² Te taká-i, cuenta kánaa íi iní-i kánde'é-i. Te káka'an-i jíin tá'an-i: Naún tu'un kúu ya'á núsáá, áchí-i.

¹³ Ko sava-i káka'an kátá-i: Kánajini-de, áchí-i.

Ja ní jani Pedro tu'un nuu kuá'a ñáyivi

¹⁴ Yúan-na te n̄i ndukuiñi Pedro jíin uxí ñn-ga-de. Te n̄i ka'an jaa-de jíin-i: Níí, cháa judío, jíin taká ní cháa káxiukú iní ñuu Jerusalén, tiñu ya'a ná kuni ndi'i-ní jíná'an-ní. Te kuni ná'in-ní tu'un ná ká'an-ná jíin-ní.

¹⁵ Chi cháa ya'a, tú kánajini-de nátu'un kájani iní-ní, chí sáá ká'ñn jañá'an kúu.

¹⁶ Ko ya'á kúu tu'un n̄i ka'an Joel cháa n̄i jani tu'un Dios onde sáá:

¹⁷ Achí Dios: Kiv̄i sándi'í-na te kacha nuu-ri Espiritu-ri sik̄i taká ñáyivi. Te se'e yíi-ro jíin sé'e sí'í-ro, kani-i tu'un-ri. Te cháa súchí jíná'an-de jíin cháa ñá'nu, skóto jani-de.

¹⁸ Te jandáa ja kiv̄i-ún te kacha nuu-ri Espiritu-ri sik̄i mozo-ri, kúu cháa kúu ña'an. Te kani-i tu'un-ri jíiná'an-i.

¹⁹ Te sá'a-ri tiñu ñá'nu onde andíví. Te sá'a-ri tuni nuu ñúyivi. Te koo niñi jíin ñú'un jíin yokó ñu'ma.

²⁰ Te ndikandii, nduu túún. Te yoo, nduu niñi. Te vásá jáa kiv̄i máá Jító'o-yo. Kiv̄i ká'nu, kiv̄i stá'an ndijin-ya máá-ya kuu-ún.

21 Te taká ñayivi ká'an nda'ú jíin máá Jító'o-yo ondé jíin sí'ví-yá, kaku-i, achí Joel.

22 Níi cháa ñuu Israel, kuni so'o-ní tu'un yá'a jíná'an-ní: Máá Jesús ñuu Nazaret, I'a va'a nī kuu-ya núu Dios. Te nuu máá-ní nī sá'a-ya tíñu ñá'nu jíin kuá'a tuní. Te nī kakee nuu-ní nī kande'é-ní ja súan nī sá'a-ya ondé jíin Dios. Te suni súan kájinī taká-ní.

23 Ko níi, nī kanachi'i-ní-ya ndá'a cháa ñáá. Te nī kaja'ni-dé-ya jiká cruz. Te jíin tiempo, a nī jinī Dios ja súan sá'a-ní núú, chí súan nī teta'an-ya.

24 Ko nī nachaku-ya ní sá'a Dios. Te nī janchar-ya fuerza kue'e kuu-yo, chí tú ní kúu kendo-ga Jesús inī nda'a kué'e kuu-yo.

25 Chí David, nī ka'an-de tu'un-ya: Nī jinī-ri nuu máá Jító'o-ri, ja nené kánchar-ya jíin-ri. Chí kánchar-ya íchi ndává'a-ri, nává'a ma yú'ú-ri.

26 Ja yúan ní kusii iní añú-ri. Te nī nakana jaa-ri-ya. Te suni ndetatú yiki kúñu-ri, te kuñukuu inī-ri.

27 Chi ma skéndo-ní añú-ná inī lugar ndiyi, ni ma kuá'a-ní tu'un te'yu Se'e-ní, I'a ii.

28 Nī stá'an-ní nuu-ná ndasa ni'in-ná ichi kúchaku-ná. Te kiví kúnchar-ná jíin-ní te kusii xáan iní-ná sá'a. Achí David.

29 Nánī jíná'an-ní, ná kachí kají-ná nuu-ní tu'un David tata ñuu-yo. Chi nī ji'i-de. Te nī yuji-de. Te ve'e añú-de kánchar jíin-yó ondé vina.

30 Chi cháa nī jani tu'un Dios nī kuu-de. Te nī jinī-de ja ní ka'an téyí-yá jíin-de ja núu-dé, cuenta chíi tata-de, nukuiñi Cristo kúnchar-ya mesa-de tá'ú-yá tíñu.

31 Te ya'á ní jini-de jín tiempo, ni kastu'un-de ja náchaku Cristo, chi añu-ya, tú ní kendo iní lugar ndiyi. Te ni yiki kũnu-ya, tú ní té'yu.

32 Te Jesús, ni nachaku-ya ní sá'a Dios. Te kájini-yo já chakú-ya.

33 Te ni ndaa-ya kuá'an-ya íchi ndává'a Dios. Te natu'un ni keyu'u máá Táa-yo, te onde nuu máá-yá, ni ni'in Jesús Espíritu Santo. Te ni jacha nuu-ya natu'un kánde'é-ní te kájini so'o-ní vina.

34 Chi David, tú ní ndaa-de andívi. Ko ni ka'an-de: Máá Tatá Dios, ni ka'an-ya jín Jító'o-rí: Nungoo-ró íchi ndává'a-rí,

35 te ná chúkú-rí cha kájito u'u róo, kuu-de teyu kúxndí ja'a-ro, áchí.

36 Te ná kuní ndaa ndivii ñáyivi Israel ja Dios, ni jani-ya máá Jesús ja ná kuu-ya Jító'o-yo vasa ni kaja'ni-ní máá-yá jiká cruz, te suni máá-yá kuu Cristo. Achí Pedro jín-i.

37 Te súan ni kajini so'o-i tu'un yá'a. Te ni kanata'u'u iní añu-i. Te ni kaka'an-i jín Pedro jín sáva-ga apóstol: Ñani jíná'an-ní, ndasa sá'a-ná jíná'an-ná núsáá, áchí-i.

38 Te ni kachi Pedro jín-i: Nakani iní-ní jíná'an-ní, te kuanducha-ní jín sí'ví máá Jesucristo náva'a koo tuká'nu iní nuu kuáchi-ní. Te kuá'a-ya Espíritu Santo-ya núu-ní.

39 Chi nuu máá-ní jín núu sé'e-ní, súan ni keyu'u-yá. Te suni súan ni ka'an-ya núu táká ñáyivi káxiukú jíká, nuu násaa-i ja máá Tatá-yo Dios kana-ya xiní-í ná kí'in-i nuu-yá.

40 Te Pedro, jín kuá'a-gá tu'un súan, ni ka'an ndaa-de. Te ni ka'an ni'in-de jín-i: Ná ndúkú

ndéé-ní kaku-ní mañnú táká ñayivi ñáá yá'a, áchí-de.

⁴¹ Te nī kajatú'ún sáva-i tu'un nī ka'an-de. Te nī kajanducha-í. Te kivi-ún nī ndea-ga-i nátu'un unī mīl ñayivi.

⁴² Te nī ka'iin nī'in-i sikī tú'un kástá'an apóstol, nī kandatú'ún ñn núú-de, nī kasákuáchí-de staa. Te nī kajikan ta'u-dé.

Jā ní kañava'a ká'nu-i taká ndatíñu-i

⁴³ Te ndi'i ñayivi, nī kayu'ú-i. Te chaá apóstol, nī kasá'a-de kua'a tíñu ñá'nu jín tuní.

⁴⁴ Te taká ñayivi kákandíja, káxiukú tútú-i. Te kañava'a ká'nu-i taká ndatíñu-i.

⁴⁵ Te nī kaxikó-i taká ndatíñu-i, jín táká ve'e-i. Te nī kasaka-í xu'ún núu tá'an-i, ndasa jínu nú'ún ñn ñn-i jíná'an-i.

⁴⁶ Te ndita'an kivi kája'an tútú-i ve'e i. Te kásákuáchí-i staa ndita'an ve'e-i. Te luu, siñ ní ka'io inī añú-i káyee-í staa.

⁴⁷ Te kánakana jaa-i Dios. Te sava-ga ñayivi núu-ún, nī kaka'an jínú'ún jín-i. Te ndita'an kivi ní kakaku sava-ga ñayivi ní sá'a máa Jító'o-yo. Te nī kandujín-i jín tíku'nī kándíja-ún.

3

Jā ní nduva'a chaá rengo

¹ ñn kivi te nī kaka Pedro jín Juan, kája'an-de inī ve'e i. Chī máa hora ka'unī aini kúu, te jikán ta'u-í yúan.

² Te kákinchaka-i ñn chaá rengo onde kivi ní kaku-de. Te chaá-ún, ncháá-de ndita'an kivi yúxé'é

vé'e ij nuu nání hermosa, jikán-de caridad nuu taká ñayivi kivi koyo ini ve'e ij yúan.

³ Te cháa-ún, ni jini-de nuu Pedro jín Juan, ja kuákivi-de ini ve'e ij. Te ni ka'an nda'ú-de jín-de ja ná kuá'a-de ñn caridad.

⁴ Te Pedro jín Juan, ni kande'é vá'a-de nuu cháa-ún. Te ni kaka'an-de jín-de: Yá'a nde'é-ró núu-rí, áchí-de.

⁵ Te máa cháa-ún, ndátu tu'a-de, jani ini-de ni'in-dé yaku na jín núu Pedro jín Juan.

⁶ Te ni kachi Pedro: Tú ñáva'a-ri plata ni oro. Ko ja ñáva'a-ri, yúan kuá'a-ri nuu-ro. Jín sí'ví máa Jesucristo ñuu Nazaret ndukuiñi te kaka-ró, áchí-de.

⁷ Te ni tñn-de ndavá'a cháa-ún. Te ni xndúkuiñi-de cháa. Te ja'a-dé jín sukún já'a-dé, ni kanduva'a-ni.

⁸ Te ñn ni kanda-ni-de. Te ni ndukuiñi-de. Te ni jika-de. Te ni kivi-de jín Pedro jín Juan ini ve'e ij, jika-de, kanda-de, te nákana jaa-de Dios.

⁹ Te ni kajini taká ñayivi núu-dé ja nákana-de te nákana jaa-de Dios.

¹⁰ Te ni nakuni-i nuu-dé ja máa cháa jikán caridad yux'é vé'e ij ja nání hermosa kúu-de. Te ni kakee nuu-í kande'é-i. Te ni kayu'ú-i, chi kajini-i ja súan ni ta'an cháa-ún.

¹¹ Te cháa ni nduva'a-ún, nini tñn-de Pedro jín Juan, te ni kataka-ni ñayivi núu-dé ini corredor ja nání Salomón. Te ni kakee nuu-í kande'é-i.

¹² Te ni jini Pedro ja súan kúu. Te ni ka'an-de jín ñayivi-ún: Cháa ñuu Israel, naja kánaa ini-ní kande'é-ni tiñu yá'a. Naja kande'é-ni nuu-ná. Kájani ini-ní ja cháa va'a kakuu-ná xí ío fuerza ini-ná

návạ'a nakaka chạa yá'a sá'a-ná náu_n.

13 Máa Dios Abraham, jín Isaac, jín Jacobo, máa Dios, Táa-yo, nị nduñá'nu Se'e-ya Jesús nị sá'a-ya, te nị kanastúu-ní Jesús, te nị kanakuxndíi-ní I'a-ún jíto nuu Pilato, vasa sía chạa-ún-ya kuní-de núú.

14 Ko máa-ní, nị kaské'ichi-ní I'a ii, I'a ndoo. Te nị kajikan-ní ìn chạa já'ni ndíyi sía Pilato.

15 Te nị kaja'ni-ní máa Jító'o, I'a náschakú yóó. Ko Dios, nị naschakú-ya Jesús onde ma'ñú ndíyi. Te máa-ná kákuu-ná testigo ja súan ío.

16 Te a kájiní-ní chạa yá'a te kánakuní-ní-de. Te nị kandíja-de Jesús jín sí'ví-yá, te ja yúan ní nasáva'a-ya-dé. Chị kándíja-de-ya, te yúan ní nduva'a ii cháa yá'a nátu'un kájiní máa-ní.

17 Ko vina ñáni, a jiní-ná chị siki já tú ní kájuku'un iní-ní kúu ja ní kasá'a-ní súan, te suni súan nị kasá'a chạa kátá'ú tíñu nuu-ní.

18 Te jín kivi, nị kajani chạa tu'un onde sáa ní sá'a Dios, ndasa koo tíñu, jín ndása ndo'o Cristo. Te vina a nị skíkuu-ya súan.

19 Te ná náxíó káva iní-ní, te ná nákani iní-ní jíná'an-ní núsáá, návạ'a ná ndá'va taká kuachi-ní, te chạa kivi já ndúsii iní-ní sá'a máa Jító'o-yo.

20 Návạ'a táji Dios Jesucristo kii-ya, nátu'un nị sándaa-ya já kúu níí onde sáa.

21 Ko jínu ñú'ún já kéndoo-ya onde andívi, onde kivi ndújáá taká ndatíñu, nátu'un nị kaka'an chạa ndoo nị kajani tu'un onde aná'an ní sá'a Dios.

22 Chị Moisés, nị ka'an-de jín táa-yo: Máa Tatá-ro Dios, kua'a-ya ìn chạa nátu'un ruu, te kani-de tu'un nuu-ro. Te kenda-de ma'ñú taká ñani-ro nátu'un nị kenda-ri. Te ná chú'un iní-ro

tú'un ka'an cháa-ún nú naún ndi'i tu'un ka'an-de jíin-ró.

²³ Te nú ndé cháa tú kuní-de chu'un ini-de tu'un ka'an cháa kani tu'un-ún, te naa íi-dé ma'nú táká-ga ñáyivi, áchí Moisés.

²⁴ Te táká cháa ni kajani tu'un, onde kivi ní kii Samuel te níi-gá onde vina, suni ni kajani-de tu'un ja kí kivi yá'a.

²⁵ Máa-ní kákuu se'e cháa ni kajani tu'un-ya jíin sé'e siki contrato ni sánda Dios jíin táa-yo. Te ni ka'an-ya jíin Abraham: Onde chíi tata-ro kenda ja kendo ndatu táká se'e ñuyivi sá'a, áchí.

²⁶ Te Dios, ni naschakú-ya Sé'e-ya. Te ni tájí-yá Se'e-ya, te ni kii-ya nuu máa-ní xna'an-ga, náva'a chaxio-ya-ní nuu táká kuachi-ní. Yúan-na te kendo ndatu-ní.

4

Ja ní kakatïn-de Pedro jíin Juan

¹ Te nini káka'an-de jíin ñáyivi-ún, te sutu, jíin já kúná'nu ini ve'e ii, jíin saduceo, ni chakoyo-ún nuu-dé.

² Te kákiti xaan iní ja kástá'an apóstol nuu ñáyivi, ja kajani-de tu'un Jesús ja á ni nachaku-ya má'nú ndíyi.

³ Te ni kakatïn-ún-de. Te ni kachindee-de ini vekaa onde kivi xían-ún, chí a ni ini.

⁴ Ko kua'a xaan ñáyivi ní kajini so'o-i tu'un ni kaka'an cháa apóstol. Te ni kakandija-i. Te ni jinu nátu'un u'un mil cháa.

⁵ Te kiv̄i x̄ián-ún, te cháa kákuñá'nu nuu máa-i, jín cháa n̄i kayii, jín cháa káchaa tutu, n̄i kandutútú-de in̄i ñuu Jerusalén.

⁶ Te suni n̄i kandutútú-de jín máa sutú ñá'nu-ga Anás, jín Caifás, jín Juan, jín Alejandro, jín táka-ga ja kákuu tá'an sutu ñá'nu-ga-ún.

⁷ Te n̄i kajani-ún-de ma'ñú. Te n̄i kajika tu'ún-de: Na jín fuerza, x̄i na jín sí'ví kásá'a-ró tíñu yá'a, áchí.

⁸ Yúan-na te Pedro, chi n̄i kútú-de jín Espíritu Santo, te n̄i kachi-de jín cháa-ún: Ní cháa kákuñá'nu in̄i ñuu, jín ní cháa n̄i kayii nuu ñuu Israel:

⁹ Vina te nú xndichí-ní náá sik̄i ñn tíñu va'a n̄i kasá'a-ná jín ñn cháa kú'u yá'a nú ndasa n̄i nduva'a-de,

¹⁰ núsáa te máa-ní jín táka ñayivi ñuu Israel, ná júku'un in̄i-ní ja jín sí'ví máa Jesucristo ñuu Nazaret n̄i nduva'a cháa kándi nuu-ní yá'a. Te suu I'a-ún n̄i kaja'ni-ní-ya jiká cruz. Ko n̄i nachaku-ya má'ñú ndíyi n̄i sá'a Dios.

¹¹ I'a yá'a kúu yuu já ní kaské'ichi ní, cháa káchutá'an ve'e. Te yuu-ún, máa yuu ndíso fuerza jiki kúu vina.

¹² Te tuká inga cháa nama yóo, chi túu inga sí'ví nání ni ñn cháa ío in̄i ñuyívi yá'a ja kúu nama taká ñayivi jíná'an-i. Achí Pedro.

¹³ Yúan-na te n̄i kajini ja tú káyu'ú Pedro jín Juan káka'an-de. Te a kajini ja tú tu'a va'a-de, chi tú ní kajika-de escuela. Te n̄i kanaa in̄i kándé'é núu-dé. Te n̄i kajuku'un in̄i ja ní kajika-de jín Jesús.

¹⁴ Te kándé'é núu cháa n̄i nduva'a-ún, kándichi-de jín Pedro jín Juan. Te tú ní kákuu kuti xndió káni

ni ñn tu'un.

¹⁵ Ko ni katá'ú tíñu nuu-dé ja ná kenda koyo-de ichi yata municipio nini ná ndátu'ún máá jíná'an.

¹⁶ Te ni kaka'an: Ndasá sá'a-yó jíin cháa yá'a núsáá. Chi jandáa kúu ja ní jichá tu'un kua'an nuu táká ñayivi ñúu Jerusalén ja súan ni kasá'a-de ñn tíñu ñá'nu. Te ma kúu ka'an-yo já tú ío ndaa.

¹⁷ Ko náva'a ma kuichá-ga tu'un yá'a ki'in nuu táká ñayivi, te ná ká'an xa'an-yo núu-dé ja má kachí kuti-gá-de tu'un cháa-ún nuu ní ñn ñayivi, áchí.

¹⁸ Te ni kanakana xiní-dé. Te ni katá'ú tíñu nuu-dé ja má ká'an-ga-de te ma stá'an-ga-de ni ñn tu'un jíin sí'ví Jesús.

¹⁹ Yúan-na te ni kaka'an Pedro jíin Juan: Tava máá-ní cuenta te nú játa'an ini Dios ja kuándatu-ná nuu-ní xna'an-ga vásá núu máá-yá.

²⁰ Chi níni káni-ná tu'un ja ní kajini-ná jíin já ní kajini so'o-ná. Achí-de.

²¹ Yúan-na te cháa junta, ni kaka'an xa'an núu Pedro jíin Juan, te ni sía-de kua'an-de, chi tú ní káni'in kúti modo xndó'o Pedro jíin Juan, chi káyú'ú kájito ñayivi, chi taká-i, kanakana jaa-i Dios sikí já ní kuu-ún.

²² Chi cháa ni nduva'a jíin tíñu ñá'nu-ún, ví'í-gá uu xiko kuia ío-de.

Ja ní kajikan ta'u tíku'ni kándíja

²³ Te ni kakaku-de kája'an-de. Te ni najakoyo-de nuu tá'an-de. Te ni kanakani-de taká tu'un ni kaka'an sutu ñá'nu jíin cháa ni kayii nuu-dé.

²⁴ Te súan ni kajini so'o-i tu'un kanakani-de. Te ñn jínu-ni ni kaka'an jaa-i jíin Dios: Tátá, máá-ní kúu Dios ni sá'a andíví, ñuyívi, mar, jíin táká-ga ndatíñu.

25 Te jíin Espíritu Santo n̄i ka'an-ní jíin yú'u táa-yo David, ja ní kuu-de mozo-ní. Chi n̄i ka'an-de: Naja kákiti in̄i ñayivi, te naja kánakani sáni in̄i-i.

26 N̄i kataka chaa kákuu rey ñuyivi jíná'an-de. Te chaa kákuñá'nu-ún, n̄i kakutútú-de. Te ñn-na n̄i kandonda-de sik̄i máá Tatá Dios jíin sik̄i Cristo-ya.

27 Ch̄i Herodes jíin Poncio Pilato jíin cháa s̄in nación jíin ñáyivi ñúu Israel, n̄i kakutútú ndíja-de in̄i ñuu yá'a, n̄i kandonda-de sik̄i Sé'e ij-ní Jesús, I'a n̄i jani-ní,

28 náv̄a'a sá'a-de taká tiñu n̄i teta'an máá-ní, jíin já ní kundaa in̄i-ní onde sáá.

29 Te vina, Táta, nde'é-ní ndasa káka'an xaan-dé nuu-ná jíná'an-ná. Te kuá'a-ní fuerza nuu mozo-ní ja ná chúndéé iní-ná kani-ná tu'un máá-ní.

30 Te skáa-ní nda'a-ní náv̄a'a sá'a-ní tana, jíin tuní, jíin tiñu ñá'nu. Te taká yuán ná kúu jíin sí'ví máá Sé'e ij-ní Jesús. Achí-i.

31 Te súan n̄i kajikan ta'u-í. Te nuu ká'jin tútú-i-ún, n̄i taan. Te ndi'i-i, n̄i kakútú-i jíin Espíritu Santo. Te n̄i kachundéé iní-i kájani-i tu'un Dios.

Ja ní kañava'a ká'nu-i ndatíñu-i

32 Te ñayivi kuá'a kákandíja, ch̄i jíin iní jíin añú-i n̄i kanduu ñn núú-i. Te tú ni ñn-i ní káka'an-i ja máá-i x̄in ñn ndatíñu. Chi taká ndatíñu, n̄i kañava'a ká'nu-i.

33 Te téyí x̄aan kájani ndaa apóstol tu'un ndasa n̄i kajini-de ja ní nachaku Jito'o-yo Jesús. Te bueno n̄i kuu tu'un luu Dios in̄i-de.

34 Te tú kuti naún nándi'i ni ñn-de, chi taká chaa káx̄in ñú'un, x̄i vé'e, n̄i kaxikó-de, te n̄i kákinchaka-de xu'ún,

35 te n̄i kachúkú-de xu'ún-ún nuu já'a cháa apóstol. Te cháa apóstol n̄i kasaka-dé nuu ñn ñn tá'an-de ndasa kájinu ñú'ún máá-i.

36 Te José, tata Leví, ncháá-de ñuu Chipre, ío inga sí'ví-de kájatíñu apóstol, nání-de Bernabé, ja kuní ka'an, se'e tu'un ndéé iní.

37 N̄i xikó-de ñn ñu'un-dé. Te n̄i kinchaka-de xu'ún. Te n̄i chúkú-de xu'ún-ún nuu já'a cháa apóstol.

5

Sik̄i Ananías jín Safira

1 Ko ñn cháa nání Ananías jín ñásí'í-de Safira, n̄i kaxikó-de ñn ñu'un.

2 Te n̄i janchaa-de sava xu'ún. Te suni jiní ñásí'í-de ja súan n̄i sá'a-de. Te n̄i kinchaka-de yakú-ni. Te n̄i chúkú-de nuu já'a cháa apóstol.

3 Te n̄i ka'an Pedro: Ananías, naja ní k̄iv̄i Satanás iní añú-ro já xndá'ú-ro Espiritu Santo núú. Chi n̄i janchaa-ro sava xu'ún ñú'un ní kaxikó-ró.

4 Ná té xikó-ga-ro, á nasu máá-ró x̄in núú. Te nuu ní xikó-ró, á nasu iní nda'a máá-ró ñú'un núú. Naja ní nakani in̄i-ro sá'a-ró súan. Ko nasu cháa xndá'ú-ro, ch̄i Dios, áchí-de.

5 Te súan n̄i jini so'o Ananías taká tu'un yá'a, te n̄i ndua-ni-de. Te n̄i j̄i'ni-de. Te taká ñayiv̄i ní kajini so'o tu'un-ún, n̄i kayu'ú xaan-í.

6 Te n̄i kandukuiñi cháa súchí. Te n̄i kaxndánuu-de nd̄iyi-ún, te n̄i kakiñi'in-de-i yata vé'e. Te n̄i kachiyuji-de-i.

7 Te ni kunúu, nátu'un uni hora. Te ni jaá ñasí'í-de ni kiví-ña ve'e-ún. Te naún jiní máá-ña ja súan ni kuu.

8 Te Pedro, ni jiká tu'ún-de-ña: Kastu'ún núu-rí. Ni xikó-ró ñú'un-ún in tanto súan xí túu. Achí-de. Te ni kachí-ña: Jaan, in súan ni kaxikó-ná, áchí-ña.

9 Te Pedro, ni ka'an-de jiín-ña: Naja ni skétá'an-ró tú'un ja kóto nchaa-ro Espíritu máá Tatá Dios. Kuni so'o, yuxé'é yá'a ká'ma vai koyo chaa ni kachinduji yii-ro. Te suni súan kiñi'in-de róo ki'in-ro, áchí-de.

10 Te ni ndua-ni-ña núu ja'a Pedro. Te ni ji'i-ni-ña. Te ni ndiví koyo chaa súchí-ún. Te ni kajiní-de ja á ni ji'i-ña. Te ni kakiñi'in-de-ña, te ni kachinduji-de-ña xín yí-ñá.

11 Te ndivii tíku'ní kándija jiín táká ñayiví ni kajini tu'ún tiñu yá'a, ni kayu'ú xaan-í.

Kua'a tíñu ñá'nu jíin tuní nì kasá'a apóstol

12 Te chaa apóstol, ni kasá'a-de kua'a tíñu ñá'nu jiín tuní jito nuu ñáyiví. Te in ká'nu-ni kándutútú-de ini corredor Salomón.

13 Ko tú ni chúndéé iní ni in-i ketá'an-i jiín-de. Ko ñayiví, ví'í-gá ni kajatú'ún-i-de.

14 Te ñayiví ni kakándija nuu máá Jíto'o-yo, ví'í-gá ni ndea-i, kúu chaa kúu ña'an, kua'a xáan-í.

15 Te ni kakinchaka-de kua'a ñáyiví káku'u. Te ni kajakin-de-i ini yá'ya kánda*a-i nuu jito jiín núu yúu, náva'a nú vai Pedro sanaa jinu vasté máá káti-dé siki-í.*

16 Te suni taká ñayiví ñúu yani-ún, ni kataka kua'a-í ini ñuu Jerusalén, ni kakinchaka-i ja káku'u

jín ja káta'an tachi káni. Te ndi'i-ún, ni kanduva'a jíná'an.

Ja ní kachindikin-i Pedro jín Juan

17 Yúan-na te ni kakukuásún iní sutu ñá'nu jín sáva tá'an ja káchíñú'ún sikí saduceo, te ni kandonda.

18 Te ni kakatiin-ún cháa apóstol. Te ni kataan-dé iní vekaa ñuu.

19 Ko ndajá'a máa Tatá Dios, akuáa ní juña-ya yúxé'é vékaa-ún. Te ni kiñi'in ya-dé jíná'an-de. Te ni ka'an-ya jín-de:

20 Kuá'an, te kuiñi-ró iní ve'e ij. Te yúan kani-ró táká tu'un nuu ñáyivi ndasa kuchaku-i vida jáa yá'a. Achí-ya.

21 Te ni kajini so'o-de tu'un yá'a. Te nuu ní kundijin, te ni kivi koyo-de iní ve'e ij. Te ni kastá'an-de tu'un nuu ñáyivi. Te nini kastá'an-de, te ni chakoyo sutu ñá'nu jín tá'an-de. Te ni nastútú-de cháa junta jín cháa ni kayii iní nuu Israel. Te ni táji-de ndajá'a kuáki'in-de cháa-ún iní vekaa.

22 Ko nuu ní jakoyo cháa kakuu ndajá'a-ún vekaa, te tú ní káni'in-dé apóstol. Te ni kanaxió káva-de. Te ni kakastu'ún-de tu'un yá'a:

23 Jandáa kúu ja ní kajini-ná ndasú va'a vekaa. Te ká'in cháa kándito-ún ichi yúxé'é. Ko nuu ní kajuña-ná, te tú kuti naún cháa ní kájiní-ná nuu. Achí-de.

24 Te cháa kúñá'nu iní ve'e ij jín sutú ñá'nu, nuu ní kajini so'o-de tu'un yá'a, ni kakejá'a-de káyu'ú-de ja má júkuiñi tu'un-ún.

25 Ko n_i jaa ñn ñayivi. Te n_i kastu'ún-i: Ña'an-ní, te nde'é-ní. Chaa n_i kataan-ní vekaa, ká'iin-de in_i ve'e i_i. Te kástá'an-de tu'un nuu ñayivi. Achí-i.

26 Yúan-na te n_i kaja'an chaa kúñá'nu-ún jíin ndájá'a. Te ñúkúún vái-de jíin apóstol, ch_i káyú'ú-de kájito-de ñayivi já kuá'a-i yuu xiní-dé.

27 Te nuu ní jaa-de jíin apóstol, te n_i jani-de chaa-ún in_i municipio. Te sutu ñá'nu, n_i xndichí-ún:

28 Á tú ní kástu'ún-rí nuu-ro já má stá'an-ga-ro tú'un chaa jian. Ko vina ch_i ñí ñúu Jerusalén n_i xndeá-ro sá'an-ro. Te kákuni-ro cháa-ró ñí chaa jian sikí-rí jíná'an-rí, áchí.

29 Ko Pedro jíin apóstol, n_i kaka'an-de: Níni kuándatu-ná nuu Dios vásá núu táká chaa.

30 Máa Dios ndiyi táa-yo, n_i naschakú-ya Jesús, I'a n_i kaja'ni máa-ní ja ní kajata kaa-ní-ya jiká cruz.

31 I'a yá'a n_i nduñá'nu-ya kánchaa-ya íchi ndává'a Dios. Te n_i nduu-ya I'a tá'ú tíñu jíin I'a nama yóo, náva'a nakani in_i ñayivi ñúu Israel te koo tuká'nu in_i-ya núu táká kuachi-i.

32 Te máa-ná jíin Espíritu Santo, kákuu-ná testigo máa-yá nuu táká tu'un yá'a. Ch_i já'a Dios Espíritu-ya núu táká ñayivi kájanatú nuu-yá. Achí-de.

33 Te máa-ún, súan n_i kajini so'o tu'un yá'a. Te n_i kakiti xaan iní. Te ka'ni-ún-de kákuni núu.

34 Ko ío ñn maestro ley, nání-de Gamaliel. Te kúu-de chaa fariseo. Te taká ñayivi, kájatú'ún-i-de. Te n_i ndukuiñi-de nuu junta. Te n_i tá'ú-de tíñu ná kúxio núu chaa apóstol.

35 Te n_i ka'an-de jíin: Róo chaa ñuu Israel, kani

va'a inī-ro te nú naún kákunī ro sá'a-ró jíin cháa yá'a.

³⁶ Chī onde sáá ní ndonda Teudas, te áchí-de ja cháa téyíí kúu-de. Te nī kataka-i nuu-dé nátu'un kuun ciento cháa. Te nī jí'i-de nī sá'a sava-ga cháa. Te taká ja ní kajandatu tu'un nī ka'an-de, nī kajicha nuu kája'an sáni.

³⁷ Yúan-na te kivi ní ndutútú xiní, te nī ndonda Judas cháa ñuu Galilea. Te nī jaka-de kua'a ñáyivi kuángoyo yata-dé. Te suni nī naa cháa-ún. Te taká ñáyivi ní kajandatu nuu-dé, nī kajicha nuu-i kája'an-i.

³⁸ Te vina ná kuá'a-ri consejo róó: Ma ké'é-ga-ro cháa yá'a. Sía-de ná kí'in-de. Chī nú onde chī ñáyivi vái tu'un yá'a xí tíñu yá'a, te naa íi.

³⁹ Ko nú onde nuu Dios vai, ma kúu kasu-ro. Chī sánaa te natuu ja jíin Dios kájatá'an-ró. Achí-de.

⁴⁰ Te nī kajatú'ún tú'un nī ka'an Gamaliel. Te nī kakana xinī cháa apóstol. Te nī kaskúun yunu xíi sukun-dé. Te nī ka'an xaan núu-dé ja má ká'an-ga-de tu'un jíin sí'ví Jesús. Te nī kasía-de kája'an-de.

⁴¹ Te máá apóstol, nuu junta nī kenda koyo-de kája'an-de, kákusi iní-de ja ní jatú'un-ya kándo'o-de siki sí'ví-yá.

⁴² Te inī ve'e íi jíin taká ve'e, tú ní kájukuiñi-de ja kástá'an-de te kájani-de tu'un Jesucristo.

6

Ja ní kajani-de usiq cháa kuatíñu

¹ Te nī ndea kua'a cháa káskuá'a. Te in kivi, te cháa ñuu Grecia, nī kaka'an sóo-de siki cháa

hebreo, chi tú ní téta'an ñin núú-de staa kée ñá'an viuda hora ja sáka-dé ndita'an kivi.

² Yúan-na te máá uxí uu apóstol, ni kanastútú-de taká chaa káskuá'a, te ni kaka'an-de: Ma kúu jukuiñi máá-rí ja kájani-ri tu'un Dios, te kuañu-ri nuu mesa.

³ Núsáa te róo ñáni, kaji-ró usiá tá'an máá-ró, chaa va'a, chaa ndichí, chaa káñu'un chítú Espiritu Santo ná kúu-de. Te ná cháa-yó tíñu yá'a siki-dé.

⁴ Te ruu jíná'an-ri, kukuu-ri jín ja kakán ta'u-rí, te kani-ri tu'un yá'a. Achí-de.

⁵ Te tu'un ni ka'an-de, ni kajata'an ini ñayivi kuá'a-ún. Te ni kakaji-i Esteban, chaa kándija va'a kúu-de. Te nú'un chítú-de Espiritu Santo, jín Felipe, jín Prócoro, jín Nicanor, jín Timón, jín Parmenas, jín Nicolás, chaa ni naki'in sé'é judío ñuu Antioquía.

⁶ Taká chaa yá'a, ni kajani-i nuu cháa apóstol. Te ni kajikan ta'u-dé te ni kaxndée-de nda'a-dé xini cháa-ún.

⁷ Te tu'un Dios ni jika kua'an. Te chaa káskuá'a, ni kandeá xaan-dé ini ñuu Jerusalén. Te suni kua'a sutú ni kajatú'ún, te ni kakandija.

Tu'un Esteban

⁸ Te Esteban, ni chítú ndí-de jín fuerza, te ñúkúún ní sá'a-de tíñu ñá'nu xaan jín tuni nuu taká ñayivi.

⁹ Te ini ve'e sinagoga ni kandonda yaku chaa, chaa libertino, jín cháa ñuu Cirene, jín cháa ñuu Alejandría, jín cháa ñuu Cilicia, jín Asia, ni kastátá'an jín Esteban.

10 Ko tú ní kákundéé jíin-de, chí ndíchí-de, te suni nì ka'an-de jíin fuerza máá Espíritu.

11 Yúan-na te nì kaská'an yaku cháa ja ní kaka'an: Nì kajini so'o-ná ká'an ndivá'a Esteban sikí Moisés jíin sikí Dios, áchí.

12 Te súan nì kaská'an-ún ñáyivi, jíin cháa nì kayii, jíin cháa káchaa tutu. Te nì kajinu yuán sikí-dé, te nì kakatün-ún-de kuangoyo jíin-de onde nuu junta.

13 Te nì kajani testigo falso ja ní kaka'an: Cháa yá'a, ndita'an kivi ká'an ndivá'a-de sikí vé'e ii yá'a jíin sikí ley.

14 Chi nì kajini so'o-ná ká'an-de ja Jesús, cháa ñuu Nazaret, kanu-de vé'e ii yá'a, te nasama-de taninu nì xndóo Moisés nuu-yo. Achí.

15 Yúan-na te taká ja káxiukú iní municipio, nì kandakoto nuu-dé, te nì kajini ja jíto nuu-dé nátu'un nuu ñin ndajá'a ándiví.

7

Tu'un nì jani ndaa Esteban

1 Te máá sutú ñá'nu-ga, nì ka'an jíin-de: Súan kúu náún, áchí.

2 Te máá-de, nì ka'an-de: Táta, ñáni, kuni so'o-ní tu'un yá'a jíná'an-ní. Máá Dios, I'a ñá'nu, I'a luu, nì kenda-ya núu táa-yo Abraham ná nì kanchaa-de iní ñuu Mesopotamia, onde ná té ki'in-ga-de kanchaa-de iní ñuu Harán núú.

3 Te nì ka'an-ya jíin-de: Kenda iní ñuu-ro jíin má'ñú tá'an-ró, te ki'in-ro kunchaa-ro iní ñuu ja stá'an-ri nuu-ro, áchí-ya.

4 Yúan-na te nì kenda-de iní ñuu Caldea. Te nì kanchaa-de iní ñuu Harán. Te yúan nì jí'i táa-de. Te

n̄i sá'a Dios ja ní chaa-de ñuu yá'a nuu káxiukú-ní vina.

⁵ Te tú ní já'a-ya ñú'un-ún kuu ta'u-dé, ni vasté ñn tí'li. Ko n̄i keyu'u-yá ja kuá'a-ya ñú'un-ún nuu-dé onde jíin núu táká tata kii nuu-dé, vasa tú ní ío se'e-de sáá.

⁶ Te súan n̄i ka'an Dios jíin-de: Tata-de kuxiukú jíká-i inga ñuu. Te kuun ciento kuia kuatíñu sáni-de-i te xndó'o-de-i.

⁷ Te n̄i ka'an Dios: Ko máá-rí, ndonda-ri sik̄i ñúu nuu kúu-i mozo-ún. Te onde nú n̄i kuu-ún, te kenda koyo-i te chiñú'ún-i ruu ichi yá'a.

⁸ Te n̄i sá'a-ya contrato jíin-de jíin tuní ja xit̄i ndúu-de. Te se'e Abraham n̄i kuu Isaac. Te n̄i xit̄i ndúu-de-i nuu uná kiv̄i-í. Te se'e Isaac n̄i kuu Jacob, te se'e Jacob n̄i kuu ndí'uxí uu máá tata ñúu.

⁹ Te taká tata ñúu-ún, n̄i kakukuásún iní-de. Te n̄i kaxikó-de José kua'an-i onde ñuu Egipto, Ko Dios n̄i jika-ya jíin-i.

¹⁰ Te n̄i nama-ya-í nuu táká tundó'o n̄i ta'an-i. Te n̄i kundichí-i. Te Faraón, chaa kúu rey ñuu Egipto, n̄i kus̄i iní-de jíin-i n̄i sá'a-ya. Te n̄i chaa-de gobernador sik̄i José. Te José, n̄i tá'ú-de tiñu nuu ñúu Egipto jíin núu vé'e Faraón.

¹¹ Te n̄i kii ñn tama xaan ní ñúu Egipto jíin ní ñúu Canaán. ñn tundó'o xaan ní kuu-ún. Te ndiyi táa-yo, tú ní káni'in-dé ja kée-dé jíná'an-de.

¹² Te n̄i jini tu'un Jacob ja ío trigo onde ñuu Egipto. Te n̄i tájí-de táa-yo ní kaja'an-de vuelta ñn.

¹³ Te ja vuelta uu, n̄i kanakun̄i ñani José nuu-dé ja máá-de kúu. Te suni n̄i stá'an José ñani-de nuu Faraón.

¹⁴ Te José, n̄i tájí-de chaa kaja'an ja ní kana-de

xini táa-de Jacob kii-de jín táká tá'an-de. Ió uní xiko xia'un-i.

15 Súan ni kuun Jacob kua'an-de onde ñuu Egipto. Te yúan ni ji'i-de jín táká tatá ñúu-yo.

16 Te cháa-ún, ni kanaja'a-de káno'on-de onde ñuu Siquem. Te ni kayuji-de ini ve'e añú ja jín plata ni jaan Abraham nuu sé'e Hamor ñuu Siquem.

17 Ko ni kuyani kivi ní keyu'u Dios nuu Abraham. Te ñayivi-ún, ni ndea-i. Te ni kukua'a-í ini ñuu Egipto.

18 Te ni kuu kuia. Te ni nukuiñi inga rey ini ñuu Egipto ja tú játú'ún-de tu'un José.

19 Te rey-ún, ni xndá'ú-de ñayivi ñúu-yo, ni sándiva'a-de jín táa-yo, ja fuerza ná skána-de se'e-de kuu-i.

20 Te kuia-ún ni kaku Moisés. Te ni kusii iní Dios jín-i. Te uní yoó ni ja'nu-i ini ve'e táa-i.

21 Te náa-i, ni skána-ña-í. Te ni naki'in sesíi Faraón-ún-i. Te ni skuá'nu-ña-í nátu'un se'e máa-ña.

22 Te ni kutu'a Moisés taká tu'un ndíchí ñuu Egipto. Te ñá'nu xaan ní kuu-de jín táká tu'un ká'an-de jín táká tiñu sá'a-de.

23 Te nuu úu xiko kuia-de, te ni kusii iní-de kinde'é-de taká ñani-de ja kákuu se'e Israel.

24 Te ni jini-de nuu ñn cháa Egipto ja sándiva'a jín ñn cháa Israel. Te ni stují-dé cháa Egipto-ún, te súan ni nama-de ñani nda'ú-de.

25 Ko máa-de, jáni ini-de ja júku'un ini taká ñani-de ja Dios ni tájí-yá-de ja náma-de ñani-de núú. Ko máa ñani-de, tú ní kájuku'un kuti iní.

26 Te inga kivi xián-ún, suni ni jini-de nuu úu

chaa kájatá'an. Te n̄i jā-de. Te n̄i ka'an-de jíin já ná júkuiñi: Súchi, naja kásá'a ndiṽa'a-ró jíin tá'an-ró. Ch̄i ñani-ro kánakun̄i tá'an-ró. Achí-de.

27 Ko máá cháa já'a ta'u tá'an-ún, n̄i chujíkí-de Moisés. Te n̄i ka'an-de: Ndéja ní jani róó ja kúñá'nu-ró te sándā-ro tíñu-ri jíná'an-ri.

28 Te suni kuní-ro ká'ni-ro rúu nátu'un n̄i ja'ni-ro cháa ñuu Egipto iku náún. Achí-de jíin Moisés.

29 Te tu'un yá'a n̄i jini so'o Moisés. Te n̄i jinu-de kua'an-de. Te jíká ní ncháa-de onde ñuu Madián. Te yúan n̄i skáku ñasí'í-de uu se'e yíí.

30 Te n̄i jinu tuku uu xiko kuia. Yúan-na te ñn ndajá'a ándiví, n̄i kenda-ya núu-dé onde nuu ñú'un té'é yúku Sinaí, ma'ñú ñn yukú kayú yáá ñú'un n̄i kenda-ya.

31 Yúan-na te Moisés, ndé'é-de, te náa iní-de ja ní jini-de ñu'un-ún. Te n̄i kandita-de náva'a kuní-de nuu. Te n̄i ka'an máá Tatá-yo Dios jíin-de:

32 Máá-rí kúu Dios ndiyi táa-ro, Dios Abraham, Dios Isaac, Dios Jacob, áchí-ya. Ko Moisés, kisi-i-de, te tú ní chúndéé iní-de ndé'é-de nuu.

33 Te máá Tatá Dios, n̄i kachi-ya jíin-de: Kiñi'in ndijan-ro já'a-ro. Ch̄i nuu kándii-ro jián, ñu'un íi kúu.

34 A n̄i jini-ri ja sé'e-ri ká'in-i in̄i ñuu Egipto, xaan kándo'o-i. Te suni jini so'o-ri ja kánde'e ndá'ú-i. Te n̄i kuun-ri vai-ri ja náma-ri-i jíná'an-i. Te vina, ña'an yá'a núsáá. Te ná tájí-rí róó ki'in-ro ondé ñuu Egipto. Achí-ya jíin-de.

35 Núsáá te Moisés yá'a, vasa a n̄i kaské'ichi-i-de te vasa n̄i kaka'an-i: Ndéja ní jani róó ja kúñá'nu-ró siki-rí, te sándā-ro tíñu-ri, n̄i achi-i jíin-de. Ko

Dios, n̄i tájí-yá-de kua'an-de ja tá'ú-de tíñu nuu-í te nama-de-i. Te ndajá'a-yá ja ní kenda nuu-dé nuu yukú-ún, suni n̄i chindéé ní chituu-ya-dé.

³⁶ Te cháa yá'a, n̄i ndiñi'in-de-i jíná'an-i in̄i ñuu yúan, te n̄i sá'a-de kua'a tíñu ñá'nu, jín táká tuni in̄i ñuu Egipto, jín núu mar kuá'á, jín núu ñú'un té'é, uu xiko kuia.

³⁷ Cháa yá'a kúu Moisés ja ní ka'an jín táká se'e Israel: Ma'ñú táká ñani-ro, nukuiñi ñn cháa kani tu'un máá Tatá-ro Dios sá'a-ya nátu'un ruu. Te nuu cháa-ún kuni ná'ín-ró tú'un ka'an-de. Achí.

³⁸ Cháa-ún kúu cháa n̄i kandee jín tíku'n̄i ndiyi táa-yo ondé nuu ñú'un té'é. Te n̄i ka'an ñn ndajá'a-ya jín-de xin̄i yúku Sinaí, te n̄i ni'in-dé tu'un ndasa kuchaku-yo. Te n̄i jani-de tu'un-ún nuu-yo.

³⁹ Ko ndiyi táa-yo, tú ní kákuni-de kuandatu-de nuu cháa-ún, ch̄i sasua n̄i kaské'ichi-de cháa. Te n̄i kakuñi in̄i-de, no'on-de ñuu Egipto kákuni-de núú.

⁴⁰ Te n̄i kaka'an-de jín Aarón: Sáva'a tini-ro I'a ná kúxnúú núu-yo. Ch̄i cháa Moisés, ja ní kiñi'in-de yóo in̄i ñuu Egipto vai-yó, tú kájin̄i-yo naún ní ta'an-de. Achí.

⁴¹ Yúan-na te n̄i kasá'a-de ñn chelu. Te nuu ndosó-ún n̄i kasoko-dé kiti. Te n̄i kakuñi in̄i-de jín tíñu n̄i kasá'a-de jín ndá'a-dé.

⁴² Te Dios, n̄i kuxio-ya núu-dé kua'an-ya. Te n̄i xndoo-ya-dé ná kuatíñu-de nuu tíñuú xíní ándiví, nátu'un yóso núu tutú cháa n̄i kajani tu'un Dios onde sáá: Róo ñayivi Israel, a n̄i kaja'ni-ro kiti núu-rí uu xiko kuia nuu ñú'un té'é náún.

⁴³ Túu, ch̄i sasua n̄i kajani-ró vé'e kuii ndosó

Moloc jíin tíñuú xíní máá Renfán, ndoso ja ní kasá'a máá-ró já chíñú'ún-ró. Ja yúán ná sjá'a-ri róo ki'in-ro onde yata ñúu Babilonia, áchí-ya.

44 Ndiyi táa-yo, onde ñu'un té'é ní kañava'a-de ve'e ñii Dios, natu'un ni tá'ú Dios tiñu nuu Moisés ja súan sá'a-de ve'e-ún, natu'un muestra ni jini-de.

45 Sáa chi jíin fuerza Dios ni kaskúnu ndiyi táa-yo ñáyivi sijn nación ja ní katijn máá-i ñuu yá'a. Yúan-na te jíin Josué ni kivi koyo-de ini lugar máá-i, ni kakinchaka-de ve'e ñii-ún ni kendo ya'a onde kivi David.

46 Te David, ni kusij ini Dios jíin-de. Te ni jikan-de ja ná sava'a-de in ve'e kuu Dios Jacob.

47 Ko Salomón, ni sá'a-de in ve'e máá-yá.

48 Ko I'a ñá'nu-ún, tú ncháa-ya ini ve'e kásá'a cháa, natu'un ni ka'an cháa jáni tu'un-ya onde sáa:

49 Andívi kúu silla kánchaa-ri, te tá'ú-rí tiñu. Ñuyívi kúu teyu nuu káxndíi ja'a-rí. Ndasá koo ve'e kani-ró kúnchaa-ri núsáa. Xí ndénu kúu nuu ndétatú-ri.

50 Á tú ní sá'a ndi'i-ri ndatíñu yá'a, áchí máá Tatá Dios.

51 Xaan kákujá'a ini-ní. Tú kákandíja ini añú-ní te xaan só'ó-ní. Chi nene kájasu-ní nuu Espiritu Santo, natu'un ni kasá'a ndiyi táa-ní onde aná'an.

52 Ió in cháa ni kajani tu'un-ya onde sáa ja tú ní káchindikijn táa-ní-de náún. Chi táa-ní, a ni kaja'ni-dé cháa kájani tu'un ja kii máá I'a ndaa núú. Te I'a-ún, a ni kanastúu-ní-ya te ni kaja'ni-ní-ya.

53 Ko máá-ní, tú ní kaskíkuu-ní, vasa ndajá'a máá-yá, ni kajani-ya ley nuu-ní. Achí Esteban.

54 Taká tu'un yá'a ni kajini so'o. Te ni kata'u'u ini.

Te kánakaji ñíi yú'u kájito Esteban.

⁵⁵ Ko máá Esteban, n̄i kútú-de Espíritu Santo. Te n̄i ndakoto-de ichi ándíví. Te n̄i jin̄i-de ja ndíi ncháa nuu kánchaa Dios. Te Jesús, kándii-ya íchi ndává'a Dios.

⁵⁶ Te n̄i ka'an-de: Vina te ndé'é-rí ja núña andíví. Te ndé'é-rí nuu máá Sé'e cháa kándii-ya íchi ndává'a Dios. Achí-de.

⁵⁷ Yúan-na te n̄i kákana kó'ó. Te n̄i kajasu so'o. Te ñin jínu-ni n̄i kãndonda vaã siki Esteban.

⁵⁸ Te n̄i kãkiñi'in Esteban kua'an jín-de onde yu'u ñúu. Te n̄i kaskána tikachi. Te n̄i kaja'a yuu xiní-dé. Te ñayivi kãnde'é, n̄i kachúkú-i tikachi-ún nuu já'a ñin cháa súchí nání Saulo.

⁵⁹ Te nini kãjoto yuu xiní Esteban, te n̄i ka'an nda'ú Esteban jín máá Jító'o-yo: Táta Jesús, naki'in-ní añú-ná vina, achí-de.

⁶⁰ Te n̄i jukuiñi jítí-de. Te n̄i ka'an jaa-de: Táta, ma chí'i-ní cuenta kuachi yá'a siki-í jíná'an-i, achí-de. Súan n̄i ka'an-de tu'un yá'a, te n̄i jii-ni-de.

8

Ja ní chindikin Saulo tiku'n̄i kándija

¹ Te Saulo, n̄i jatú'ún-de ja ní jii Esteban. Te kivi-ún n̄i keja'á kãchindikin xaan-í tiku'n̄i kándija in̄i ñuu Jerusalén. Te tiku'n̄i-ún, n̄i kajicha nuu-i kaja'an-i ñí ndáñuu Judea jín ndáñuu Samaria. Ko cháa apóstol chi túu.

² Te cháa kãchiñú'ún Dios, n̄i kajachinduji-de Esteban. Te n̄i kãnde'e xaan-dé ja ní naa Esteban.

³ Ko Saulo, ch̄i xnáa-dé t̄iku'n̄i kándija kuní-de. Te k̄iv̄i-de nd̄ita'an ve'e. Te ñú'un-de cháa, ña'an, táan-dé-i vekaa.

Ja ní jika tu'un Dios in̄i ñuu Samaria

⁴ Te taká ñayiv̄i ní kajich̄a nuu-ún, kája'an-i taká ñuu kájani-i tu'un Dios.

⁵ Te Felipe, n̄i kuun-de kua'an-de ñuu Samaria. Te yúan n̄i jani-de tu'un Cristo nuu ñáyiv̄i.

⁶ Te taká ñayiv̄i-ún, n̄i kachu'un in̄i-i taká tu'un ja ní ka'an Felipe jíin-i. Te n̄i kajini so'o-i, te n̄i kajini-i taká tuni n̄i sá'a-de.

⁷ Ch̄i in̄i kua'a ñayiv̄i ní kiñi'in-de tach̄i k̄ini. Te n̄i kenda-ún kákana kó'ó kája'an. Te tin̄i cháa n̄i kuyúnú jíin cháa rengo, n̄i kanduv̄a'a-de.

⁸ Te n̄i kakus̄i xaa in̄i ñayiv̄i ñúu-ún.

⁹ Te in̄i ñuu-ún n̄i io in̄i cháa nání Simón. Te cháa-ún, cháa ñavá'a kúu-de. Te xaa kánaa in̄i ñayiv̄i ñúu Samaria kándé'é-i. Te n̄i ka'an-de ja in̄i cháa ñá'nu xaa kúu máa-de.

¹⁰ Te ñayiv̄i, xaa vá'a káchu'un in̄i-i tu'un ká'an-de onde suchí lúlí te onde cháa ñá'nu. Te n̄i kaka'an-i: Chaa yá'a xaa yí'i fuerza Dios ñá'nu in̄i-de.

¹¹ Te káchu'un in̄i-i tu'un ká'an-de, ch̄i xaa káni k̄iv̄i ní sá'a-de tiñu ñavá'a nuu-í, n̄i kánaa in̄i-i kándé'é-i.

¹² Ko nuu-í n̄i jani Felipe tu'un va'a ñuu nuu tá'ú Dios tiñu, jíin tú'un sí'v̄i Jesucristo. Yúan-na te n̄i kakandija-i. Te n̄i kajanducha-í kúu cháa kúu ña'an.

¹³ Te máa Simón, suni n̄i kandija-de, n̄i jan-ducha-dé. Te n̄i jika kuu-de jíin Felipe, ndé'é-de ja

sá'a Felipe taká tuni jíin taká tiñu ñá'nu. Te ni kee nuu-dé kándii-de.

14 Te chaá apóstol ká'iin-de ini ñuu Jerusalén, ni kajini tu'un-de ja ñáyivi ñúu Samaria, ni kajatá'ú-i tu'un Dios. Te ni katájí-de Pedro jíin Juan kája'an-de yúan.

15 Te ni jakoyo chaá-ún. Te ni kajikan ta'u-dé ja'a ñáyivi-ún, náva'a ná ní'in-í Espiritu Santo jíiná'an-i.

16 Chi té cha'an-ga kii-ya sikí ní ñn-i. Chi máni ni kajanducha-í jíin sí'ví Jesús.

17 Yúan-na te ni kachaa-de nda'a-dé xini-í jíiná'an-i te ni chaá Espiritu Santo sikí-í.

18 Te ni jini Simón ja súan kachaa apóstol nda'a-dé xini ñáyivi-ún, te já'a-ya Espiritu Santo nuu-í. Te kuá'a-de xu'ún núu apóstol kuní-de núu.

19 Te ni ka'an-de: Suni kuní-ná ja kuá'a-ní fuerza yá'a nuu-ná náva'a nani ñáyivi xndée-ná nda'a-ná xini-í, te chaá Espiritu Santo sikí-í, áchí-de.

20 Yúan-na te ni kachi Pedro jíin-de: Xu'ún-ró ná náa jíin-ró, chi jáni ini-ro ja jíin xú'ún kúu kuaan-ró tá'u já'a Dios.

21 Tú cuenta-ro ni tú ta'u-ro ja kúndii-ro sikí tíñu yá'a, chi tú ío ndaa ini añú-ro núu Dios.

22 Núsáa te nakani ini-ro sikí kuáchi-ró yá'a. Te nandakan ta'u-ro núu Dios, sanaa te sá'a-ya túká'nu ini-ya núu kuáchi ñú'un ini-ro.

23 Chi jini-ri ja xa'an kújá'a ini-ro núu-yá. Te máni kuáchi ñn róo. Achí Pedro jíin-de.

24 Yúan-na te ni ka'an Simón jíin-de: Kakan ta'u máa-ró já'a-rí nuu máa Jító'o-yo náva'a ni ñn tu'un ká'an-ro jíin ma kii sikí-rí, áchí-de.

25 Te máa-de, ni kaka'an ndaa-de. Te ni

kajani-de tu'un Dios. Te ni kanaxió káva-de káno'on-de ñuu Jerusalén. Te kua'a-gá ndañúu Samaria kájani-de tu'un va'a.

Felipe jín cháa eunuco

²⁶ Te ñin ndajá'a máa Tatá Dios, ni ka'an-ya jín Felipe: Ndukuiñi te ki'in-ro íchi sur, ichi já kenda ini ñuu Jerusalén, ja kúun kua'an onde ñuu Gaza. Achí-ya. Te yúan chi ñu'un té'é kúu.

²⁷ Yúan-na te ni ndukuiñi Felipe kua'an-de. Te ni kenda-ni ñin cháa eunuco etíope. Te cháa-ún jatiñu-de nuu reina etíope, nání-ña Candace. Te ñin gobernador kúu-de. Te suni ndíto-de yaka xu'ún-ña. Te ni kii-de ñuu Jerusalén, ni kichiñú'ún-de Dios.

²⁸ Te kuano'on-dé kanchaa-de nuu carreta-de. Te ká'u-de tutu ni chaa Isaías cháa ni jani tu'un Dios onde sáa.

²⁹ Te máa Espíritu ni ka'an-ya jín Felipe: Kuá'an te kita'an-ro carreta-ún.

³⁰ Te Felipe, ni kundée-de ni ja-de. Te ni jini so'o-de ká'u cháa-ún tutu ja ní chaa Isaías onde sáa. Te ni jiká tu'ún-de cháa-ún: Á júku'un ini-ni naún ká'u-ni xí túu. Achí-de.

³¹ Te máa eunuco, ni ka'an-de jín Felipe: Te ndasa júku'un ini-ná te nú tú stá'an ñin cháa nuu-ná, áchí-de. Te ni ka'an nda'ú-de ja ná káa Felipe nuu carreta-de te kunchaa-de jín-de.

³² Te nuu ká'u-de tutu ij-ún ni ka'an tu'un yá'a: Nátu'un ñin ri ja kuá'an-ti kúu-ti, súan ni ja'an-ya. Te nátu'un ñin lélú sété tú ndé'e-ti, suni súan tú ní ká'an kuti-yá.

³³ Te hora n̄i kuka nuu-yá, tú ní sándaa va'a-i jíin-yá. Ndasá koo tu'un tata-ya, chí n̄i jíi-ya iní ñuyívi yá'a. Achí.

³⁴ Yúan-na te cháa eunuco-ún, n̄i ka'an-de: Chaa n̄i jani tu'un yá'a, ndé siki cháa ká'an-de. Siki máa-de xí siki ingá cháa, áchí-de jíin Felipe.

³⁵ Yúan-na te Felipe, n̄i keja'á-de ká'an-de. Te jíin tú'un ká'an tutu ii-ún n̄i jani-de tu'un va'a Jesús nuu cháa-ún.

³⁶ Te nini kaja'an-de ichi-ún, te n̄i jakoyo-de ñin nuu ñú'un nducha. Te n̄i ka'an cháa eunuco: Yá'a ñú'un nducha. Á tú kuu kuanducha-ná, xí ndéja jasú. Achí-de.

³⁷ Te n̄i kachi Felipe: Nú kándija-ní onde jíin iní jíin añú-ní, te kuu, áchí-de. Te n̄i ka'an eunuco: Kándija-ná ja Jesucristo kúu máa Sé'e Dios, áchí-de.

³⁸ Te n̄i tá'ú-de tiñu n̄i jukuiñi carreta. Te n̄i kanuu ndendúú-de kaja'an-de nuu ñú'un nducha yúan. Te n̄i skuanducha Felipe cháa eunuco.

³⁹ Te nuu ní kanana-de iní nducha, te Espiritu máa Tatá Dios, n̄i chaxio-ni-ya Felipe kua'an-de. Te cháa eunuco, tuká ní jiní-de nuu Felipe. Te n̄i ki'in-de ichi kuáno'on-dé. Te kúsi iní-de.

⁴⁰ Ko Felipe, n̄i ndenda-de onde ñuu Azoto. Te nini já'a-de kua'an-de, te jáni-de tu'un va'a-ya táká ñuu. Te vásá ní ja-de ñuu Cesarea.

9

Ja ní nakani iní Saulo

¹ Te Saulo, nákata-de ja ndón-da-de ka'ni-dé taká cháa kásku'a tu'un máa Jító'o-yo. Te n̄i ja-de nuu sutú kúñá'nu-ga.

² Te *n*₁ *jikan*-de *tutu nuu cháa-ún ja kí'in*-de *taká ve'e sinagoga ñuu Damasco, náva'a kat'in*-de *sava cháa xí ñá'an já ká'jin siki tú'un-ya*. Te *ku'ni*-de *ñayivi-ún kunchaka-de-i kii-de jín-i ñuu Jerusalén kuní-de*.

³ Te *n*₁ *ki'in*-de *ichi kuá'an*-de. Te *n*₁ *kuyani*-de *ñuu Damasco*. Te *sánaa-ní te n*₁ *ndii ncháa-ni ñí núu-dé onde andívi*.

⁴ Te *n*₁ *ndua-ni*-de *nuu ñú'un*. Te *n*₁ *jini so'o*-de *ká'an in tu'un jín-de*: Saulo, Saulo, *naja chindikín-ro rúu*. Achí.

⁵ Te *máa*-de, *n*₁ *ka'an*-de: *Nde cháa kúu-ní vii, Táta, áchí-de*. Te *n*₁ *kachí-ya jín-de*: *Máa-rí kúu Jesús ja chindikín-ro rúu*. *Xaan yí kúu ja kuañú yátá-ró punta garrocha*. Achí-ya.

⁶ Te *máa*-de, *kisi-i*-de, *chí yú'ú*-de. Te *n*₁ *ka'an*-de: *Táta, naún sá'a-ná kuní-ní, áchí-de*. Te *máa Jító'o-yo, n*₁ *kachí-ya jín-de*: *Ndukoo, te kivi-ró iní ñuu*. Te *yúan ni'in-ro tú'un ndasa sá'a-ró*. Achí-ya.

⁷ Te *cháa kája'an jín Saulo, n*₁ *kajukuiñi*-de *kákee nuu-dé kándé'é*-de. *Chi n*₁ *kajini so'o ndija*-de *ni'in*, *ko tú ní kájin*-de *nuu ní in cháa ká'an*.

⁸ *Yúan-na te n*₁ *ndukoo Saulo nuu ñú'un*. Te *n*₁ *ndakoto*-de. *Ko tú ni in nuu ní jini*-de. Te *kátin cháa-ún nda'a-dé kája'an-de jín-de*. Te *n*₁ *kaskivi*-de *Saulo iní ñuu Damasco*.

⁹ Te *yúan n*₁ *kanchaa*-de *uní kivi*. Te *tú ní kúu kuti ndé'é*-de, *ni tú ní yéé-dé staa*, *ni tú ní jí'i*-de *nducha*.

Saulo iní ñuu Damasco

10 Te ni io hin chaa skuá'a tu'un-ya nñu Damasco nání-de Ananías, te jín jáni ni ka'an máá Jító'o-yo jín-de: Ananías, áchí-ya. Te máá-de, ni ka'an-de jín-yá: Táta, yá'a kánchaa-ná, áchí-de.

11 Te ni ka'an máá Jító'o-yo jín-de: Ndukuiñi te ki'in-ro íchi yá'ya ja nání derecha. Te ini ve'e Judas ná ndúkú-ró hin chaa nání Saulo nñu Tarso, chi jandaa jikán ta'u-dé.

12 Te skóto jani-de ja hin chaa nání Ananías, ki'vi-de te chaa nda'a xiní-dé, náva'a ndundijin nduchi-dé. Achí-ya.

13 Yúan-na te ni ka'an Ananías: Táta, a ni jini tu'un-ná siki chaa yúan ja xaan sá'a ndiva'a-de jín ñayivi ndóo-ní ini nñu Jerusalén.

14 Te vina ni chaa-de yá'a ndíso-de tñu sutu ñá'nu, náva'a kath-in-de taká ñayivi káchiñú'ún-i ní, te taan-dé-i vekaa. Achí-de.

15 Te máá Jító'o-yo, ni ka'an-ya jín-de: Kuá'an, chi chaa ni kaji máá-rí kúu chaa jian, náva'a ná káni-de tu'un-rí ki'in-de ní núu ñayivi sh-in nación, ní núu rey, jín ní núu taká ñayivi nñu Israel.

16 Chi stá'an-rí nu-dé ja kánúu ndó'o-de kua'a xaan túndó'o siki si'ví-rí. Achí-ya.

17 Yúan-na te kua'an Ananías. Te ni ki'vi-de ini ve'e-ún. Te ni xndée-de nda'a-dé xini Saulo. Te ni ka'an-de: Ñáni, Saulo. Máá Jító'o-yo Jesús, I'a ni kenda nu-ro íchi vái-ró, ni tájí-yá ru vai-rí nu-ro náva'a ná ndúndijin nduchi-ro, te ná kútú-ró Espíritu Santo. Achí-de.

18 Te ni koyo-ni nátu'un so yúndúchi-dé. Te ni ndundijin nduchi-dé. Te ni ndukuiñi-de. Te ni janducha-dé.

19 Yúan-na te n̄i nakee-dé staa. Te n̄i nani'in iní-de. Te n̄i kendoo Saulo yakú kiv̄i jín cháa káskuá'a ja káxiukú-de in̄i ñuu Damasco.

20 Te n̄i kejá'á-ni-de jáni-de tu'un Jesucristo in̄i ve'e sinagoga, áchí-de ja I'a yá'a kúu-ya Sé'e Dios.

21 Te taká ñayiv̄i ní kajini so'o tu'un ká'an-de, n̄i kakee nuu-í kánde'é-i. Te n̄i kaka'an-i: Á nasu cháa yá'a xaan sá'a ndiva'a-de jín taká ñayiv̄i kándaku ñi'in sí'v̄i-yá yá'a núú. Te ja yúan ní chaa-de yá'a, ku'ni-de preso no'on-de jín-i nuu sutú ñá'nu núú. Achí-i.

22 Ko Saulo, ví'í-gá n̄i ndúkú ndéé-de n̄i sáká núu-de xin̄i cháa judío káxiukú in̄i ñuu Damasco, ká'an téyí-de ja Jesús kúu Cristo.

23 Te n̄i kuu-ga kiv̄i. Te chaa judío, n̄i kanatiin tu'un tá'an-de ja ká'ni-dé Saulo.

24 Ko Saulo, n̄i ni'in-dé tu'un ja súan n̄i kanda'tu'ún cháa-ún. Te máa cháa judío ndúú ñúú-ni kájito yu'u-dé ichi núu kenda yuxé'é ñúu ja ká'ni-dé Saulo núú.

25 Yúan-na te chaa káskuá'a jín-de, n̄i kaki'in-de Saulo akuáa. Te in̄i ñn jika n̄i kaskúun-de chaa jika ñn nama ñúu-ún.

Saulo in̄i ñuu Jerusalén

26 Te nuu ní najaa-de ñuu Jerusalén, te kuni-de naketá'an-de jín cháa káskuá'a-ún. Ko máa cháa-ún, n̄i kayu'ú-de n̄i kajito-de Saulo, chí tú ní kákandija-de ja cháa skuá'a kúu Saulo.

27 Ko Bernabé, n̄i jaka-de kua'an jín-de nuu cháa kákuu apóstol. Te n̄i jani-de tu'un nuu cháa-ún ndasa n̄i jin̄i Saulo nuu máa Jító'o-yo ichi kuá'an-de, te n̄i ka'an-ya jín-de, jín ndasa n̄i

chundéé iní Saulo n̄i ka'an téyí-de tu'un Jesús in̄i ñuu Damasco.

28 Te ndénda-de ndívi-de ñuu Jerusalén jín cháa kákandíja yúan.

29 Te n̄i jani téyí-de tu'un máá Jító'o-yo. Te n̄i státá'an-de jín cháa judío ñuu Grecia. Ko máá cháa-ún, kákuni-de ka'ni-dé Saulo.

30 Te n̄i kajini tu'un taká ñani. Te n̄i kachu'un íchí-de Saulo onde ñuu Cesarea. Te yúan n̄i katájí-de Saulo kuano'on-dé onde ñuu Tarso.

31 Te tikun̄i kákandíja ní iní ñuu Judea, jín ñuu Galilea, jín ñuu Samaria, tuká ní káchindik̄in-de-í. Te n̄i ja'nu-ga-i jín tú'un. Te n̄i kachiñú'ún-i máá Jító'o-yo. Te n̄i kándundéé iní-i n̄i sá'a Espiritu Santo. Te n̄i ndea-ga-i.

Já ní nduva'a Eneas

32 Te Pedro, j́ika kuu-de nuu-í taká lado. Te suni n̄i ja'an-de nuu ñáyivi ndóo in̄i ñuu Lida.

33 Te yúan n̄i jini-de nuu ín cháa nání Eneas, ja ní kuu una kua káa-de j́ito, chi n̄i kuyúnú-de.

34 Te n̄i kachi Pedro j́in-de: Eneas, Jesucristo ná násava'a-ya róo. Ndukoo, te natuu-ro j́ito-ró. Achí-de. Te n̄i ndukoo-ni cháa-ún.

35 Te n̄i kajini taká ñáyivi káxiukú ñuu Lida jín ñuu Sarón. Te n̄i kanaxió káva in̄i-i nuu máá Jító'o-yo.

Já ní nachaku Dorcas

36 Te suni n̄i io in ña'an skuá'a in̄i ñuu Jope, nání-ña Tabita, ja kuní ka'an nuu yú'u griego, Dorcas. Ña'an yá'a, xaan ní sá'a-ña tínu va'a jín caridad.

37 Te kivi-ún ni ku'u-ña. Te ni ji'i-ña. Te ni ndi'i ni nasándoo-de ña'an-ún. Te ni kajakin-de-ña ñin iní ve'e.

38 Te ñuu Lida, yani kánchaa jín ñuu Jope. Te chaa káskuá'a-ún, ni kajini tu'un-de ja kánchaa Pedro yúan. Te ni katájí-de uu chaa kuaka'an nda'ú jín Pedro: Ma kúkuéé-ni te chaa-ni nuu-ná, áchí-de.

39 Yúan-na te ni ndukuiñi Pedro kua'an-de jín-de. Te nuu ní ja-de, ni kajaka-de Pedro kua'an-de jín-de iní ve'e-ún. Te yúan, taká ña'an viuda, ni kajikó ndúu-ña-dé kánde'e-ña. Te kástá'an-ña táka su'nuu jín táka tikachí ní sá'a Dorcas ná ni kanchaa-ña jín-ña jíná'an-ña núu.

40 Yúan-na te Pedro, ni jacha ndi'i-de ñayivi-ún kája'an-i yata vé'e. Te ni jukuiñi jítí-de. Te ni jikan ta'u-dé. Te ni naxió kóto-de ichi núu kátuu ndíyi-ún. Te ni ka'an-de: Tabita, ndukoo, áchí-de. Te máá-ña, ni ndakoto-ni-ña. Te ni jini-ña núu Pedro. Te ni ndukoo-ni-ña.

41 Te máá-de, ni tñn-de nda'a-ñá. Te ni xndúkuiñi-de-ña. Yúan-na te ni kana-de xini ñáyivi ndoo jín viuda. Te ni stá'an-de-ña já á chakú-ña.

42 Te tiñu yá'a ni jicha tu'un ñí ñuu Jope kua'an. Te kua'a ñáyivi, ni kakandíja-i nuu máá Jító'o-yo.

43 Te Pedro, kua'a kivi ní kendoo-de iní ñuu Jope, kánchaa-de ve'e ñin chaa curtidor nání Simón.

10

Pedro jín Cornelio

1 Te iní ñuu Cesarea ni io ñin chaa nání Cornelio, ni kuu-de capitán, ni tñn-de soldado nání Italiana.

2 Chaa chíñú'un vá'a Dios kúu-de onde jíin ní vé'e-de. Te bueno sá'a-de caridad nuu táká ñayivi. Te nene jikán ta'u-de nuu Dios.

3 Te chaa yá'a, ni skóto-ya-dé nátu'un ka'uní aini. Te ni jini-de nuu ñin ndajá'a máa Dios ni kivi-ya núu kanchaa-de. Te ni ka'an-ya jíin-de: Cornelio, áchí-ya.

4 Te máa-de, ni ndakoto-de nuu-yá. Te yú'ú-de. Te ni ka'an-de: Naún kuní-ní Táta, áchí-de. Te ni kachí-ya jíin-de: A ni jini Dios ndasa jikán ta'u-ro jíin já sá'a-ró caridad.

5 Vina te tájí-ró úu chaa ná kí'in-de ñuu Jope. Te kana-ró xiní Simón ná kí-de, te chaa-ún, nání-de Pedro.

6 Ncháá núu-de ve'e ñin chaa nání Simón curtidor, ja ncháá ve'e-de yani yundúcha mar. Te máa-de kastu'un núu-ro ndéja kánúú sá'a-ró. Achí-ya.

7 Te ndajá'a ní ka'an jíin Cornelio, a kua'an-ya. Te ni kana-de xiní úu mozo-de jíin xiní ñin soldado ja játiñu kútu núu-dé.

8 Te onde ni ndi'i ni nakani-de taká tu'un nuu mozo-ún, te ni tájí-de mozo kája'an onde ñuu Jope.

9 Te inga kivi xian-ún, kájika-i kája'an-i. Te ni kakuyani-i ñuu-ún. Te Pedro, ná ka'uxi uu ni kaa-de xiní vé'e ja kakán ta'u-dé.

10 Te ni chaa soko chii-de. Te ni kuni-de kee-dé staa. Ko nini kásatu'a-ña-ún, te ni skóto-ya-dé.

11 Te ni jini-de núña andíví. Te ñin bulito nátu'un ñin sa'ma kuitá já nú'ni ndíkúun punta, ni kuun vai nuu ñú'un ní skóto-ya-dé.

12 Te ini-ún kañu'un taká kití kúun ndá'a ío nuu

ñú'un yá'a, jín kóo, jín táká tisaá andíví.

13 Te n̄i jini so'ō-de ñn tu'un n̄i ka'an: Pedro, ndukuiñi, te ka'ni-ro, te kee-ro, áchí.

14 Ko Pedro, n̄i ka'an-de: Ma kúu Táta, ch̄i té kee-gá-ná kuñu chá'án ni ja tú ío ndoo, áchí-de.

15 Te n̄i ka'an tuku jín-de vuelta uu: Ja ní sándoo Dios, ma skúnání-ró kúñu chá'án, áchí.

16 Te tu'un yá'a n̄i kii un̄i vuelta nuu-dé. Te sa'ma kuítá-ún, n̄i ndaa kuano'on ándíví.

17 Te nini kánchaa Pedro jáni in̄i-de naún kúu ja ní jini-de-ún, te n̄i jakoyo mozo n̄i tájí Cornelio kua'an, kájika tu'ún-i ve'e Simón onde n̄i jakoyo-i yuxé'é cháa-ún.

18 Te n̄i kaka'an jaa-i. Te n̄i kajika tu'ún-i nú yúan ncháá ñn cháa nání Simón, te ío inga sí'ví-de nání-de Pedro.

19 Te nini kánchaa Pedro nákani in̄i-de nú naún kúu ja ní jini-de-ún, te n̄i ka'an máá Espiritu jín-de: N̄i cháa un̄i mozo kánandúkú-i róo.

20 Ndukuiñi, te nuu-ró. Te ma yú'ú-ro kí'in-ro jín-i. Ch̄i máá-rí, n̄i tájí-rí-i vai-i, áchí-ya.

21 Yúan-na te Pedro, n̄i nuu-de nuu mozo n̄i tájí Cornelio. Te n̄i ka'an-de: Amigo, máá-rí kúu cháa kánandúkú-ró. Ndé siki kúu ja vai koyo-ró núu-rí núsáá, áchí-de.

22 Te máá mozo-ún, n̄i kaka'an-i: Cornelio, cháa capitán, cháa ndaa, cháa chí'ú'ún vá'a Dios kúu-de. Te suni taká ñayivi judío kaka'an-i ja cháa va'a kúu-de. N̄i ka'an ñn ndajá'a ndóo-ya jín-de ja ná kána-de xini-ní kii-ní ki'on vé'e-de. Te ná kúni ná'in-de tu'un ka'an-ní jín-de. Achí-i.

23 Yúan-na te n̄i skívi-de mozo-ún in̄i ve'e. Te n̄i kakendoo-i yúan. Te inga kivi xían-ún, n̄i

ndukoo-de. Te ni kee-de kája'an-de. Te suni kája'an yaku ñani ñuu Jope jín-de.

24 Te inga kivi ní jakoyo-de ñuu Cesarea. Te Cornelio, ndátu-de chaá jíná'an-de, chi ni stútú-de tá'an-de jín amigo va'a-de.

25 Te nini kivi Pedro ini ve'e, te ni kenda Cornelio ka'an-de jín Pedro. Te ni jukuiñi jítí-de nuu já'a Pedro. Te ni chiñú'un-de chaá.

26 Ko Pedro, ni xndúkuiñi-de Cornelio. Te ni ka'an-de: Ndukuiñi, chi ruu, suni chaá kúu-ri. Achí-de.

27 Te kándatu'un-de. Te ni kivi koyo-de. Te ni jini Pedro ja ní kakutútú kuá'a ñayivi káxiukú-i ini ve'e.

28 Te ni ka'an Pedro jín ñayivi-ún: A kájiní-ni ja tú ío ley ja ñin chaá judío, ketá'an-de xí sá'a-de ñin visita nuu ñin chaá tú kúu judío. Ko Dios, ni stá'an-ya núu-ná ja tú ni ñin ñayivi chá'an, ñayivi kini ío.

29 Ja yúan, te nuu ní kana-ni xini-ná, te vaj-ná, tú ní sájá'a ini-ná. Ja yúan jiká tu'un-ná ní: Na siki kúu ja ní kana-ni náá, achí Pedro.

30 Yúan-na te ni ka'an Cornelio: Vina ío kuun kivi nátu'un máá hora yá'a ío ndicha ini-ná. Te ka'uni aini kúu jikán ta'u-ná ini ve'e-ná. Te ni chaá ñin ndajá'a-yá nuu-ná. Te ndíi ncháa sa'ma ñú'un-ya.

31 Te ni ka'an-ya jín-ná: Cornelio, a ni jini Dios ndasa jikan ta'u-ro jín já sá'a-ró caridad.

32 Núsáa te tájí-ró mozo ná kí'in ñuu Jope. Te kana-ró xini ñin chaá kúu Simón ja nání-de Pedro, ná kii-de nuu-ro. Te chaá-ún, ncháa-de ve'e ñin chaá nání Simón curtidor. Te máá yú'u mar ncháa ve'e-de. Te chaá chaá-ún, te kastu'un-de nuu-ro,

áchí-ya jíin-ná.

³³ Súan n̄i kuu. Te n̄i tájí-ná mozo kujaa kana níí. Te va'a n̄i sá'a-ní ja ní chaa-ní. Te vina, taká-ná, ká'jin tútú-ná yá'a nuu Dios, náva'a kuni so'o-ná tu'un ka'an-ní, ndasa n̄i tá'ú Dios tiñu nuu-ní. Achí-de.

³⁴ Yúan-na te n̄i ka'an Pedro: Vina te n̄i jiní ndaa-ná ja Dios tú ncháá nuu-yá ñayivi.

³⁵ Chi nani ñayivi, nú kachiñú'ún-i-ya te kásatiñu va'a-i nuu-yá, te kúsi iní-ya jíin-i.

³⁶ N̄i ka'an-ya jíin táká se'e Israel, n̄i kastu'ún-yá nuu-í ja máá Jesucristo já'a-ya tú'un ndéé iní-i. Te I'a yá'a kúu Jito'o taká-yo.

³⁷ Máá-ní, a kájiní tu'un-ní tu'un Jesucristo. Chi n̄i jani Juan tu'un jánducha, yúan-na te n̄i kejá'á tú'un-ya ondé ñuu Galilea, te n̄i jicha nuu ní ñuu Judea,

³⁸ ndasa n̄i ja'a Dios Espiritu Santo jíin fuerza nuu-yá. Te ndasa n̄i jika kuu ya ní sá'a-ya tiñu va'a, te n̄i nasáva'a-ya táká ñayivi tá'an tachi káni. Chi Dios, n̄i chindéé ní chituu-ya Jesús ñuu Nazaret.

³⁹ Te máá-ná, n̄i kajiní-ná taká tiñu n̄i sá'a-ya iní ñuu Judea, jíin iní ñuu Jerusalén. Te n̄i kaja'ni-í-ya, n̄i kajata kaa-i-ya jiká ñn cruz.

⁴⁰ Ko I'a yá'a, n̄i nachaku-ya ní sá'a Dios kivi uní. Te n̄i ndenda ndijin-ya ní sá'a Dios.

⁴¹ Ko tú ní ndénda ndijin-ya núu táká ñayivi, chi máni nuu cháa ja á n̄i kaji Dios ja kúu-de testigo. Te testigo-ún kákuu-ná, chi n̄i kayee-ná staa n̄i kaji'i-ná nducha jíin-yá, nuu ní nachaku-ya má'ñú ndíyi.

⁴² Te n̄i tá'ú-yá tiñu nuu-ná jíná'an-ná ja ná

káni-ná tu'un-ya núu táká ñáyivi. Te ka'an ndaa-ná ja ní jani Dios máá-yá kuu-ya juez nuu ñáyivi káichaku jíin núu ñáyivi ní kaji'i.

⁴³ Chi tu'un I'a yá'a ni kaka'an ndaa taká chaa ni kajani tu'un Dios onde sáá. Ja táká ñáyivi kándíja nuu-yá, jíin sí'ví-yá koo tuká'nu ini nuu taká kuachi-i. Achí Pedro.

Ja ní jaa Espíritu Santo siki ñáyivi sijn nación

⁴⁴ Te nini ká'an Pedro taká tu'un yá'a, te ni chaa-ni Espíritu Santo siki táká ñáyivi kájini so'o tu'un ká'an-de.

⁴⁵ Te chaa kákandíja, ja ní jakoyo jíin Pedro, ja kakuu-de chaa ni kaxiti ndúu, ni kanaa ini-de kánde'é-de ja súni ni chaa Espíritu Santo siki ñáyivi sijn nación.

⁴⁶ Chi ni kajini so'o-de káka'an ñáyivi-ún sijn yu'u, te kánakana jaa-i Dios.

⁴⁷ Yúan-na te ni ka'an Pedro: Ndéja jasú kii nducha, náva'a ná kuánducha ñáyivi yá'a, chi ni chaa Espíritu Santo siki máá-i nátu'un siki máá-yó, áchí-de.

⁴⁸ Te ni tá'ú-de tiñu nuu-í jíná'an-i ja ná kuánducha-í jíin sí'ví máá Jító'o-yo Jesús. Yúan-na te ni kaka'an nda'ú-i jíin-de ja ná kéndoo-de jíin-i yakú kivi.

11

¹ Te chaa apóstol jíin táká ñani ká'iin ní ñúu Judea, ni kajini tu'un-de ja ñáyivi sijn nación, suni ni kajatá'ú-i tu'un Dios.

² Te ni ndaa Pedro kuano'on-dé ñuu Jerusalén. Te sava chaa ni kaxiti ndúu, ni kaka'an siki-dé.

³ Te ní kaka'an-de: Naja ní kiví-ró iní ve'e chaa tú ní káxiti ndúu, te ní yee-ro stáa jín-de, áchí.

⁴ Yúan-na te ní kejá'á Pedro ní jani kájí-de tu'un nuu cháa-ún:

⁵ Ní kanchaa-ri ñuu Jope. Te nini jikán ta'u-rí, te ní skóto-ya rúu. Te ní jini-ri ñ bulto nátu'un ñ sa'ma kuítá já nú'ní ndíkúun punta. Te ní kuun vai onde nuu-rí ichi ándíví.

⁶ Te ní nde'é-rí. Te ní jini-ri ja iní-ún káñu'un kiti kúun ndá'a kájika nuu ñú'un yá'a, jín kiti xáan, jín kóo, jín tísaa andíví.

⁷ Te ní jini so'o-ri ñ tu'un ní ka'an jín-rí: Pedro, ndukuiñi, ka'ni-ro te kee-ro. Achí.

⁸ Te ní ka'an-ri: Ma kúu Táta, chí té kee-gá-ná kuñu chá'an ni kuñu ja tú ío ndoo.

⁹ Ko tu'un-ún ní ka'an tuku jín-rí onde andíví: Ja ní sándo Dios ma skúnání-ró kúñu chá'an. Achí.

¹⁰ Te suni súan ní ka'an uní vuelta. Yúan-na te ní ndaa bulto-ún kuano'on ichi ándíví.

¹¹ Yúan-na te suni hora-ún ní jakoyo uní mozo kánandúkú-i ruu. Te onde ñuu Cesarea ní ta'u tíñu nuu-í vai-i. Te ní jakoyo-i ve'e-ri.

¹² Te máa Espíritu, ní ka'an-ya jín-rí ja má yú'ú-ri kí'in-ri jín-i. Te suni ní kaja'an iñu ñani yá'a jín-rí. Te ní kivi koyo-ri iní ve'e ñ chaa.

¹³ Te cháa-ún, ní jani-de tu'un nuu-rí, ná ní jini-de ñ ndajá'a ándíví kándij-ya iní ve'e-de. Te ní ka'an-ya jín-de: Táji-ró mozo ná kí'in ñuu Jope te kana-ró xiní Simón, cháa nání Pedro, ná kii-de.

¹⁴ Te cháa-ún, kani-de tu'un nuu-ro ndasa kaku-ró onde jín ní vé'e-ró, áchí-de jín-rí.

¹⁵ Te nuu ní kejá'á-rí ká'an-ri, te ní chaa Espíritu

Santo siki-í jíná'an-i suni nátu'un nī chaa-ya siki-yo já xnáñúú.

16 Yúan-na te nī nuku'un inī-ri tu'un nī ka'an máá Jító'o-yo: Jandáa jín ndúcha skuánducha Juan. Ko róó, chī jín Espíritu Santo kuanducha-ro jíná'an-ró, áchí-ya.

17 Te nú suni nī ja'a Dios Espíritu-ya núu máa-i nátu'un nī ja'a-ya núu máa-yó, ja kákandíja-yó núu máá Jító'o-yo Jesucristo, te ndé chaa kúu ruu ja kasú-ri nuu Dios núsáá. Achí Pedro.

18 Súan nī kajini so'o-de tu'un yá'a, te tuká ní káka'an-de. Te nī kanakana jaa-de Dios: Suni nī ja'a Dios tu'un ja ná nákanī inī ñáyivī sīn nación náva'a kuchaku-i ní káni núsáá, áchí-de.

Tiku'ni kándíja inī ñuu Antioquía

19 Te kivī ní kaja'ni-dé Esteban, nī kejá'á ní kachindikīn-de-i. Te ñáyivī ní kajicha nuu kája'an nī jakoyo-i onde ñuu Fenicia, jín ñuu Chipre, jín inī ñuu Antioquía. Te tú ní in nuu ñáyivī ní kájani-i tu'un, chī máni nuu ñáyivī judío nī kajani-i tu'un-ya.

20 Ko nī io yaku chaa ñuu Chipre jín cháa ñuu Cirene jín ñáyivī ní kajicha-ún. Te chaa-ún, nī jakoyo-de ñuu Antioquía. Te nī kaka'an-de jín ñáyivī ñuu Grecia, nī kajani-de tu'un va'a máá Jító'o-yo Jesús nuu-í.

21 Te máá Jító'o-yo, nī chindéé ní chituu-ya-dé. Te nī kákandíja kua'a ñáyivī, te nī kanaxió káva inī-i nuu máá Jító'o-yo.

22 Te nī jicha tu'un yá'a. Te nī jini tu'un tiku'ni kándíja inī ñuu Jerusalén. Te nī katájí-i Bernabé kua'an-de onde ñuu Antioquía.

23 Te Bernabé, nuu ní jaa-de yúan, te n̄i jini-de ja lúu kua'an tu'un Dios. Te n̄i kusii iní-de. Te n̄i ka'an n̄i'in-de jíin táká ñayivi-ún ja jíin iní jíin añú-i ná skíkuu va'a-i tu'un máá Jító'o-yo, te ma náyu'ú-i.

24 Chi Bernabé, chaá va'a kúu-de. Te n̄i kútú-de Espíritu Santo. Te kándija va'a-de. Te n̄i kakandija kua'a ñayivi núu máá Jító'o-yo.

25 Yúan-na te n̄i kenda Bernabé kua'an-de onde ñuu Tarso, kuanandúkú-de Saulo. Te n̄i nani'in-dé chaá-ún. Te ncháka-de chaá n̄i chaá-de ñuu Antioquía jíin-de.

26 Te ní-ni ñn kua n̄i kandatú-ún-de yúan jíin tíku'n̄i kándija. Te n̄i kastá'an-de tu'un nuu kuá'a ñayivi. Te chaá káskuá'a-ún, n̄i nakunání-de cristiano xnáñúú-gá in̄i ñuu Antioquía.

27 Te chaá kájani tu'un Dios, suni kivi-ún n̄i kenda koyo-de ñuu Jerusalén kaja'an-de onde ñuu Antioquía.

28 Te n̄i ndukuiñi ñn tá'an-de nání-de Ágabo. Te n̄i kastú-ún-de, n̄i sá'a Espíritu, ja kii ñn tama xáan ní ñuyivi. Te tama-ún, n̄i kii kivi ní tá'ú Claudio tiñu.

29 Yúan-na te n̄i kandatú-ún cháa káskuá'a-ún ja chundá'a-de yakú na jíin kí'in nuu ñaní-de kaxiukú iní ñuu Judea, ndasa kákanda ñn ñn-de kuá'a-de.

30 Te súan n̄i kasá'a-de. Te n̄i katáji-de kua'an nuu cháa kákuu nuu, n̄i kajanchaka Bernabé jíin Saulo.

12

Ndasa n̄i ja'ni-dé Jacobo

1 Te suni kua-ún n̄i katiiñ rey Herodes sava ñayivi tíku'n̄i kándija. Te n̄i sá'a ndiva'a-de jíin-i.

2 Te jíin machete ni ja'ni-dé Jacobo, ñani Juan.

Ndasa ni kenda Pedro vekaa

3 Te ni jini-de ja súan ni kakusi iní chaa judío ni sá'a-de. Te suni ni katiiin-de Pedro. Máá kivi-ún ni kuu viko státilá ja tú yí'i yujan íá.

4 Te nuu ní tiin-de Pedro, te ni chindee-de chaa vekaa. Te ni jani-de xia'un in soldado kándito-ún-de, chi kuni-de kiñi'in-de chaa stá'an-de nuu ñáyivi nú ná já'a viko Pascua.

5 Súan ni kuu ja kánde Pedro iní vekaa. Ko tiku'ni kándija, ni'in ni kajikan ta'u-í ja'a Pedro nuu Dios.

6 Te jáni iní Herodes ja kiñi'in-de chaa nuu ñáyivi-ún núú. Te suni akuáa-ún kixí Pedro iní vekaa ma'ñú úu soldado, nú'ni-de jíin úu cadena. Te suni ká'jin soldado yuxé'é kándito-ún vekaa.

7 Te sanaa-ní te ni jaá in ndajá'a máá Tatá Dios. Te ni ndii ncháa iní vekaa. Te ni skáki'vi-ya Pedro, ni xndúkoo-ya-dé. Te ni ka'an-ya: Yachi ndukoo-ró, áchi-ya. Te cadena nú'ni nda'a-dé-ún, ni jungava-ni kua'an.

8 Te ni kachi ndajá'a-ya jíin-de: Nachi'i chii-ró te nachi'i ndijan-ro, áchi-ya. Te súan ni sá'a-de. Te ni kachi tuku ndajá'a-ya jíin-de: Kundii tikachi-ró te kundikin-ro rúu ki'on, áchi-ya.

9 Te ni kenda-ya. Te ndikin-de-ya kuá'an-de jíin-ya. Te naún jiní máá-de ja jándaa kúu ja ní sá'a ndajá'a-ya jíin-de, chi jáni iní-de in jani kúu ja ní skóto-i-de.

10 Te ni kaja'a-de nuu ká'jin yukun in jíin yukun uu soldado ja kándito-ún-de. Te ni jakoyo-de yuxé'é káa ja jító ichi yúñúu. Te yuxé'é-ún, ni nuña

ii-ní máá. Te n̄i kenda koyo-de. Te n̄i kaja'a-de ñn ya'ya kaja'an-de. Yúan-na te n̄i kuxio-ni ndajá'a-yá nuu-dé kua'an-ya.

¹¹ Te Pedro, n̄i ndukájí iní-de, te n̄i ka'an máá-de: Vina te n̄i jin̄i ndaa-r̄i ja ní tájí máá Tatá Dios ndajá'a-yá n̄i kii, te n̄i nama-ya rúu in̄i nda'a Herodes jín nuu táká ñayiv̄i judío ja ká'ni-í ruu kákuni-i, áchí-de.

¹² Te nuu ní jin̄i-de ja ní kaku ndija-de, te n̄i kee-de kua'an-de ve'e María náa Juan, chaá nání Marcos. Te yúan n̄i kanataka kua'a ñayiv̄i kájikan ta'u-í.

¹³ Te n̄i ka'an Pedro ichi yúxé'é yatá ké'e. Te kua'an ñn suchí sí'í nání-i Rode ja kúña-i yuxé'é núú.

¹⁴ Te suchí-ún, n̄i nakuni-i tachi Pedro. Te ja kús̄i iní-i tú ní júña-i yuxé'é-ún, chi jínu-i n̄i ndiv̄i-i in̄i ve'e. Te n̄i kastu'ún-i ja kándii Pedro ichi yatá yúxé'é.

¹⁵ Te n̄i kaka'an jín-i: Aa, kátachi-ro, áchí. Ko máá-i, n̄i'in ká'an-i ja máá-de kúu. Yúan-na te n̄i kaka'an: Añú-de kúu núsáá, áchí.

¹⁶ Ko Pedro, ví'í-gá kána-de. Yúan-na te n̄i kajuña-i. Te n̄i kajini-i nuu-dé. Te n̄i kandakoto jo-i.

¹⁷ Ko máá-de, n̄i sá'a-de seña jín nda'a-dé ja ná kasú-i yu'u-í. Te n̄i kastu'ún-de ndasa n̄i kiñi'in máá Jító'o-yo-dé in̄i vekaa. Te n̄i ka'an-de: Kastu'ún táká tu'un yá'a nuu Jacobo jín nuu táká ñani-yo, áchí-de. Te n̄i kenda-de kua'an-de inga lugar.

¹⁸ Te nuu ní kundijin xian-ún, te n̄i kakuvaa téyíí soldado ja tú ndénda Pedro.

19 Ko Herodes, nándúkú-de Pedro. Ko tú ní nání'in-dé chaa. Te nuu ní xndichí-de soldado jíná'an, te nī tá'ú-de tiñu ja ná kíngoyo kuu. Yúan-na te nī kenda-de inī ñuu Judea nī kuun-de kua'an-de ñuu Cesarea. Te nī kendo-de yúan.

Ja ní jì'i Herodes

20 Te nī kitī xaan iní Herodes nī jito-de ñayivi ñúu Tiro jín ñayivi ñúu Sidón. Ko ñayivi-ún, nī katau-i vai-i nuu-dé. Te nī kakundéé-i nī kaská'an-i Blasto chaa kúná'nu játíñu nuu rey. Te nī kajikan-i paz. Chī taká máá-i, káñi'in-í ja káyee-í onde ñu'un Herodes.

21 Te nī teta'an Herodes ñn kivi. Te nī nuku'un-de sa'ma rey máá-de. Te nī nungoo-de mesa tá'ú-de tiñu. Te nī ka'an-de ñn tu'un nuu-í.

22 Te ñayivi-ún, nī kaka'an jaa-i: Tu'un Dios kúu ya'á vii, nasu tú'un chaa kúu. Achí-i.

23 Te ñn ndajá'a máá Tatá Dios, nī stují-ni-ya-dé te nī kayaji tándakú-de, te nī jì'i-ni-de, chī nī sávixi-ni-de máá-de, lugar ja nákana jaa-de Dios.

24 Te tu'un máá Tatá Dios, ví'í-gá nī ndea, te ví'í-gá nī jichā nuu kua'an.

25 Te Bernabé jín Saulo, nī kaskíkuu-de tiñu nī kaja'an-de inī ñuu Jerusalén. Te nī kanaxió káva-de káno'on-de. Te nī jaka-de Juan chaa nání Marcos kua'an-de jín-de.

13

Ja ní katájí-i Saulo jín Bernabé sá'a Espíritu Santo

1 Te inī tiku'nī kándíja inī ñuu Antioquía nī ka'io chaa jáni tu'un Dios jín chaa kástá'an tu'un-ya. Te

káinání-de Bernabé, Simón ja nání Niger, Lucio ñuu Cirene, jíin Manaén cháa ni ja'nu jíin Herodes gobernador, jíin Saulo.

² Te nini káchiñú'ún cháa yá'a nuu máá Jító'o-yo te kásá'a ndicha-de iní-de, te ni ka'an máá Espiritu Santo: Vina te kuní-ri ja sásin-ró Bernabé jíin Saulo ná kí'in-de in tiñu, chi ja yúan ní teta'an-ri-de jíná'an-de.

³ Yúan-na te ndicha iní-de ni kajikan ta'u-dé. Te ni kaxndée-de nda'a-dé xiní cháa-ún. Te ni katájí-de cháa kája'an-de.

⁴ Te máa-de, kua'an-de ni sá'a Espiritu Santo, ni kuun-de kája'an-de ñuu Seleucia. Te yúan ni kivi koyo-de barco te kua'an-de onde isla Chipre.

⁵ Te ni jakoyo-de ñuu Salamina. Te ni kajani-de tu'un Dios iní ve'e sinagoga cháa judío. Te jika Juan jíin-de, jatíñu nuu-dé.

Ja ní ndukuáá cháa ñavá'a

⁶ Te ni kaja'a-de iní ní isla-ún. Te ni jakoyo-de ñuu Pafos. Te yúan ni kajini-de nuu in cháa ñavá'a nání Barjesús. Cháa judío kúu-de, te jáni-de tu'un tú'ún.

⁷ Te cháa-ún, ni sátiñu-de nuu gobernador Sergio Paulo. Te gobernador, cháa ndichí kúu-de. Te ni kana-de xiní Bernabé jíin Saulo, ja kúni ná'in-de tu'un Dios kuní-de.

⁸ Ko Elimas, cháa ñavá'a-ún (chi súan kuní ka'an sí'ví-de), jasú-de nuu Saulo jíin núu Bernabé, chi ndúkú ndée-de sáká núu-de nává'a ma kándija gobernador.

⁹ Yúan-na te Saulo, ja súni nání-de Pablo, ni kútú-de Espiritu Santo. Te ni nde'é-de nuu cháa-ún.

10 Te *n̄i* ka'an-de: Chaa sá'a tiñu chá'an xndá'ú ñá'an kúu-ró. Se'e kui'nā jā jító u'u taká tiñu ndaa kúu-ró. Naja máni sáyo'o-ro íchi ndóó máá Jító'o-yo.

11 Te máá Jító'o-yo, xndó'o-ya róó vina. Te kukuáá-ro, mā kuní-ga-ro ndíkandii yakú kivi. Achí Pablo. Te *n̄i* kuñaa-ní nuu-dé. Te kíndá'á kí'in íu-de jíku-de, ndúkú-de ndéja t̄in nda'a-dé skáka-de.

12 Yúan-na te gobernador, *n̄i* jini-de ja súan *n̄i* kuu, te *n̄i* kandíja-de. Te náa-ná ini-de jini so'o-de tu'un máá Jító'o-yo.

Ja ní kajani Pablo tu'un ini ñuu Antioquía

13 Yúan-na te Pablo jín tá'an-de-ún, *n̄i* kenda koyo-de ñuu Pafos. Te jín barco *n̄i* jakoyo-de ndañú Perge ñuu Panfilia. Te yúan *n̄i* kusin Juan kuano'on-dé ñuu Jerusalén.

14 Te máá-de, *n̄i* kaja'a-de ñuu Perge kája'an-de. Te *n̄i* jakoyo-de ñuu Antioquía ndañú Pisidia. Te *n̄i* kivi koyo-de ini ve'e sinagoga in kivi ndétatú. Te *n̄i* kajungoo-de.

15 Te nuu ní kuu *n̄i* ka'u tutu ley jín tutu chaa *n̄i* kajani tu'un Dios onde sáá, yúan-na te chaa kakuñá'nu ini ve'e sinagoga, *n̄i* kakana-de xini cháa-ún: Ñáni jíná'an-ní, nú káñava'a-ní yaku tu'un kani-ní nuu taká ñayivi yá'a, te ka'an ndéé-ní jín-i, áchí-de.

16 Yúan-na te *n̄i* ndukuiñi Pablo, *n̄i* sá'a-de seña jín ndá'a-dé ja ná kúná'in ñayivi-ún, te *n̄i* ka'an-de: Róó chaa ñuu Israel, róó chaa káchiñú'ún Dios, kuni ná'in jíná'an-ró.

17 Máá Dios ñayivi Israel, *n̄i* kaji-ya táa-yo jíná'an-de. Te nini káxiukú tatú-de ini ñuu Egipto

n̄i kakuu jínú'ún-ga-de n̄i sá'a-ya. Yúan-na te jín fuerza máá-yá n̄i kiñi'in-ya-í in̄i ñuu-ún kája'an-i.

18 Yúan-na te n̄i nd̄ito-ya-í onde nuu ñú'un té'é nátu'un uu xiko kuia.

19 Te n̄i xnáa-yá usia nación in̄i ñuu Canaán. Te n̄i saka-yá ñu'un ñúu-ún nuu-í.

20 Te n̄i kuu-ga kivi nátu'un kuun ciento uu xiko ux̄i kuia. Te n̄i ja'a-ya cháa n̄i kakuu juez nuu-í onde kivi ní kenda Samuel cháa n̄i jani tu'un-ya.

21 Yúan-na te n̄i kajikan-i ñn rey. Te Dios, n̄i ja'a-ya Saúl nuu-í n̄i tá'ú-de tiñu uu xiko kuia. Te Saúl, tata Benjamín, se'e Cis n̄i kuu-de.

22 Te n̄i kuxio Saúl. Te n̄i nakani-ya David n̄i kuu-de rey nuu-í. Te n̄i ka'an ndaa-ya tú'un-de: A n̄i jini-ri David se'e Isaí ja ñn cháa jándatu va'a nuu-rí kúu-de. Te skíkuu-de taká tiñu játa'an in̄i-ri, ách̄i-ya.

23 Te Dios, ch̄ii tata yá'a n̄i jani-ya Jesús ja náma-ya ñayivi Israel nátu'un n̄i keyu'u-yá.

24 Te ná té chá'an-ga kii-ya te n̄i jani Juan tu'un jánducha jín tú'un nakani in̄i nuu taká ñayivi Israel.

25 Te nuu á yani xndí'i Juan tiñu sá'a-de, te n̄i ka'an-de: Ndé cháa kúu-ri kájani in̄i-ro. Nasu I'a-ún kúu-ri, ko kuni so'o va'a-ró: Ichi yatá-rí vai ñn I'a ja tú kúñá'nu-ri ndájí-rí ñii yí'i ndijan-yá. Achí-de.

26 Ñani jíná'an-ró, taká róo tata Abraham jín róo ja káandatu nuu Dios, nuu máá-ró ní tájí-yá tu'un yá'a vai ja náma-ya róo.

27 Chi taká ñayivi ñuu Jerusalén jín taká cháa kakuñá'nu nuu-í, tú ní kánakuni-i nuu-yá. Te n̄i kandonda-i siki-yá. Te súan n̄i kaskíkuu-i tu'un n̄i

kaka'an chaa ni kajani tu'un Dios onde sáá, vasa a ni kajini ná'in-i tu'un-ún ndita'an kivi ndétatú.

28 Vasa tú ní káni'in-í ni in kuachi sikí-yá ja kúu-ya, ko ni kaka'an ni'in-i jín Pilato ja ná kúu-ya.

29 Te nuu ní skíkuu taká tu'un yóso sikí-yá nuu tutú, te ni kaxnúu-i-ya jiká cruz. Te ni kachindee-i-ya iní in ve'e añú.

30 Ko ni nachaku-ya má'ñú ndíyi ni sá'a Dios.

31 Te kua'a kivi ní ndenda ndijin-ya núu ñayivi ní kaka kaja'an jín-yá onde ñuu Galilea te onde ñuu Jerusalén. Te ñayivi-ún kákuu ja kajani ndaa tu'un-ya núu sáva-ga-i.

32 Te ruu, kajani-ri tu'un va'a yá'a nuu-ro já súan ni keyu-u-yá nuu táa-yo.

33 Te tu'un-ún ni skíkuu Dios jín máa-yó ja kákuu-yó sé'e-de. Chi ni naschakú-ya Jesús. Chi súan ká'an Salmo uu: Se'e-ri kúu-ró, te ruu kúu Táa-ro vína, áchí.

34 Te ni naschakú-ya Jesús ma'ñú ndíyi náva'a ma té'yu kuti-yá, te ni ka'an Dios: Skíkuu ná'in-rí jín taká tu'un va'a ni keyu-u-rí nuu David, áchí.

35 Ja yúan súni súan ká'an inga tutu: Té'yu Se'e ii-ní, chi ma kuá'a-ní tu'un, áchí.

36 Chi David, ni jatíñu-de nuu Dios, ni sá'a-de ja kuní máa-yá. Te ni jínu kua-de, te ni ji'i-de. Te ni yuji-de ma'ñú táa-de. Te ni te'yu ndija-de.

37 Ko I'a ni naschakú Dios, tú ní té'yu kuti-yá.

38 Ñani jíná'an-ró, ná kastu'ún-rí nuu-ro, já I'a yá'a ni kastu'ún-yá nuu-ro já sá'a-ya túká'nu in-ya núu taká kuachi-ró.

39 Chi nú ndé chaa kándija-de nuu I'a yá'a, te nda'va-ya taká kuachi-de ja tú ní kúu nda'va

máa-de jíin ley Moisés.

⁴⁰ Koto va'a-ró máa-ró jíná'an-ró, náva'a ma kí siki-ro táká tu'un yóso núu tutú chaá ni kajani tu'un Dios, súan:

⁴¹ Taká róo ñayivi kásakátá, ná ndé'é vá'a-ró, te ná kée nuu-ro ndé'é-ró, te kuu-ro. Chi ma'ñú máa-ró sá'a-ri ñin tiñu ja má kándija kuti-ro vasa ná káni sava-ga ñayivi tú'un-ún nuu-ro. Achí.

⁴² Te ni ndenda koyo-de ini ve'e sinagoga chaá judío. Te ñayivi sñin nación, ni kaka'an nda'ú-i jíin-de ja ingá kivi ndétatú kani tuku-de tu'un yá'a nuu-í.

⁴³ Te ni jicha ñayivi-ún kája'an-i. Te ñayivi judío jíin ñayivi ní naki'in sé'é judío ja kachiñú'ún-i nuu Dios, tini-i ni kandikin-i Pablo jíin Bernabé kája'an-i jíin-de. Te ni kandatú'ún-de jíin-i káka'an-de jíin-i ja ná kúndii ni'in-i jíin tú'un luu Dios.

⁴⁴ Te kivi ndétatú inga semana, nátu'un ndivii ñayivi ñúu-ún, ni kakutútú-i ja kúni ná'in-i tu'un Dios.

⁴⁵ Ko chaá judío, ni kajini-de nuu ñayivi kuá'a-ún, te ni kakukuásún iní-de. Te ni kaka'an-de siki tú'un ni ka'an Pablo, te ni kaka'an ndiva'a-de. Achí-de ja tú ío ndaa tu'un-ún.

⁴⁶ Yúan-na te Pablo jíin Bernabé ni kaka'an ni'in-de: Kánúú já xná'an-ga nuu máa-ró káni-ri tu'un Dios. Ko a ni kasájá'a ini-ro núu, te kuachi máa-ró kúu ja má ni'in-ro tú'un kuchaku-ro ní káni. Vina te chaxio-ri máa-rí kikastú'ún-rí nuu ñayivi sñin nación.

⁴⁷ Chi ni tá'ú máa Jító'o-yo tiñu nuu-rí jíná'an-ri súan: Ni jani-ri róo ja stúun-ro núu ñayivi sñin

nación, te kani-ró tú'un nuu ñáyiví nǐ ñúyiví ja náma-ri-i jíná'an-i, áchí-ya.

⁴⁸ Te ñáyiví sǐn nación-ún, nǐ kajini so'o-i tu'un yá'a. Te nǐ kakusǐ xáan iní-i. Te nǐ kanakana jaa-i tu'un máá Jító'o-yo. Te taká ñáyiví ní teta'an Dios ja ná kúchaku-i nǐ káni, nǐ kakandíja-i.

⁴⁹ Te tu'un máá Jító'o-yo, nǐ jicha nuu kua'an nǐ taká ndañúu yúan.

⁵⁰ Te inǐ ñuu-ún kaxiukú ñá'an ndáa ja káandatu-ña núu Dios. Ko chaá judío, nǐ kaská'an-de-ña jín cháa kakuñá'nu jian. Te nǐ kachindikǐn-ña Pablo jín Bernabé, te nǐ kaskúnu-ña-dé kaja'an-de.

⁵¹ Te máa-de, nǐ kaskóyo-de tikacha ñú'un iní ja'a-dé sikǐ máa-i. Te nǐ jakoyo-de ñuu Iconio.

⁵² Te chaá kaskuá'a-ún, nǐ kakútú-de Espiritu Santo. Te kákusǐ xáan iní-de.

14

Ja ní kajinu-de inǐ ñuu Iconio

¹ Te ñuu Iconio nǐ kiví koyo-de inǐ ve'e sinagoga chaá judío. Te nǐ jani téyí-de tu'un. Te nǐ kakandíja kua'a ñáyiví judío. Te suni súan nǐ kakandíja kua'a ñáyiví ñúu Grecia.

² Ko chaá judío ja tú ní kákandíja, jín tú'un tú'ún nǐ kaská'an téyí-de ñáyiví sǐn nación. Yuán ní kaka'an nchaa-i taká ñani.

³ Te nǐ kakendoo-de yúan kua'a kiví. Te jín máá Jító'o-yo, nǐ chundéé iní-de, nǐ kaka'an nǐ'in-de tu'un. Te máa-yá, nǐ stá'an-ya já ío ndaa tu'un va'a, chǐ ñúkúún ní ja'a-ya tú'un luu ío inǐ máa-yá, ja ní kasá'a-de tunǐ jín tíñu ñá'nu.

4 Te ñáyiví ñúu-ún, nì kasásiin-i máa-i sava-i nì kándujíin-i jíin cháa judío, te sava-ga-i nì kándujíin-i jíin cháa apóstol.

5 Te ñáyiví judío jíin ñáyiví sáin nación, in ká'nu nì kándonda-i jíin cháa kákuñá'nu nuu-í náva'a kuá'a-i tuká nuu apóstol, te kuá'a-i yuu xiní-dé.

6 Te nì kajuku'un iní-de. Te nì kajinu-de kája'an-de onde ñuu Litra jíin ñúu Derbe, ndañúu Licaonia, jíin táká ñuu ká'io yani yúan.

7 Te yúan nì kajani-de tu'un va'a-ya.

Ja ní kajoto-i yuu xini Pablo

8 Te yúan kánchaa in cháa ñuu Litra ja tú ío fuerza ja'a-dé. Te káa rengo-de onde kivi ní kaku-de, ja té cha'an-ga kaka kuti-dé.

9 Chaa yá'a, nì jini so'o-de ká'an Pablo. Te nì nde'é Pablo nuu cháa-ún. Te nì jiní-de ja kándíja va'a cháa-ún ja ndúva'a-de.

10 Te nì ka'an jaa-de jíin cháa-ún: Ndukuiñi te kundij-ro, áchí-de. Te nì kanda-ni-de, te nì jika kuu-de.

11 Te nì kajini ñáyiví-ún tiñu nì sá'a Pablo. Te nì kaka'an jaa-i jíin yú'u máa ñúu Licaonia: Nì kuun I'a, nì chakoyo nuu-yo, kájika kuu nátu'un cháa vidáa, áchí-i.

12 Te Bernabé, nì kaskúnání-i-de i'a Júpiter. Te Pablo nì kaskúnání-i-de i'a Mercurio, chí Pablo kúu cháa jáni tu'un.

13 Te yuñúu-ún kánchaa viñu'un Júpiter. Te máa sutú viñu'un-ún, nì kenda-de vai nchaka-de xndikí jíin itá onde yuxé'é ñúu. Te máa-de jíin ñáyiví, ka'ni-dé xndikí te soko-dé-ti núu Bernabé jíin Pablo kákuni-de núu.

14 Te Bernabé jín Pablo, cháa kákuu apóstol, n̄i kajini tu'un-de tu'un-ún. Te n̄i kandátá-de su'nu-dé. Te n̄i kendava-de n̄i k̄ivi koyo-de ma'ñú ñáyivi kuá'a-ún. Te n̄i kakana kó'ó-de:

15 Hombre, naja kásá'a-ró súan. Ch̄i ruu, suni cháa kákuu-ri nátu'un máá-ró. Te kákastu'ún-rí nuu-ro, ma sá'a-ga-ro tíñu sáni yá'a, ch̄i sua ná chíñú'ún-ró máá Dios, I'a chakú, I'a n̄i sá'a andívi jín ñúyivi jín ndúcha mar jín táká-ga ndatíñu ní ká'nu.

16 Te onde aná'an ní ja'a-ya tú'un ja sá'a taká ñáyivi tíñu kákuni máá-i.

17 Ko stá'an ndaa-ya já ío-ya, ch̄i sá'a-ya tíñu va'a nuu-yo. Skúun-ya saú íchi andívi. Te bueno kée itu-yo sá'a-ya. Te já'a-ya stáa kée-yo. Te kákusi iní-yo sá'a-ya. Achí-de.

18 Te vasa súan n̄i kaka'an-de, ko xaan ú'u n̄i kajasu-de nuu ñáyivi-ún náva'a tú soko-í kiti-ún nuu-dé.

19 Yúan-na te n̄i chakoyo yaku cháa judío ñuu Antioquía jín ñuu Iconio. Te n̄i kaská'an ñáyivi kuá'a-ún. Te n̄i kaja'a-i yuu xiní Pablo. Te n̄i kaskána-i-de yuñú-ún, n̄i kajani iní-i ja ní j'i-de.

20 Ko n̄i kajikó ndúu cháa káskuá'a-ún nuu-dé. Te n̄i nduko-de. Te n̄i ndivi-de iní ñuu. Ko inga kivi te n̄i ki'in-de ichi kuá'an-de jín Bernabé onde ñuu Derbe.

Ja káno'on tuku-de ñuu Antioquía

21 Te iní ñuu-ún n̄i kajani-de tu'un va'a. Te n̄i skándija-de kua'a ñáyivi. Te káno'on tuku-de ñuu Listra jín ñuu Iconio jín ñuu Antioquía.

22 Te nī kayija-ga inī chaa káskuá'a yúan nī kasá'a-de. Te nī kaka'an nī'in-de jíin chaa-ún ja ná kúkuu-ga-de kandíja va'a-de. Te kaka'an-de ja níni kíi kua'a túndó'o sikí-yo te vásá kívi-yó iní nuu nuu tá'ú Dios tiñu.

23 Te nī kajani-de chaa kákuu nuu ná kóto ndíta'an tiku'nī kákandíja. Te nī kajikan ta'u ndichá-de ja'a chaa-ún nuu máá Jító'o-yo, chī nuu máá-yá kákandíja-de.

24 Te nī kaja'a-de ichi níuu Pisidia kua'an-de. Te nī najakoyo-de níuu Panfilia.

25 Te nī kajani-de tu'un inī níuu Perge. Te nī nuu-de nī jakoyo-de níuu Atalia.

26 Te yúan nī kenda-de. Te jíin barco kája'an-de níuu Antioquía nuu ondé xnáñúú ní kájikan ta'u níayivi núu Dios ja'a-dé ja ná chíndéé chítuu-ya-dé jíin tíñu ja á nī kasjínu-de.

27 Te nuu ní najakoyo-de yúan, te nī nastútú-de tiku'nī kándíja. Te nī kajani-de tu'un ná ní'á'nu tiñu nī sá'a Dios jíin-de, chī bueno nī ja'a-ya tú'un ja ná kándíja níayivi sín nación jíná'an-i.

28 Te nī kakendoo-de yúan kua'a kívi jíin chaa káskuá'a-ún.

15

Junta apóstol inī níuu Jerusalén

1 Yúan-na te ichi níuu Judea nī kikoyo yaku chaa, te nī kastá'an-de nuu táká nani: Nú tú xití ndúu-ro nátu'un ká'an ley Moisés, te ma káku kutí-ro, áchí-de.

2 Te yúan ní kuvaa. Te Pablo jíin Bernabé, nī kastátá'an téyí-de jíin chaa-ún. Te nī kundaa tu'un

ja ḱingoyo Pablo jíin Bernabé jíin sáva-ga cháa ñuu Jerusalén. Te yúan ndatu'ún-de jíin cháa apóstol jíin cháa kákuu nuu síkí tú'un yá'a.

³ Yúan-na te tiku'ni kándíja-ún, ni kanakuatá'ú-i nuu-dé. Te ni kaja'a-de kája'an-de ichi ñuu Fenicia jíin ichi ñuu Samaria, kájani-de tu'un ndasa ni kakandíja ñáyivi śin nación. Te xaan ní kakusí iní taká ñani.

⁴ Te ni jakoyo-de iní ñuu Jerusalén. Te tiku'ni kándíja yúan, jíin cháa apóstol, jíin cháa kákuu nuu, ni kajatá'ú-de cháa. Te ni kajani-de taká tu'un ndasa ni sá'a Dios jíin-de.

⁵ Ko sava cháa fariseo ja kákandíja, ni ndukuiñi. Te ni kaka'an: Jínu ñú'ún ja xití ndúu-i te tá'ú-yó tíñu nuu-í ja ná kuándatu-i nuu ley Moisés, áchí.

⁶ Te ni kandutútú taká cháa apóstol jíin taká cháa kákuu nuu náva'a ndatu'ún-de, te sándaa-de síkí tú'un yá'a.

⁷ Te nuu ní jinu ni kastatá'an téyíi-de, te ni ndukuiñi Pedro, te ni ka'an-de: Ñáni, a kájiní va'a máa-ró ja ondé sáa ní kaji Dios ruu náva'a kani-ri tu'un va'a-ya núu ñáyivi śin nación te kandíj-i jíná'an-i.

⁸ Te Dios ja jiní-ya iní añú-i, ni stá'an-ya ja ní jatá'ú-yá-i, chi ni ja'a-ya Espíritu Santo nuu-í jíná'an-i nátu'un ni ja'a-ya núu máa-yó.

⁹ Te tú ní sásin-ya yóo jíin-i, chi suni ni kakandíja-i te ni sándoo-ya añú-i.

¹⁰ Te vina naja kájito nchaa-ro Dios núsáa, chi káxndée-ró ín yugo xiní cháa káskuá'a yá'a, te ni ndíyi táa-yo jíná'an-de te ni máa-yó, tú ní

kákanda-yó kúndiso-yó.

11 Chì kákandíja-yó já Jító'o-yo Jesús kúndá'ú inì-ya yóó, te yuán náma-ya yóó. Te suni súan nama-ya máa-i. Achí-de.

12 Yúan-na te cháa kua'a-ún, nì kakuná'ín-de. Te nì kajini ná'ín-de tū'un káka'an Pablo jíin Bernabé ná taká tiñu ñá'nu jíin taká tunì nì sá'a Dios jíin-de ja ní kasá'a máa-de nuu ñáyivi sín naciòn.

13 Te nuu ní kakuná'ín-de, te nì chísó Jacobo tū'un: Ñáni jíná'an-ró, kuni so'o tū'un ná ká'an-ri:

14 Simón, nì jani-de tū'un ja onde xnáñúú ní ja'a Dios tū'un nuu ñáyivi sín naciòn ja ná kúndiso-i sí'ví-yá.

15 Te tū'un yá'a, ñn núú-ni káka'an jíin taká cháa nì kajani tū'un Dios onde sáa nátu'un yóso tú'un-de nuu tutú:

16 Te vásá ncháa-ri nasáva'a-ri ve'e David ja ní ndua. Te nachutá'an-ri ja ní tanu, te ndukani jáa-ri kundij,

17 náva'a taká-ga cháa jíin taká ñáyivi sín naciòn ja kúnání-i jíin sí'ví-rí, ná nándúkú-i máa Tatá Dios, áchí máa I'a sá'a taká tiñu yá'a.

18 Te onde kivì ní jungoo ñuyivi stá'an-ya tíñu yá'a nuu ñáyivi.

19 Ja yúan jáni inì-ri ja ná tú kasu-yo núu ñáyivi sín naciòn ja kánaxió káva inì-i nuu Dios,

20 chì sua ná cháa-yó carta ki'in nuu-í ja ná kúnu-i koto-i ndatíñu ja kúchá'an sá'a ndoso, te ma káka téné-i, te ma kée-í niñi, ni kuñu kitì ní kuá'ñá.

21 Chì onde aná'an ká'io cháa jáni tū'un Moisés ndita'an kivì ndétatú inì ve'e sinagoga ndita'an

ñuu. Achí Jacobo.

22 Yúan-na te n̄i k̄akundāa in̄i ch̄aa apóstol, j̄ín ch̄aa kákuu nuu, j̄ín ndívii t̄íku'n̄i kándija. Te n̄i kakaji máa-de sava ch̄aa k̄ingoyo j̄ín Pablo j̄ín Bernabé onde ñuu Antioquía. Te ch̄aa n̄i kakaji-de-ún, kákuu Judas ja nání-de inga sí'v̄i Barsabás, j̄ín Silas. Te kákuñá'nu-de nuu táká ñani.

23 Te ch̄aa-ún, ndíso-de carta yá'a: Máa-rí kákuu ch̄aa apóstol, j̄ín táká ch̄aa kákuu nuu, j̄ín táká ñani-yo. Te káchaa-r̄i tu'un yá'a nuu róó, ñani, ñayivi s̄in nación ja káxiukú-ró iní ñuu Antioquía j̄ín ñuu Siria j̄ín ñuu Cilicia. Sándéé iní-ro j̄íná'an-ró.

24 N̄i kajini tu'un-r̄i ja ní kenda koyo sava ch̄aa yá'a, te kásaká núu-de in̄i-ro j̄ín tú'un káka'an-de. Te n̄i k̄akuxíi iní-ro. Ch̄i kátá'ú-de tiñu ja x̄ití ndúu-ro, j̄ín ja kuándatu-ro núu ley, kuní-de. Ko ruu, tú ní kátájí-rí ch̄aa-ún ja-de nuu-ro.

25 Te n̄i kasándāa-r̄i, ch̄i ñn-na n̄i naketá'an in̄i-r̄i. Te n̄i kakaji-r̄i ch̄aa tájí-rí ja nuu-ro j̄ín ñani-yo Bernabé j̄ín Pablo.

26 Ch̄aa yá'a, a kájatañāa-de máa-de nuu túndó'o, vasa ná kúu-de ja sikí Jító'o-yo Jesucristo.

27 Núsáa te tájí-rí Judas j̄ín Silas ja-de nuu-ro. Te ch̄aa-ún, suni ñn-ni tu'un kastu'ún-de nuu-ro j̄íná'an-ró.

28 Ch̄i máa-rí j̄ín Espíritu Santo, kájani in̄i-r̄i ja má xndé̄e-r̄i ni ñn tiñu v̄ee sikí-ro, ch̄i máa-ni tiñu kánúú yá'a.

29 Ma káji-gá-ro ndátíñu ja á n̄i soko núu ndosó, ni niñi, ni kiti kuá'ñá, te ma káka téné-ró. Nú ndi'i taká ya'á xnáa-ro, te bueno skíkuu-ró nú súan. A n̄i

ka'an-yo núsáá. Achí.

³⁰ Yúan-na te cháa kája'an-ún, ni kakuun-de kua'an-de ñuu Antioquía. Te ni kastútú-de ñayivi kuá'a. Te ni kaja'a-de carta-ún nuu-í.

³¹ Te ni kaka'u-i carta-ún. Te ni kakusii iní-i jín tú'un ndéé iní ja ndíso carta-ún.

³² Te Judas jín Silas, suni cháa kájani tu'un Dios kakuu-de. Te jín kuá'a tú'un ni kaka'an ni'in-de jín táka ñani-ún. Te ni kayija-ga iní-i ni kasá'a-de.

³³ Te ni kakendo-de yúan kua'a kivi. Yúan-na te ñani yúan, ni kanachu'un íchí-i-de káno'on-de nuu apóstol. Te ni kuná'in-ni tu'un-ún.

³⁴ Ko Silas, ni jata'an iní-de ja kendo-de yúan.

³⁵ Te Pablo jín Bernabé, ni kakendo-de iní ñuu Antioquía. Te jín sáva-ga cháa ni kastá'an-de tu'un ni kajani-de tu'un máa Jító'o-yo.

Ja ní kusín Pablo jín Bernabé

³⁶ Te ni kuu-ga kivi. Te ni kachi Pablo jín Bernabé: Vina te kindé'é-yó táka ñani-yo ndíta'an ñuu ja ní kajani-yó tú'un máa Jító'o-yo núu-í, ná ndéó ndasa kakuu-i. Achí-de.

³⁷ Te Bernabé, kuní-de ja kunchaka-de Juan, cháa nání Marcos.

³⁸ Ko tú ní jata'an iní Pablo ja kí'in cháa-ún jín-de, chi onde ñuu Panfilia ni kusín Juan nuu Pablo jín Bernabé, te tú ní kuní-de kukuu-de jín-de jín tíu.

³⁹ Te ni kastátá'an téyí-de sikí Juan. Te ni kakusín-de. Te Bernabé, ni jaka-de Marcos, kua'an jín-de jín barco onde ñuu Chipre.

40 Te Pablo, ni kaji-de Silas, kua'an jíin-de. Te ni kanakuatá'ú táká ñani nuu-dé. Te ni kajikan ta'u-í ja'a Pablo ja ná chindéé chítuu-ya-dé.

41 Te ni jika kuu-de ní ñúu Siria jíin ní ñúu Cilicia. Te tikuní kákandíja yúan, ni kayija-ga ini-í ni sá'a-de.

16

Ja ní kaji Pablo Timoteo

1 Yúan-na te vásá ní jaá Pablo ñuu Derbe jíin ñúu Listra. Yúan ío ñin cháa súchí skuá'a nání Timoteo. Se'e yí ñin ña'an judía kúu-i. Te ña'an kándíja va'a kúu máá-ña. Ko táa-i kúu cháa ñuu Grecia.

2 Te taká ñani ini ñuu Listra jíin ini ñuu Iconio, ni kaka'an-de ja cháa va'a kúu-i.

3 Te Pablo, kuní-de kunchaka-de cháa súchí yá'a ki'in-i jíin-de. Te ni jaka-de-i. Te ni xiti ndúu-de-i kuachi ja ká'íin cháa judío yúan, chi ndi'i-de, a kájiní-de ja cháa ñuu Grecia kúu táa-i.

4 Te kája'an-de taká ñuu. Te ni kastá'an-de tu'un ni katá'ú tínu cháa apóstol jíin cháa kákuu nuu ini ñuu Jerusalén. Te ni kaka'an-de ja ná kuándatu-i tu'un-ún.

5 Te tikuní kákandíja, ni kayija-ga ini-i. Te ni ndeá kua'a-gá-i ndita'an kivi.

Ja kája'an-de ñuu Macedonia ni sá'a jani

6 Te ni kaja'a-de ichi ñúu Frigia ndañúu Galacia kua'an-de. Te ni jasú Espíritu Santo nuu-dé ja má káni-de tu'un ini ñuu Asia.

7 Te ni jakoyo-de ñuu Misia. Te kákuni-de kinyoyo-de ichi ñúu Bitinia. Ko máá Espíritu, tú ní já'a-ya tú'un ki'in-de.

8 Te n̄i kaja'a-de ichi x̄in ñ̄u Misia, n̄i kakuun-de ñ̄u Troas kája'an-de.

9 Te ñ̄n akuáa ní skóto-ya Pablo. Te n̄i jini-de nuu ñ̄n chaa ñ̄u Macedonia kándii nuu-dé ká'an nda'ú jín-de: Ña'an-ní ñ̄u Macedonia yá'a te chindéé chítuu-ní náá, áchí.

10 Te súan n̄i jini-de jani-ún, te n̄i ndúkú ndéé-rí kája'an-ni-ri ñ̄u Macedonia, chi kájiní kájí-ri ja máa Dios n̄i kana-ya xiní-rí ja kástu'ún-rí tu'un va'a-ya núu ñáyivi yúan.

Ja ní kandee-de vekaa ini ñuu Filipos

11 Te n̄i kenda koyo-ri ini ñ̄u Troas. Te jín barco ní jío-ni vai koyo-ri ñ̄u Samotracia. Te inga kivi xian n̄i jakoyo-ri ñ̄u Neápolis.

12 Te yúan n̄i kenda koyo-ri. Te n̄i jaa-ri ñ̄u Filipos ja ñ̄n xini ñ̄u Macedonia, te chii ñ̄u Roma kándeé. Te yúan n̄i kakendoo-ri yaku kivi.

13 Te ñ̄n kivi ndétatú n̄i kenda koyo-ri ñ̄u-ún, n̄i jaa-ri xiin ñ̄n yucha. Te kájani ini-ri ja yúan íó ñ̄n lugar kájikan ta'u-í. Te n̄i kajungoo-ri. Te n̄i kaka'an-ri jín táká ña'an ní kanataka yúan.

14 Te ñ̄n ña'an nání Lidia xíkó-ña sá'ma ndí'í ini ñ̄u Tiatira. Te jándatu va'a-ña núu Dios. Te n̄i jini so'o-ña tú'un kaka'an-ri. Te máa Jító'o-yo, n̄i juña-ya añú-ña náva'a kuni ná'ín-ña tú'un ká'an Pablo.

15 Te nuu ní janducha-ña onde jín ñí sé'e-ña, te n̄i ka'an nda'ú-ña jín-rí: Nú kájani ini-ní ja kándíja va'a-ná nuu máa Jító'o-yo, te kivi-ní ini ve'e-ná kendoo-ní, áchí-ña. Te n̄i stétuu-ña rúu.

16 Te n̄i kee-ri kája'an-ri nuu kájikan ta'u-í yúan. Te ñ̄n suchí sí'í ndíso-i tu'un ñavá'a, n̄i ketá'an-i

jín-rí. Te suchí-ún, ní'in-í kua'a xú'ún kúu patrón-i jíná'an, ja kástu'ún-i nuu ñáyivi ndasa ío.

17 Te suchí-ún, ndikín-i vai yata Pablo jín rúu kána kó'ó-i: Chaa yá'a kájatíñu-de nuu Dios onde andíví, te kákastu'ún-de nuu-ro ndasa kaku-ró jíná'an-ró, áchí-i.

18 Te kua'a kivi ní ka'an-i súan. Te ni kukuí'a inj Pablo. Te ni xío kóto-de nuu-í. Te ni ka'an-de jín tachí-ún: Jín sí'ví máá Jesucristo tá'ú-rí tiñu nuu-ro ja kenda-ró iní-i ki'in-ro, áchí-de. Te ni kenda-ni kua'an suni máá hora-ún.

19 Te ni kajini patrón-i ja má ní'in-gá xu'ún. Te ni kakatñin Pablo jín Silas kua'an jín-de onde municipio nuu justicia.

20 Te ni kajani-ún-de nuu justicia. Te ni kaka'an: Chaa yá'a kakuu chaa judío, te kásaká núu-de inj nuu-yo.

21 Te kájakin-de inga costumbre ja tú ío ley kuandatu-yo ni ma sá'a-yó, chi chaa nuu Roma kakuu-yó. Achí.

22 Te suni ni kandonda ñáyivi kuá'a sikí-dé. Te chaa justicia, ni kajanchaa sa'ma-dé. Te ni katá'ú tiñu ná ndó'o xaan-dé yunu xíi.

23 Te nuu ní ndi'i ni kastují-ún-de ja ní kaja'a xaan yunu xíi-de, te ni kaskivi-de vekaa. Te ni katá'ú tiñu nuu chaa ndíto vekaa ja ná kóto va'a chaa-ún-de jíná'an-de.

24 Te chaa ndíto vekaa-ún, nuu ní ta'u tiñu yá'a nuu-dé, te ni skivi-de Pablo jín Silas kaja'an-de vekaa onde ichi iní-ga. Te nú'ni ja'a-dé jín manea.

25 Ko nuu ní kuu sava ñúú, te kájikān ta'u Pablo jín Silas, kájita-de yaa ii núu Dios. Te ñáyivi ká'in

vekaa jíin-de, n̄i kajini ná'ín-i.

26 Te sanaa-ní te n̄i taan xaan. Te onde nuu káyinduji ja'a vékaa-ún n̄i kakanda. Te n̄i kanuña-ni taká yuxé'é vékaa-ún. Te cadena ja káinu'n̄i taká ñayivi-ún, n̄i kandaji-ní.

27 Te n̄i nata'u núu cháa ndító vekaa. Te n̄i jini-de ja kánuña yuxé'é vékaa-ún. Te n̄i tava-dé machete ja ká'ni-dé máa-de núú, ch̄i jáni in̄i-de ja ní kajinu ñayivi ká'jin vekaa-ún kája'an-i.

28 Ko Pablo, n̄i kana jaa-de: Ma stují-ro máa-ró, ch̄i yá'a ká'jin ndi'i-ri, áchí-de.

29 Yúan-na te máa cháa ndító vekaa, n̄i kana-de ñu'un n̄i chaa. Te kisi-i-de n̄i kivi-de in̄i vekaa. Te n̄i jukuiñi jítí-de nuu já'a Pablo jíin Silas.

30 Te n̄i kiñi'in-de Pablo jíin Silas ichi fuera. Te n̄i ka'an-de jíin-de: Táta, naún sá'a-ná náva'a kaku-ná, áchí-de.

31 Te n̄i kaka'an-de jíin cháa-ún: Kandíja nuu máa Jító'o-yo Jesucristo te kaku-ró ondé jíin ñí vé'e-ró, áchí-de.

32 Te n̄i kajani-de tu'un máa Jító'o-yo núu cháa-ún jíin núu taká ñayivi ká'jin in̄i vé'e-de.

33 Te chaa ndító vekaa, suni máa ákuáa-ún n̄i kiñi'in-de Pablo jíin Silas. Te n̄i nakacha-de nuu ní katuji cháa-ún n̄i sá'a yunu xíi. Te vásá ní janducha-dé onde jíin tá'an-de.

34 Te n̄i jaka-de chaa kua'an-de jíin-de onde ve'e-de. Te n̄i ja'a-de staa ní kayee-dé. Te n̄i kusii in̄i-de ja ní kakandíja-de nuu Dios jíin ñí vé'e-de.

35 Te nuu ní kundijin, te justicia n̄i katájí policía kája'an. Te n̄i kaka'an: Sía chaa jian ná kinglyo-de, áchí.

³⁶ Te cháa ndító vekaa, n̄i kastu'ún-de tu'un yá'a nuu Pablo: Cháa justicia, n̄i katájí-de tu'un vai ja kenda koyo-ní ki'in-ní. Núsáá te kenda koyo-ní te kuá'án-ní, ma yú'ú-ní. Achí-de.

³⁷ Ko n̄i kachi Pablo jíin-de: N̄i kajini kua'a ñáyivi já ní kaja'a-de yunu xii ruu vasa tú na kuachi-ri. Te n̄i kaskivi-de ruu ini vekaa yá'a vasa cháa ñuu Roma kákuu-ri. Te vina kiñi'in sa'í-de ruu kuni-de náún. Ma kúu kuti. Ná kíkoyo máá-de kiñi'in-de ruu jíná'an-ri. Achí Pablo.

³⁸ Te policia, n̄i kanaxió káva-de n̄i kastu'ún-de taká tu'un yá'a nuu justicia. Te n̄i kayu'ú xaan, chi n̄i kajini so'o ja cháa ñuu Roma kákuu Pablo jíin Silas.

³⁹ Te n̄i jakoyo justicia-ún. Te n̄i kaka'an nda'ú jíin-de. Te n̄i kakiñi'in-de vekaa. Te n̄i kaka'an nda'ú jíin-de ná kúxio-de kingoyo-de ini ñuu-ún.

⁴⁰ Yúan-na te n̄i kenda koyo-de vekaa. Te n̄i ndivi-de ve'e Lidia. Te n̄i kajande'é-de taká ñani. Te n̄i kaka'an-de tu'un ndéé ini jíin-i. Te n̄i kee-de kaja'an-de.

17

Ja ní kakuvaa ñayivi Tesalónica

¹ Te Pablo jíin Silas, n̄i kaja'a-de ñuu Anfípolis jíin ñuu Apolonia kaja'an-de. Te n̄i jakoyo-de ñuu Tesalónica nuu ío in ve'e sinagoga cháa judío.

² Te Pablo, natu'un sá'a sá'a-de n̄i kivi-de nuu cháa-ún uni kivi ndétatú. Te ndita'an semana n̄i kastatá'an-de jíin cháa-ún siki tutú ii.

³ Te n̄i jani-de tu'un nuu-í, n̄i stá'an-de ja kánúú ndó'o Cristo te nachaku-ya nú n̄i ji'i-ya. Te n̄i

ka'an-de: Jesús, I'a jáni-ri tu'un yá'a, máa-yá kúu Cristo, áchí-de.

⁴ Te sava ñayivi, ni kakandíja-i. Te suni súan kua'a cháa ñuu Grecia ja káchiñú'un-de Dios, jín kuá'a ñá'an ñá'nu, ni kandujín-de jín Pablo jín Silas.

⁵ Yúan-na te cháa judío ja tú kákandíja, ni kakiti xaan iní. Te ni kastútú sáva cháa ñáá, cháa kúxí, kua'an jín. Te ni kutútú kuá'a ñayivi ní kandonda-i ini ñuu-ún. Te ni jakoyo-i ve'e Jasón kánandúkú-i Pablo jín Silas ja kíni'in-i-de nuu ñayivi-ún.

⁶ Ko tú ní kánani'in-í-de. Te ni kañu'un-i Jasón jín sáva-ga ñani ni jakoyo-i jín-de onde nuu justicia ñuu-ún. Te ni kakana jaa-i: Cháa yá'a ja kásáká núu-de ini ñuyivi, suni ni chakoyo-de yá'a,

⁷ te Jasón, ni ja'a núu-de ve'e-de ncháá cháa-ún. Te taká máa-de, tú káandatú-de nuu ley César. Chi sua káka'an-de ja ío inga rey nání Jesús, áchí-i.

⁸ Te ñayivi jín cháa kákuu justicia, ni kajini so'o-i tu'un yá'a. Te ni kakuvaa-i.

⁹ Ko ni kajikan-i xu'ún núu Jasón jín núu sáva-ga-de. Te onde ni kajini-i nuu xú'ún te vásá ní kasía-i-de kája'an-de.

Ñayivi ñúu Berea kándúkú ví-í tu'un-ya

¹⁰ Yúan-na te ñani-ún, ni kaskáka ñúu-ni-de Pablo jín Silas kája'an-de onde ñuu Berea. Te nuu ní jakoyo-de yúan, te ni kivi koyo-de ini ve'e sinagoga cháa judío.

¹¹ Te cháa judío yúan, ndito-ga xini-dé vásá cháa judío ñuu Tesalónica, chi bueno ni kakusi iní-de jín tú'un. Te ndita'an kivi kánandúkú ví-dé ini tutu i nú ndaa ká'an xí túu.

12 Súan n̄i kuu. Te n̄i kakandíja kua'a-í, jíin kuá'a ñá'an ñá'nu ñuu Grecia, te suni súan kua'a cháa.

13 Ko cháa judío ñuu Tesalónica, n̄i kajini tu'un-de ja súni onde ñuu Berea n̄i jicha tu'un Dios n̄i sá'a Pablo. Te n̄i kee-de kája'an-de. Te suni yúan n̄i kaxndón-da-de ñayivi.

14 Yúan-na te ñani yúan, n̄i katájí-ni-de Pablo kua'an-de onde yu'u mar. Te Silas jíin Timoteo, n̄i kakendoo-de ini ñuu Berea.

15 Te ñayivi ní kachu'un íchí Pablo, kua'an-i jíin-de onde ñuu Atenas. Te n̄i natá'ú-de tiñu nuu-í ja yachí ja Silas jíin Timoteo nuu-dé. Te n̄i kee-i vai ndikoyo-i.

Chaa ñuu Atenas kújá'a ini-de sikí tú'un n̄i nachaku-ya

16 Te nini ndátu Pablo cháa-ún ini ñuu Atenas, te n̄i jini-de ja ñayivi ñuu-ún xaan káchiñú'ún-i ndoso. Te n̄i kukuí'a ini-de.

17 Te ini ve'e sinagoga n̄i státá'an-de jíin cháa judío jíin cháa káchiñú'ún Dios. Te suni ndita'an kivi státá'an-de jíin ñayivi ká'jin nuyá'u.

18 Te sava cháa ndíchí káskuá'a sikí epicúreos jíin sikí estoicos, n̄i kastátá'an jíin-de. Te sava n̄i kaka'an: Naún tu'un ká'an cháa tilakuá yá'a, áchí. Te sava-ga-i: Chaa jani tu'un i'a jáa kúu-de, áchí-i. Chi n̄i jani-de tu'un Jesús ja ní nachaku-ya.

19 Te n̄i kajaka-ún-de vai jíin-de onde municipio Areópago te káka'an: Á kuu kachi-ro núu-rí naún tu'un jáa kúu ja stá'an-ro-ún,

20 chi stá'an-ro tú'un jáa núu-rí. Te ná júku'un ini-ri naún kúu-ún kákuni-ri. Achí jíin-de.

21 Chi taká chaa ñuu Atenas jíin taká chaa jíká káxiukú núu-de yúan, tuká ndé inga tiñu kásá'a-de, chí máni ká'an-de xí jíni so'o-de ñn tu'un jáá.

22 Te Pablo, kándij-de iní municipio Areópago-ún. Te nī ka'an-de: Chaa ñuu Atenas jíná'an-ró, jini va'a-ri ja bueno káchiñú'ún-ró i'a máá-ró.

23 Chí nī jika kuu-ri nī jande'é-rí iní viñu'un-ró. Te nī jini-ri nuu ñn altar nuu yóso tú'un yá'a: Nuú i'a ja ná tú jini-yo, áchí. Te máá I'a-ún, ja káchiñú'ún-ró-yá vasa tú kájiní-ro-yá, I'a-ún kúu Dios ja jáni-ri tu'un-ya núu-ro.

24 Máá Dios, I'a nī sá'a ñuyívi jíin taká-ga ndatíñu, máá-yá kúu Jito'o andívi jíin ñuyívi. Te tú ncháá-ya iní ve'e ij já kúva'a sá'a nda'a.

25 Te tú nándi'i-ya ní ñn ndatíñu ni ñayívi kuatíñu nuu-yá, chí máá-yá, já'a-ya tú'un ja káichaku ñayívi jíin já stáa-i tachí jíin já ní'in-í ndatíñu.

26 Te chíi ñn-ni tata nī sá'a-ya taká ñayívi nává'a kuxiukú-i ní ñuyívi. Te nī jani-ya kivi kúchaku ñn ñn-i jíin lugar kuxiukú-i jíná'an-i.

27 Nává'a ná nándúkú-i Dios, te nú súan skáka nda'a-í te ní'in-í-ya, chí tú jíká ncháá-ya jíin ñn ñn-yó.

28 Chí jíin máá-yá, káichaku-yo, kákanda-yó, te nú'un vida-yo. Natu'un sava chaa kátava yáa-ro, nī kaka'an-de: Chí suni onde tata máá-yá kákuu taká-yo, áchí.

29 Nú tata Dios kákuu-yó núsáá, te ma kúu kani iní-yo já Dios kúu oro xí plata xí yúu. Chí máni kájani iní-i ja súan jíto-ya, te súan kánatava máá-i-ya.

30 Te vasa tú ní sá'a-ya cuenta ja tú ní kájuku'un

in̄i ñayivi onde sáá, ko vina kána-ya xiní táká ñayivi n̄í ñúyivi ná nákan̄i in̄i-i.

³¹ Te a n̄i teta'an-ya ñin̄ kiv̄i já nákuḡndíi ndaa-ya sikí ñúyivi, sá'a Dios jíin̄ máá I'a n̄i jani-ya-ún. Te n̄i stá'an̄ ndijin̄ Dios ja súan̄ kuu, chi n̄i naschakú-ya I'a-ún̄ ma'ñú ndíyi. Achí Pablo.

³² Te súan̄ n̄i kajini so'o-i tu'un̄ ja náchaku ndíyi, te sava-i, n̄i kasákátá-i nuu-dé. Te sava-ga-i, n̄i kaka'an-i: Kákuni-ná kuni so'o-ná inga jínu sikí tú'un̄ ká'an-ní yá'a, áchí-i.

³³ Te máá Pablo, n̄i kenda-de ma'ñú ñayivi-ún̄ kua'an-de.

³⁴ Ko yaku ñayivi, n̄i kakandíja-i. Te n̄i kandujín-i jíin̄ Pablo. Te ñin̄-i kúu Dionisio cháa Areópago, te inga-i kúu ñin̄ ña'an̄ nání-ña Dámaris, jíin̄ sáva-ga-i.

18

Jasú-ya núu cháa ñáá in̄i ñuu Corinto

¹ Yúan-na te n̄i kenda Pablo in̄i ñuu Atenas, te kua'an-de onde ñuu Corinto.

² Te yúan̄ n̄i jin̄i-de nuu ñin̄ cháa judío nání Aquila, cháa ñuu Ponto kúu-de, ja sá yakú-ni kiv̄i ní cháa-de jíin̄ ñásí'i-de Priscila, ja ní kuxio-de in̄i ñuu Italia. (Ch̄i Claudio, n̄i tá'ú-de tiñu ja ná kenda koyo taká ñayivi judío in̄i ñuu Roma.) Te n̄i jaá Pablo nuu cháa-ún̄.

³ Te suni tiñu sá'a cháa-ún̄ sá'a Pablo. Te n̄i kendo-de yúan̄. Te n̄i sátiñu-de, ch̄i tiñu kásá'a-de-ún̄ kúu ja kájani-de ve'e sa'ma nátu'un̄ ñii.

4 Te ndita'an kivi ndétatú ni jani-de tu'un ini ve'e sinagoga. Te ni ndúkú ndéé-de ni skándija-de ñayivi judío jín ñayivi ñúu Grecia.

5 Te Silas jín Timoteo, ni kikoyo-de ichi ñúu Macedonia. Te Pablo, a jani téyí-de tu'un, te jani ndaa-de tu'un nuu ñayivi judío ja Jesús kúu-ya Cristo.

6 Ko ñayivi-ún, ni kaka'an ndiva'a-i siki-dé. Te máa-de, ni kaja-dé sa'ma-dé. Te ni kachi-de jín-i: Kuachi máa-ró kúu núsáa, chi ruu, tú kuachi-ri. Vina te ki'in-ri nuu ñayivi sín nación. Achí-de.

7 Te ni kenda-de yúan. Te ni kivi-de ve'e ñn chaa nání Justo. Te chaa-ún, chíñú'ún-de Dios. Te ve'e chaa-ún kandi yani jín vé'e sinagoga.

8 Te Crispo, chaa kúñá'nu ini ve'e sinagoga, ni kandija-de nuu máa Jító'o-yo ondé jín ní vé'e-de. Te kua'a ñayivi ñúu Corinto, ni kajini ná'ín-i. Te ni kakandija-i. Te ni kajanducha-í.

9 Te máa Jító'o-yo, jín jani ni ka'an-ya jín Pablo ñn akuáa: Ma yú'ú-ro ni ma kasú-ro yú'u-ro, chi kukuu-ró ká'an-ro.

10 Chi jíka-ri jín-ró, te ma sándiva'a ni ñn chaa jín-ró. Chi ñáva'a-ri kua'a ñayivi ini nuu yá'a, áchí-ya.

11 Te ni kendo-de yúan ñn kua yósava, te stá'an-de tu'un Dios nuu-í.

12 Te Galión kúu gobernador ini nuu Acaya. Te ñayivi judío, ñn ká'nu-ni ni kandonda-i siki Pablo. Te ni kajaka-i-de kua'an-i jín-de onde ini municipio.

13 Te ni kaka'an-i: Chaa yá'a, xaan ská'an-de taká ñayivi já ná chíñú'ún-i Dios te ma kuándatu-ga-i

tu'un ká'an ley, kuní-de. Achí-i.

¹⁴ Te kejá'a Pablo ka'an-de núú, ko n̄i ka'an-ni Galión jín ñáyivi judío: Ñáyivi judío jíná'an-ró, nú sikí ñ̄n tu'un n̄i'in in̄i kúu, xí ñ̄n kuachi xaan kúu, te vatu-ni ná kúni ná'ín-rí tu'un ka'an-ro.

¹⁵ Ko nú sikí tú'un-ni kúu, xí sikí nani sí'ví, xí sikí ley máá-ró, yúan-na te ná sándaá máá-ró núsáá. Ch̄i ruu, tú kuní-r̄i skívi nduu-r̄i ja sándaá-r̄i tu'un súan.

¹⁶ Te n̄i skúnu-de-i kája'an-i fuera municipio.

¹⁷ Yúan-na te n̄i kakatiin-i Sóstenes, cháa kúñá'nu in̄i ve'e sinagoga. Te n̄i kaja'a-i-de yuxé'e municipio. Te Galión, tú ní sá'a-de cuenta.

Ja kuáno'on túku Pablo ñuu Antioquía

¹⁸ Ko Pablo, n̄i kuu kua'a kivi kánchaa-de yúan. Te n̄i nakuatá'ú-de nuu táká ñani yúan. Te kua'an-de jín barco onde ñuu Siria. Te Priscila jín Aquila kája'an jín-de. Te n̄i jaá-de ñuu Cencrea. Te n̄i seté-de xini-dé sikí ñ̄n tu'un n̄i keyu'u-dé.

¹⁹ Te n̄i jaá-de ñuu Éfeso, te n̄i skéndo-de cháa-ún yúan. Ko Pablo, n̄i kivi-ni-de in̄i ve'e sinagoga kástatá'an-de jín ñáyivi judío.

²⁰ Te n̄i kaka'an nda'ú-i jín-de ja ná kéndo-de yakú-ga kivi jín-i. Ko Pablo, tú ní jatú'un-de.

²¹ Chi n̄i nakuatá'ú-de nuu-í. Te n̄i ka'an-de: Kánúú já kí'in ná'ín-rí ñuu Jerusalén, sá'a-r̄i kivi íi. Ko nú kuní Dios, te nchaa tuku-r̄i nuu-ro. Achí-de. Te n̄i kenda-de ñuu Éfeso kua'an-de.

²² Te n̄i jaá-de jín barco onde ñuu Cesarea. Te n̄i kaa-de ñuu Jerusalén. Te nuu ní ndi'i n̄i ka'an-de

jíin tíku'ní kándija yúan, te nì nuu-de nì najaa-de ñuu Antioquía.

²³ Te nì kendo-de yúan yaku kivi. Te vása ní kenda-de kua'an-de, nì jika kuu-de ní ndáñúu Galacia jíin ndáñúu Frigia. Te nì kayija-ga iní ñayivi káskuá'a-ún nì sá'a-de.

Ndasa nì ni'in Apolos tu'un Jesús

²⁴ Te ñuu Éfeso nì chaá in chaá judío nání Apolos, chaá ñuu Alejandría kúu-de. Te va'a ká'an-de chí ndíhí xáan-dé tutu i.

²⁵ Te chaá-ún, a nì kutu'a-de jíin tú'un máá Jító'o-yo. Te jítú iní-de tú kuítá-de ká'an-de ja stá'an-de tu'un máá Jító'o-yo, vasa máni tu'un ja ní skuánducha Juan jiní-de ká'an-de.

²⁶ Te nì chundéé iní-de ká'an kájí-de iní ve'e sinagoga. Te nì kajini so'o Priscila jíin Aquila tu'un ká'an-de. Te nì kajaka-de chaá kua'an-de jíin-de. Te nì kajani kájí-ga-de tu'un Dios nuu-dé.

²⁷ Te kuní Apolos ja kí'in-de onde ñuu Acaya. Te taká ñani-ún, nì kaka'an ndéé jíin-de. Te nì kachaa tutu kua'an nuu cháa káskuá'a yúan ja ná kuátá'ú-de chaá. Te nuu ní ja-de yúan, te va'a nì chindéé ní chituu-de ñayivi kákandija tu'un luu máa-yá.

²⁸ Te ma'ñú taká ñayivi ní státá'an-de jíin cháa judío. Te nì stá'an-de ja Jesús kúu-ya Cristo, nátu'un ká'an tutu i.

19

Chaá káskuá'a jíin Juan káni'in-dé tu'un Espiritu Santo

1 Te nini kánde Apolos iní ñuu Corinto, te nī ja'a Pablo vai-de ñuu ichi nínu-ga, te nī ncha-de ñuu Éfeso. Te yúan nī jinī-de nuu sáva ñayivi káskuá'a.

2 Te nī jika tu'un-de-i: A nī kani'in-ro Espiritu Santo ja ní káandíja-ró xí té chá'an-ga, áchī-de. Te máa-i, nī kaka'an-i jín Pablo: Té kuni tu'un-ga-ná ja ío Espiritu Santo, áchī-i.

3 Yúan-na te nī kachi Pablo: Na siki ní kajanducha-ro núsáa, áchī-de. Te nī kaka'an-i: Siki tú'un nī skuánducha Juan, áchī-i.

4 Te nī ka'an Pablo: Nī skuánducha Juan jín tú'un ja ná nákani ini-i, te áchī-de jín ñayivi já ná kándíja-i nuu I'a vai ichi yata-dé, kúu Cristo Jesús. Achí-de.

5 Te nuu ní kajini so'o-i tu'un yá'a, te nī kajanducha-ní-i jín sí'ví máa Jító'o-yo Jesús.

6 Te Pablo, nī chaa-de nda'a-dé siki-í. Te nī chaa-ni Espiritu Santo siki-í jíná'an-i. Te nī kaka'an-i sīn sīn yu'u. Te nī kajani-i tu'un-ya.

7 Te nī io nátu'un uxī uu tá'an-i.

8 Te nī kivi Pablo iní ve'e sinagoga. Te nī chundéé iní-de, nī ka'an vatū máa-de nuu uní yo, ndátu'un-de te skándíja-de ñayivi siki ñuu nuu tá'ú Dios tiñu.

9 Yúan-na te sava-i, nī kakujá'a ini-i te tú ní káandíja-i. Te ni kaka'an ndiva'a-i siki íchi Dios nuu táka ñayivi kánataka. Te nī kuxio-ni Pablo núu ñayivi-ún. Te kája'an chaa káskuá'a-ún jín-de. Te ndíta'an kivi ní ndatu'un-de jín cháa-ún iní escuela in chaa nání Tiranno.

10 Te uu kuia nī sá'a-de súan. Te taká ñayivi káxiukú ñuu Asia, kúu ñayivi judío te kúu ñayivi ñuu

Grecia, ni kajini so'o-i tu'un máá Jító'o-yo Jesús.

11 Te ni sá'a Dios tini tiñu ñá'nu xaan jín ndá'a Pablo.

12 Te ni kakinchaka pañito-de xí sá'ma-dé nuu ñáyivi kaku'u. Te ni kaxndée sikí-í. Te ni kanduva'a-ni-i kue'e káta'an-i. Te tachí káni, ni kakenda ini-i kája'an.

Já ní kundéé tachí káni jín sé'e Esceva

13 Te sava cháa judio, ni kajika kuu-de káskúnu-de tachí káni. Te kákuñi-de kuatíñu-de sí'ví máá Jító'o-yo Jesús ja kíñi'in-de tachí káni ini ñáyivi. Te súan ni kaka'an-de: Ká'an ni'in-ri jín-ró jín sí'ví Jesús ja jáni Pablo tu'un-ya, áchí-de.

14 Te in cháa judío nání-de Esceva, kúu-de sutu ñá'nu, te ni io usiá se'e yí-de ja kásá'a tiñu yá'a.

15 Ko ni ka'an-ni tachí káni-ún: A jiní-ri máá Jesús. Te suni a jiní-ri Pablo. Ko róó, ndé cháa kákuu-ró. Achí jín-de.

16 Te cháa tá'an tachí káni-ún, ni kundéé-de, ni kenda-de sikí usiá cháa-ún. Te ni kajinu víchí líi-dé ni kenda koyo-de ini ve'e-ún chi ni katují-dé.

17 Te tu'un yá'a ni jichá kua'an ní núu ñáyivi kaxiukú ini nuu Éfeso, kúu ñáyivi judío jín ñáyivi núu Grecia, ni kajini tu'un-i. Te ni kayu'ú xaan-í. Te ni kanakana jaa-i máá Jító'o-yo Jesús jín sí'ví-yá.

18 Te kua'a ñáyivi já ní kakandíja, ni jakoyo-i nuu Pablo, ni kanakani ndaa-i kuachi-i jín tiñu ñáá ni kasá'a-i.

19 Te kua'a cháa ja ní kasá'a tiñu ñavá'a, ni jakoyo-de kándá'a-de tutu-de. Te ni kaja-mu-de tutu-ún jító nuu táká ñáyivi. Te ni katava-dé cuenta

naśaa ncháá tutu ni kayu-ún. Te ni kajini-de ja úu xiko uxi mil peso kúu.

²⁰ Súan ni ndea téyíí tú'un máá Jító'o-yo. Te ni jicha nuu kua'an.

²¹ Te nuu ní ndi'i taká tiñu yá'a, te ni chaa ini Pablo ja kí'in-de ñuu Macedonia jíin ñuu Acaya te vásá nájaa-de ñuu Jerusalén. Te ni ka'an-de: Nú ni ja'an-ri yúan, yúan-na te kánúú kí'in-ri ñuu Roma, áchí-de.

²² Te ni tájí-de uu chaa káchindéé tá'an jíin-de kája'an ñuu Macedonia, kákuu Timoteo jíin Erasto. Te ni kanchaa máá-de ñuu Asia yaku-ga kivi.

Ja ní kandonda ñuu Éfeso káka'an-i ja'a ndosó Diana

²³ Te suu kivi-ún ni kandonda xaan ñáyivi siki íchi-yá.

²⁴ Chi ni io ñin chaa platero nání Demetrio. Te máá-de jíin cháa kásátiñu ta'an jíin-de, xaan ní kani'in-dé xu'ún, chi jíin plata kásá'a-de ve'e lúlí i'a Diana.

²⁵ Te chaa-ún, ni kastútú-de tá'an-de ja kásá'a suni tiñu-ún jíin-de. Te ni ka'an-de: A kajini-ro ja siki tiñu kásá'a-yó yá'a kani'in téyíí-ró xu'ún.

²⁶ Te kajini-ro te suni kajini tu'un-ró ja cháa Pablo yúan, nasu máá ñin ñuu Éfeso chi ní-ni ñuu Asia sásin-de ñáyivi jíin tú'un ská'an-de-i. Chi ká'an-de ja násu Dios kákuu i'a kásá'a nda'a.

²⁷ Te yú'ú-ri ja káni ini ñáyivi ja tiñu sáni kúu tiñu kásá'a-yó. Te sanaa te jita viñu'un i'a ñá'nu Diana, te suni sájá'a ini-i nuu Diana luu vasa ndivii ñáyivi ñuu Asia jíin ní ñúyivi káchiñú'ún-i nuu-yá vina. Achí-de.

28 Súan n̄i kajini so'o-de tu'un yá'a, te n̄i kakiti xaan iní-de. Te n̄i kakana jíin-de: Kúñá'nu téyíí Diana i'a ñuu Éfeso, áchí-de.

29 Te ñáyivi ñú-ún, n̄i kakuvaá-i. Te ñn ká'nu-ni n̄i kandonda-i kája'an-í onde in̄i teatro káñu'un-i Gayo jíin Aristarco, cháa ñuu Macedonia ja kájika ta'an-de jíin Pablo.

30 Te kuní Pablo kivi-de nuu ká'jin tútú ñáyivi-ún. Ko ñáyivi káskuá'a-ún, tú ní kája'a-i tu'un ki'in-de.

31 Te suni sava cháa kakuñá'nu in̄i ñuu Asia, ja kákuu amigo-de, n̄i katájí tú'un kua'an nuu-dé káka'an ndá'ú jíin-de ja má kí'in-de in̄i teatro.

32 Te sava ñáyivi, n̄i kakana jaa-i ñn tu'un, te sava-ga-i inga tu'un, chí junta-ún, n̄i kasaka nuu-i. Te kua'a-gá-i, tú kájini kuti-í na siki kúu ja ní kataka-i.

33 Te sava cháa judío, n̄i kachundá'a-de Alejandro, n̄i kakiñi'in-de cháa ma'ñú ñáyivi kuá'a-ún. Yúan-na te Alejandro, sá'a-de seña jíin ndá'a-dé ja ná kúná'in-i, chí ka'an-de ja'a judío jíin ñáyivi kuá'a-ún kuní-de.

34 Ko n̄i kanakuni-i-de ja cháa judío kúu-de, te yuán ní kakana kó'ó-i nátu'un uu hora: Kúñá'nu téyíí Diana i'a ñuu Éfeso, áchí-i.

35 Yúan-na te n̄i kakuná'in ñáyivi ní sá'a cháa kúu secretario ñuu-ún. Te n̄i ka'an-de: Róo ñáyivi ñú Éfeso, a kájini taká ñáyivi já ñuu Éfeso xaan káchiñú'ún-i i'a Diana jíin ndosó ja ní tájí Júpiter, n̄i kuun vaí.

36 Te tu'un yá'a, taká kájatú'ún-i. Núsáa te va'a-ga ná kasú-ro yú'u-ro te ma sá'a yachi-ro ní ñn tiñu ja tú ní kátava-ro cuenta.

37 Chi n̄i k̄akinchaka-ró cháa yá'a onde yá'a vaša tú ní kásá'a-de ni ñ̄n kuachi ni tú ní káka'an ndiwa'a-de ni ñ̄n tu'un siki í'a máa-yó.

38 Te Demetrio jín táká cháa kásatiñu ta'an jín-de, nú kájakin-de kuachi siki ñ̄n cháa, íó juzgado ná kí'in-de. Te íó governador, yúan ná kakán-de kuachi siki tá'an-de.

39 Te nú íó inga tu'un kákuni-ro, te kuu sánda-a-ro ondé nuu ñ̄n junta legal.

40 Ch̄i yú'ú-ri ja cháa-de kuachi siki-yo, kachi-de ja kánakuatá'an máa-yó, ch̄i ma ní'in-yo tú'un ka'an-yo naja ní kanataka-yo vina. Ach̄i-de. Te n̄i ndi'i n̄i ka'an secretario tu'un yá'a.

41 Te n̄i jacha-de ñ̄ayivi-ún kája'an-i.

20

1 Yúan-na te n̄i jukuiñi tixin-ún. Te n̄i kana Pablo xini cháa káskuá'a. Te n̄i ka'an-de jín cháa-ún ja má yú'ú-de. Te n̄i kananuu tá'an-de. Te kua'an-de ñuu Macedonia.

2 Te n̄i jika kuu-de ñ̄i táká ndañúu-ún. Te n̄i ka'an-de kua'a tú'un ndéé iní jín táká ñ̄ayivi. Te n̄i ja-a-de ñuu Grecia.

3 Te n̄i kanchaa-de yúan uni yoó. Te a yani ki'in-de jín barco onde ñuu Siria núú. Ko cháa judío, n̄i kanatin tu'un tá'an ja ndóna siki-dé. Ja yúan ní nakani iní-de te ñu'íchi ní ja'an-de ñuu Macedonia.

4 Te n̄i ka'io sava cháa n̄i kaja'an jín Pablo onde ñuu Asia. Te káinání-de Sópater ñuu Berea, Aristarco jín Segundo onde ñuu Tesalónica, Gayo ñuu Derbe, Timoteo, Tíquico jín Trófimo onde ñuu Asia.

⁵ Chaa yá'a, n̄i kayoxnúú-de. Te k̄aindatu-de ruu jíná'an-r̄i onde ñuu Troas.

⁶ Te ruu jíná'an-r̄i, nuu ní ja'a viko státilá tú yí'i yujan íá, te jín barco n̄i kenda koyo-r̄i ñuu Filipos. Te nuu ú'un k̄iv̄i ní kanaketá'an-r̄i jín-de onde ñuu Troas. Te ñuu yúan n̄i kaxiukú-rí ñn semana.

J̄a ní jungava Eutico ventana sá'a numá'ná

⁷ Te máá k̄iv̄i ñn semana, n̄i k̄andutútú cháa káskuá'a-ún ja sákuáchí-de statilá. Te n̄i stá'an Pablo tu'un nuu cháa-ún, ch̄i kenda-de k̄iv̄i xían-ún. Te káni ní ka'an-de onde sava ñúú.

⁸ Te n̄i io kua'a lámpara in̄i ve'e sūkún núu ní ká'jin tútú-de yúan.

⁹ Te ñn chaa súchí nání-i Eutico, kánchaa-i máá yú'u ventana. Te nini n̄i kuná'án ká'an Pablo, jí'i xaan-í numá'ná. Te n̄i kixi-ni-i. Te n̄i jungava-ni-i onde piso un̄i te onde nuu ñú'un. Te a n̄i jí'i-i n̄i kandukani-de-i.

¹⁰ Yúan-na te n̄i nuu Pablo. Te n̄i jito nuu-de nuu-í. Te n̄i junu nchaa-de-i. Te n̄i ka'an-de: Ma yú'ú-ro jíná'an-ró, ch̄i chakú-i, áchí-de.

¹¹ Te n̄i ndaa-de. Te n̄i sákuáchí-de statilá. Te n̄i yee-dé. Te n̄i ka'an ná'án-ga-de onde kuakundijn. Yúan-na te n̄i kee-de kua'an-de.

¹² Te káno'on ñayiv̄i jín súchí-ún chakú-i. Te kákusiñ xaan iní-i.

¹³ Te ruu, n̄i kakoyo-r̄i in̄i barco te kája'an-r̄i jín onde ñuu Asón, yúan naketá'an-r̄i jín Pablo. Ch̄i súan n̄i sánda-de ja kí'in-de ñu'un íchí te ja-de yúan.

¹⁴ Te n̄i kanani'in tá'an-r̄i jín-de in̄i ñuu Asón. Te n̄i kaa-de barco. Te kua'an-de jín-rí ñuu Mitilene.

15 Yúan nì kākenda-rì jín barco. Te inga kivì ní jakoyo-rì ñuu Quío, te inga kivì ní jakoyo-rì ñuu Samos. Te nì kākendo-rì ñuu Trogilio. Te inga kivì ní jakoyo-rì ñuu Mileto.

16 Chì jani inì Pablo ja já'a-ni-de ki'in-de ñuu Éfeso náva'a ma kúkuéé-de ñuu Asia te naa tiempo núú. Chì jítú iní-de ja yachi-de ñuu Jerusalén máá kivì Pentecostés nú ná kúni'in-de.

Consejo Pablo nuu cháa kákuu nuu ñuu Éfeso

17 Te kánchaa-de ñuu Mileto. Te nì tájì-de tu'un kua'an onde ñuu Éfeso nì kana-de xini cháa kákuu nuu iní tiku'ni kándíja.

18 Te nuu ní chakoyo cháa-ún nuu-dé, te nì kachi-de: Máá-ró kájinì va'a-ró ndasa nì jiku-rì jín-ró onde kivì ní chaa núú-rí ñuu Asia.

19 Te tú ní sávixi-rì máá-rí kivì ní jatíñu-rì nuu máá Jító'o-yo. Te íó hora nì nde'e-rì. Te kuachi ñáyivi judío, ja ní kanatíin tu'un tá'an-i te nì kii tundó'o siki-rí.

20 Te tú ní yú'ú-rì kani-rì tu'un nuu-ro já kuatíñu va'a-ró, ni tú ní yú'ú-rì stá'an-rì tu'un nuu-ro, vasa nuyá'u xí iní ve'e-ró.

21 Te nì jani ndaa-rì tu'un nuu ñáyivi judío jín núu ñáyivi sijn nación ja ná nákanì inì-i kuandatu-i nuu Dios. Te ná kándíja-i nuu máá Jító'o-yo Jesu-cristo.

22 Te vina cháa téyí iní-rì te ja yúan ñú'un íchí-rí ki'in-rì ñuu Jerusalén. Ko tú jiní-rì naún ta'an-rì yúan.

23 Ko ndita'an ñuu já'an-rì chì ká'an Espíritu Santo jín-rí ja chindee-i ruu vekaa te kii tundó'o siki-rí.

24 Te ni tú sá'a-ri cuenta vasa ná ká'ni-í ruu, chi ja ná sǐjǐnu-ri tiñu ni ja'a máá Jító'o-yo Jesús nuu-rí kúu ja kánúú jáni iní-ri, jín súní ja kúsii iní-ri kani-ri tu'un va'a tu'un luu Dios.

25 Te ma'ñú táká róó ja á ni jika kuu-ri ni jani-ri tu'un ndasa koo ñuu nuu tá'ú Dios tiñu, te vina a jiní-ri ja ní ñn-ró ma kuní kuti-gá-ro núu-rí.

26 Ja yúan kástu'un kájí-rí nuu-ro jíná'an-ró vína, ja tú tau ya'u-ri niñi-ró.

27 Chi tú ní yú'ú-ri kani-ri ndivii tú'un Dios nuu-ro.

28 Núsáá te koto va'a-ró máá-ró jín níí tíku'ni, chi Espíritu Santo ni jani-ya róó ja kúndito-ró-i te skée-ro tíku'ni máá Jító'o-yo, chi ni nakuaan-ya-í jín niñí-yá.

29 Chi jiní-ri ja nú ná kí'in-ri, te kivi koyo yi'í kiti xáan má'ñú-ró te ma kúndá'ú iní-ti tíku'ni.

30 Te suni onde nuu tá'an máá-ró kenda sava-de ka'an-de tu'un tú'un náva'a xndá'ú-de ñayivi káskuá'a kí'in-i jín-de.

31 Koo ndito iní-ro jíná'an-ró núsáá. Te ma náa iní-ro já uní kuia ndúú ñúú-ni tú ní júkuiñi-ri ja kána jín-rí nuu ñn ñn-ró vasa ni nde'e-ri.

32 Te vina ñáni, jikán ta'u-rí nuu Dios ja'a máá-ró ja ná kuá'a-ya tú'un luu-ya núu-ro. Chi tu'un-ún kuu skuá'nu róó te ni'in-ro tá'u jín táká-ga ñayivi ní sásiin-ya.

33 Tú ní ndío iní-ri ni plata ni oro ni sa'ma ñn ñayivi.

34 A kájiní va'a-ró já ndéndúú nda'a-rí yá'a, ni ndúkú táká ja jínu ñú'ún-rí jín cháa káxiukú jín-rí yá'a.

35 Te modo n̄i stá'an ndi'i-ri nuu-ro já kánúú sátiñu-yó súan, náva'a chindéé tá'an-yó jíin táká cháa vitá káku'u. Te ma náa iní-ro tú'un máá Jító'o-yo Jesús, chí súan n̄i ka'an-ya: Luu-ga ja kuá'a-yó ñin ndatíñu nasu já ní'in-yo. Achí-ya. Achí Pablo.

36 Te nuu ní ndi'i n̄i ka'an-de taká tu'un yá'a, te n̄i jukuiñi jíti-de. Te n̄i jikan ta'u-dé jíin táká cháa-ún.

37 Yúan-na te xaan ní kande'e taká-de. Te n̄i kakanuu-de Pablo, te n̄i katitú-de cháa.

38 Chí kákukuí'a xaan iní-de jíin tú'un n̄i ka'an Pablo ja má kuní-ga-de nuu-dé. Te kája'an-de jíin-de onde nuu ío barco.

21

Ja ní chaa in̄i Pablo ki'in tuku-de ichi ñúu Jerusalén

1 Yúan-na te n̄i kakusín-ri jíin-de. Te n̄i kaki'in ndóo-ni-ri ichi jíin barco onde n̄i cháa-ri ñuu Cos. Te inga kiv̄i ní jakoyo-ri ñuu Rodas. Te yúan n̄i kenda-ri te n̄i jakoyo-ri ñuu Pátara.

2 Te n̄i kani'in-rí ñin barco ja kí'in ñuu Fenicia. Te n̄i kaka-ri nuu te kája'an-ri.

3 Te nuu ní kajini-ri nuu ñúu Chipre, te n̄i kaskéndoo-ri ñuu-ún ichi ndávésé-rí. Te n̄i kajika-ri kája'an-ri jíin barco onde ñuu Siria. Te n̄i jakoyo-ri ñuu Tiro, chí yúan skéndoo barco-ún carga.

4 Te n̄i kakendoo-ri yúan ñin semana, chí n̄i kani'in tá'an-ri jíin ñáyiv̄i káskuá'a. Te n̄i kaka'an-i jíin Pablo n̄i sá'a Espíritu ja má kí'in-de ñuu Jerusalén.

⁵ Ko nuu ní ja'a kivi-ún, te n̄i kenda koyo-ri. Te taká-i jín ñási'í-i jín sé'e-i, n̄i kajachu'un íchí-i ruu onde yata ñuu-ún. Te n̄i kajukuiñi jítí-rí jín-i yu'u mar. Te n̄i kajikan ta'u-rí.

⁶ Te n̄i kananuu tá'an-ri yúan. Te n̄i kaka-ri nuu barco kaja'an-ri. Te n̄i kanaxió káva-i káno'on-i ve'e-i.

⁷ Te ruu jíná'an-ri, n̄i kenda koyo-ri ñuu Tiro n̄i kajika-ri jín barco. Te n̄i jakoyo-ri ñuu Tolemaida. Te yúan n̄i kaka'an-ri jín taká ñani. Te n̄i kakendoo-ri jín-de ñn kivi.

⁸ Te inga kivi-ún n̄i kenda Pablo jín taká-ga-ri ja ká'jin-ri jín-de. Te n̄i chakoyo-ri ñuu Cesarea. Te n̄i kivi koyo-ri ini ve'e ñn chaá jáni tu'un nání-de Felipe. Chaá-ún kúu ñn chaá ndí'usiá. Te n̄i kakendoo-ri jín-de.

⁹ Te chaá-ún, ío kuun sési'í súchí-de kájani-i tu'un Dios.

¹⁰ Te n̄i kaxiukú-rí yúan kua'a kivi. Te ichi ñuu Judea n̄i kii ñn chaá jáni tu'un Dios, nání-de Ágabo.

¹¹ Te n̄i chaá-de nuu-rí. Te n̄i ki'in-de sánchij Pablo. Te n̄i ju'ni-de nda'a jín sí'in Pablo. Te n̄i ka'an-de: Súan ká'an Espíritu Santo: Ñayivi judío, súan ku'ni-i chaá xín sánchij yá'a, te nú ná jáa-de ñuu Jerusalén. Te nastúu-i-de nuu ñáyivi sñn nación. Achí-de.

¹² Tu'un-ún n̄i kajini so'o-ri. Te ruu jín chaá ká'jin yúan, n̄i kaka'an nda'ú-ri jín Pablo ja má káa-de ki'in-de ñuu Jerusalén.

¹³ Yúan-na te n̄i ka'an Pablo: Naja kánda'i-ro te ndúkuí'a ini añú-ri kásá'a-ró. Ch̄i ruu, a ío tu'a-ri ja násu máá ñn ja kúnu'ni-ri ini ñuu Jerusalén, ch̄i

suní ja kúu-ri yúan ja sikí sí'ví máá Jító'o-yo Jesús, áchí-de.

¹⁴ Te tú ní kúu ská'an-ri-de. Te nī kasía-ni-ri-de. Te nī kaka'an-ri: Nā kóo ndasa játa'an inī máá Jító'o-yo, áchí-ri.

¹⁵ Yúan-na te vásá ní kasátu'a-ri taká ndatíñu-ri. Te nī kaka-ri ñuu Jerusalén kája'an-ri.

¹⁶ Te suní kája'an yakū cháa káskuá'a inī ñuu Cesareá jín-rí, ncháka-de ñin cháa ñuu Chipre nání-de Mnasón. Cháa nī skuá'a aná'an kúu-de. Te nī kakendoo-ri ve'e cháa-ún.

¹⁷ Te nuu ní jakoyo-ri ñuu Jerusalén, te ñani-yo-ún, nī kakusiñ xáan iní-de nī kajatá'ú-de ruu.

¹⁸ Te inga kivi xían-ún nī kivi Pablo jín-rí jíná'an-ri inī ve'e Jacobo. Te yúan nī kakutútú taká cháa kákuu nuu.

¹⁹ Te Pablo nī sá'a-de saludar cháa-ún. Yúan-na te nī jani-de tu'un taká tiñu nī sá'a Dios jín ñayivi sñin nación nini jatíñu-de nuu-yá.

²⁰ Te nī kajini so'o-de tu'un yá'a. Te nī kanakana jaa-de Dios. Te nī kaka'an-de jín Pablo: Ñáni, vina te nī jini-ro ná kua'a mil ñayivi judío nī kakandíja-i. Te nene kájandatu nī'in-i nuu ley.

²¹ Ko nī kajini tu'un-de ja stá'an-ro núu taká cháa judío káxiukú iní ñuu ñayivi sñin nación ja má kuándatu-ga-de nuu Moisés, ni mā xití ndúu-ga se'e-de, ni mā kuándatu-de taninu aná'an.

²² Ndasa kuu núsáá, chí kuni tu'un ñayivi já ní cháa-ro, te taká kua'a ndíja-i.

²³ Sá'a ja kaka'an-ri jín-ró yá'a núsáá: A ká'io kuun cháa yá'a ja á nī kakeyu'u-dé.

²⁴ Kuaka cháa yá'a ná kí'in-de jín-ró. Te

nasándoo-ró máá-ró jíin-de. Te kuá'a-ró xú'ún núu-dé náva'a ná sété-de xini-dé. Yúan-na te juku'un iní taká ñayivi-ún ja tú kuti-gá naún ío ja ní kandatú'ún-i siki-ro, chí kundaa iní-i ja súni jándatú máá-ró núu ley.

²⁵ Ko ñayivi sijn naci6n ja kákandíja-ún, a ni kachaa-ri carta kua'an nuu-í ja má kuándatú-i ni in tu'un yúan. Te ma kée-í kuñu ja ní soko núu ndosó, ni niñi, ni kiti kuá'ñá. Te ma káka téné-i. Achí-de.

²⁶ Yúan-na te Pablo, ni jaka-de chaá-ún. Te inga kivi xián-ún, ni nasándoo-de máá-de jíin-de. Te ni kivi-de iní ve'e ii ja kástu'ún-de nuu-í na kivi jínu kándundoo-de te soko-dé kiti núu-yá siki in in-de núu.

Ja ní kakat#n-i Pablo iní ve'e ii

²⁷ Te kákuu-de ja síjínu-de ndí'usiá kivi-ún núu. Ko sava judío ñuu Asia, ni kajini nuu Pablo kánde-de iní ve'e ii. Te ni kaská'an ndí'i ñayivi yúan. Te ni kakat#n Pablo.

²⁸ Te ni kakana jaa: Chaá Israel, kuá'a núu nda'a jíná'an-ró, chí chaá yá'a jika kuu-de taká ñuu, stá'an-de nuu taká chaá te ká'an-de siki ñáyivi-yo, jíin siki ley, jíin siki lugar yá'a. Te suni a ni skivi-de sava chaá sijn naci6n iní ve'e ii yá'a te ni sáchá'an-de ve'e ii. Achí.

²⁹ Chí onde ná kánde Pablo iní ñuu-ún ni kajini judío ja kánde-de jíin Trófimo, chaá ñuu Éfeso. Te ni kajani iní ja ní skivi Pablo chaá-ún iní ve'e ii.

³⁰ Te ní-ni ñuu-ún ni kándonda-i. Te ni kataka-i. Te ni kakat#n-i Pablo. Te ni kastáa-i-de ni

kenda-de yata vé'e ij-ún. Te ni kanakasü-ni-i yuxé'é.

³¹ Te kája'ni-í Pablo núú. Ko ni ja'an tu'un yá'a nuu general chaá tñn soldado ja ní ñúu Jerusalén ni kandonda-i kákuvaá-i.

³² Te chaá general, ni jaka-de soldado jín capitán. Te kájinu-de kája'an-de onde nuu ká'jin ñáyivi kuá'a-ún. Te ni kajini ñáyivi já ní jakoyo general jín soldado, te ni kajukuiñi-i ja kája'a-i Pablo.

³³ Yúan-na te ni jaá general te ni tñn-de Pablo. Te ni tá'ú-de tiñu ni jakunu'ni Pablo jín úu cadena. Yúan-na te ni jiká tu'ún ndé chaá kúu-de te naún ní sá'a-de.

³⁴ Te ñáyivi kuá'a-ún, sava-i ni kakana-i ñn tu'un te sava-ga-i inga. Te tú ní kúndaá ini-de naún siki kúu ja súan kákuvaá-i. Te ni tá'ú-de tiñu kua'an Pablo cuartel.

³⁵ Te nuu ní jaá Pablo escalera ve'e-ún, te soldado ni kandiso Pablo, chi xaán ní kandonda ñáyivi kuá'a.

³⁶ Chi kua'a ñáyivi vái koyo-i ichi yatá soldado, te kákana jaa-i: Ka'ni-ni chaá jian, áchí-i.

³⁷ Te káskivi-de Pablo ini vekaa, te ni ka'an Pablo jín general: Á kuu ka'an-ná ñn tu'un jín-ní, áchí-de. Te ni kachi general jín-de: Jiní-ro ká'an-ro yú'u ñúu Grecia náún.

³⁸ Nasu róó kúu máá cháa ñuu Egipto ja íku ñuu ni xndóna-ró-i ni kanakuatá'an máá-i, te suni ni kiñi'in-ró kúun mil chaá kuí'ná kája'an-de jín-ró onde nuu ñú'un té'é náún. Achí.

³⁹ Yúan-na te ni kachi Pablo: Máá-ná kúu ndija chaá judío, te ñn se'e ñuu Tarso, ñn ñuu ká'nu

ndañúu Cilicia. Te ká'an nda'ú-ná jíin-ní kuá'a-ní tu'un ná ká'an-ná jíin ñáyivi yá'a. Achí-de.

⁴⁰ Te general, nī ja'a-de tu'un. Te nī jukuiñi Pablo nuu escalera. Te nī sá'a-de señal jíin ndá'a-dé nuu ñáyivi-ún. Te ná'in yúu-ni nī kakuu-i. Yúan-na te jíin yú'u hebreo nī ka'an-de:

22

Ja ní ka'an Pablo ja'a máa-de nuu-í

¹ Nánī jíná'an-ní, jíin táká níi cháa kakuu táa, kuni so'o-ní tu'un ká'an-ná ja'a máa-ná jíin-ní vina, áchí-de.

² Te nī kajini so'o-i ja ká'an Pablo tu'un jíin yú'u hebreo, te ví'í-gá nī kakuná'in-i. Te nī ka'an Pablo:

³ Máa-ná kúu cháa judío, nī kaku ndija-ná inī ñuu Tarso ndañúu Cilicia. Ko nī ja'nu-ná inī ñuu yá'a. Te escuela Gamaliel nī kutu'a va'a-ná nī stá'an-de tu'un nī'in ley ñuu-yo núu-ná. Te káchiñú'ún vá'a-ná nuu Dios nátu'un kásá'a máa-ní vina.

⁴ Te nī chindikín-ná ñáyivi kákandíja tu'un yá'a onde ná ndi'i-i kuu. Te kúu cháa kúu ña'an, nī katín-ná-i nī chindee-ná-i vekaa.

⁵ Te sutu ñá'nu jíin táká cháa kakuu nuu, nī kajini-de ja súan nī sá'a-ná. Te suni cháa-ún, nī kachaa-de tutu nuu táká ñani. Te nī kaja'a-de tutu-ún nuu-ná nī ja'an-ná onde ñuu Damasco ja kuáku'ni-ná ñáyivi káxiukú yúan. Te kinanchaka-ná-i onde ñuu Jerusalén te ndo'o-i yá'a núu.

⁶ Te nī ki'in-ná ichi kua'an-ná. Te nī kuyani-ná yuñúu Damasco nátu'un kaxiuu kúu. Te nī ndii ncháa-ni nuu-ná nī jinū ñn ndua ndíi ní kii ichi ándívi.

7 Te ni ndua-ni-ná nuu ñú'un. Te ni jini so'o-ná ká'an ñin tu'un jíin-ná: Saulo, Saulo, naja chíndikin-ro rúu, áchí.

8 Yúan-na te ni ka'an-ná: Ndé chaa kúu-ní vii, Táta, áchí-ná. Te ni ka'an-ya jíin-ná: Máá-rí kúu Jesús ñuu Nazaret ja chíndikin-ro rúu, áchí-ya.

9 Te chaa kája'an jíin-ná, ni kajini ndija-de ndua ndíi-ún, te ni kayu'ú-de, ko tú ní kájini so'o-de tu'un ni ka'an-ya jíin-ná.

10 Yúan-na te ni ka'an-ná: Táta, te naún sá'a-ná, áchí-ná. Te ni kachi máá Jító'o-ná jíin-ná: Ndukoo te ki'in-ro ñuu Damasco. Te yúan ta'u tíñu nuu-ro ndasa sá'a-ró, áchí-ya.

11 Te tú ní jini-ná nuu ní ñin, chi ndíi ncháa ndua ndíi-ún. Te chaa kája'an jíin-ná, kátin-na-de nda'a-ná kua'an-ná jíin-de onde ñuu Damasco.

12 Te yúan kánchaa ñin chaa nání Ananías. Te taká ñayivi judío yúan káka'an ja cháa va'a kúu Ananías, chi va'a jándatu-de nuu ley.

13 Te ni ja chaa-ún te ni kandita-de nuu-ná. Te ni ka'an-de jíin-ná: Ñáni Saulo, ná ndúndijin nuu-ro, áchí-de. Te ni jini-ni-ná nuu-dé.

14 Te ni kachi-de: Máá Dios ndiyi táa-yo, ni jani-ya róó vina ja ná júku'un ini-ro tú'un kuni-ya. Te kuni-ro núu máá I'a ndaa, te kuni so'o-ró tú'un ka'an-ya.

15 Te kuu-ró testigo máá-ya nuu ndívii ñayivi taká ja ní jini-ro jíin ja ní jini so'o-ró.

16 Ma kúu uun ini-ro vina núsáá. Ndukuiñi te kuanducha-ro. Te kakan ta'u-ro núu-yá. Achí-de jíin-ná.

17 Te ni naxió káva-ná ni nchaa-ná ñuu Jerusalén. Te jikán ta'u-ná ini ve'e ii, te ni skóto-ya náá.

18 Te n̄i jini-ná nuu-yá n̄i ka'an-ya jíin-ná: Ndúkú ndéé-ró te kenda yachi-ro iní ñuu Jerusalén yá'a, chi ma kuátú'ún-i tu'un-ri jáni ndaa-ro núu-í, áchí-ya.

19 Te n̄i ka'an-ná jíin-yá: Táta, a kájiní-i ja ní kivi-ná ndíta'an ve'e sinagoga n̄i jatún-ná taká ñayivi kákandíja nuu-ní. Te n̄i stují-ná-i n̄i taan-ná-i vekaa.

20 Te kivi ní jicha niñi Esteban, cha n̄i jani ndaa tu'un-ní, suni kándii-ná yúan sáá. Te n̄i jatú'ún-ná ja ní ji'i-de. Te n̄i ndito-ná sa'ma cháa n̄i kaja'ni Esteban. Achí-ná jíin-yá.

21 Te n̄i kachi-ya jíin-ná: Kuá'an, chi táji máa-ri róo ki'in jíká-ró ondé nuu ñayivi siin nación, áchí-ya jíin-ná. Achí Pablo.

22 Te a n̄i kájiní ná'in-i onde n̄i ka'an-de tu'un yá'a. Yúan-na te n̄i kakuva-i. Te n̄i kaka'an jaa-i: Ná kúxio cháa jian ná kúu-de. Tú va'a cháa kúu-de ja kúchaku-ga-de ñuyivi yá'a. Achí-i.

23 Te súan kákana kó'ó-i. Te n̄i kaskée-i tikachi-i kaja'an. Te n̄i kaskánda-i tikachá ñú'un.

24 Te n̄i tá'ú tíñu general ná kivi Pablo iní cuartel. Te n̄i ka'an-de ja ná xndichí soldado Pablo onde jíin cuarta náva'a kutuní iní general na sikí ní kandonda ñayivi-ún sikí Pablo.

25 Te n̄i kaju'ni-de Pablo jíin yó'o ñii. Te n̄i ka'an Pablo jíin cháa kúu capitán ja kándii-de yúan: Á ío ley kuá'a-ní cuarta in cháa ñuu Roma ja té chá'an-ga ndúkú víi-ní kuachi-de, áchí-de.

26 Te n̄i jini so'o capitán tu'un yá'a, te n̄i kee kua'an. Te n̄i ka'an jíin general: Ndasá sá'a-ní, chi cháa ñuu Roma kúu cháa yá'a, áchí.

²⁷ Yúan-na te n̄i jā general nuu Pablo. Te n̄i jika tu'ún-de: Kachi nú suu chāa ñuu Roma kúu-ró, áchí. Te n̄i ka'an Pablo: Jaan, suu máá-ná kúu, áchí-de.

²⁸ Te n̄i ka'an general: Ruu, chi n̄i ja'a-ri kua'a xú'ún, te n̄i kaja'a-de tu'un kuu-ri ñin chāa ñuu yúan, áchí. Te n̄i ka'an Pablo: Ko náá, chi túu. Chi in̄i ñuu-ún n̄i kaku-ná, áchí-de.

²⁹ Yúan-na te ja kákuni xndó'o-de, n̄i kakuxio-ni kája'an. Te suni onde general n̄i yu'ú, chi n̄i juku'un in̄i-de ja ní ju'ni-de Pablo. Te ñin chāa ñuu Roma kúu Pablo.

³⁰ Te inga kivi xían-ún, kuní-de kundaa va'a in̄i-de na siki kúu ja ní kandonda chāa judío siki Pablo. Te n̄i ndáji-de cadena nú'ni Pablo. Te n̄i tá'ú-de tíñu n̄i taka taká sutu ñá'nu jín taká chāa junta. Te n̄i kiñi'in-de Pablo. Te n̄i jani-de nuu cháa n̄i kandututú.

23

Ja ní kandij Pablo nuu junta siki máá-de

¹ Yúan-na te n̄i ndakoto Pablo nuu junta. Te n̄i ka'an-de: Ñani jíná'an-ní. Máá-ná chi a jiní va'a in̄i-ná ja ní jandatu va'a-ná nuu Dios onde vina. Achí-de.

² Yúan-na te máá sutú ñá'nu-ga nání Ananías, n̄i tá'ú tíñu nuu cháa ká'in yani nuu-dé-ún ja ná kuá'a-ún ñin jiki máá yú'u-dé.

³ Te n̄i ka'an Pablo jín sutú ñá'nu-ún: Xáan ndoo ka'an-ro. Dios stují-yá róó. Chi kanchaa-ro já sánda-ro tíñu-ri natu'un ká'an ley. Chi vasa tú íó ley te tá'ú-ró tíñu ja stují-dé ruu náún. Achí-de.

4 Te ni kaka'an chaa ká'in nuu-dé-ún: Naja ká'an ndiva'a-ró jín sutú ñá'nu Dios, áchí jín-de.

5 Te ni ka'an Pablo: Tú ni jiní-ná ja sutú ñá'nu kúu-de ñáni, chi yóso núu tutú: Ma ká'an ndiva'a-ró sikí chaa kúñá'nu in*i* ñuu-ro. Achí.

6 Ko nuu ni jin*i* Pablo ja sáva-de kákuu-de saduceo te sava-ga-de kákuu-de fariseo, te ni ka'an ja-de nuu junta: Ñáni jiná'an-ní, máa-ná kúu chaa fariseo, se'e fariseo. Chi ñúkuu in*i*-ná ja náchaku taká ndiyi, te ja yúan xndichí-ní náa. Achí-de.

7 Te ja súan ni ka'an-de, te ni kakanaá chaa fariseo jín chaa saduceo. Te chaa junta, sín sín tu'un ni kaka'an-de.

8 Chi káka'an chaa saduceo ja ma náchaku ndiyi, ni tú ká'io ndajá'a-yá, ni tach*i*. Ko chaa fariseo, kájatú'ún-de ndenúni tu'un-ún.

9 Te xaan ni kuvaa. Te sava chaa káchaa tutu ja kákuu tá'an chaa fariseo, ni kandukuiñi. Te ni kaka'an ni'in: Tú ni ñn kua*chi káni'in-rí sikí chaa yá'a. Sanaa te ni ka'an ndija ñn añú xi ñn ndajá'a-yá jín-de. Ma sáni'in in*i*-yo núu Dios núsáa. Achí.*

10 Te xaan ni kakanaá-i. Te general, yú'ú-de ja ndatá ñaa-i Pablo. Te ni tá'ú-de tiñu ja na kívi soldado te kaña ninu Pablo sava ma'ñú-i, te na kívi-de in*i* cuartel.

11 Te akuaa-ún ni chaa-ni máa Jító'o-yo núu-dé te ni ka'an-ya jín-de: Pablo, ma ndúkuí'a in*i*-ro, chi nátu'un ni jani nda-ro tu'un-r*i* in*i* ñuu Jerusalén, suni súan kánúu kíkani-ró tu'un-r*i* onde in*i* ñuu Roma, áchí-ya.

Ja ni kqnatñn tu'un tá'an-i ka'ni-í Pablo

12 Te nuu ní kundijin, ni kakutútú sáva ñayivi judío. Te ni kanatɨn tu'un tá'an-i. Te ni kaka'an téyí-i ja má kée kúti-í staꝝ ni ma kó'o kuti-í nducha onde nú tú ka'ni-í Pablo.

13 Te ví'í-gá uu xiko judío ni kaka'an téyí-i tu'un yá'a.

14 Te ni kaja'an-i nuu sutú ñá'nu jíin núu cháa kákuu nuu, te ni kaka'an-i jíin cháa-ún: Máá-ná, ni kaka'an téyí-i ná ja má kée kúti-ná onde nú tú ka'ni-ná Pablo.

15 Núsáá te máá-ní jíná'an-ní jíin táká junta, kuáka'an-ní jíin general ná kiñi'in-de Pablo chaꝝ-de nuu-ní yá'a, chi kákuni-ní xndichí va'a-ga-ní-de, achi-ní. Te ná kótɨ'a máá-ná ka'ni-ná-de onde té chaꝝ-ga-de yá'a. Achí-i.

16 Ko ɨn se'e yíi kua'a Pablo, ni jini so'o-i ja súan ni kanatɨn tu'un tá'an. Te ni ja'an-i ni kivi-i ini cuartel. Te ni kastɨ'ún-i nuu Pablo.

17 Te ni kana Pablo xini ɨn chaꝝ kúu capitán. Te ni ka'an-de: Kunchaka suchí yá'a ki'in-ro jíin-i nuu general, chi ío ɨn tu'un kastɨ'ún-i nuu-dé, áchí-de.

18 Te capitán, ni jaka-de-i kua'an-de jíin-i nuu general. Te ni ka'an-de: Pablo chaꝝ yíndi'u vekaa, ni ka'an nda'ú-de jíin-ná ja kinchaka-ná suchí yá'a nuu-ní, chi ío ɨn tu'un ka'an-i jíin-ní, áchí-de.

19 Te ni tɨn general nda'a-í. Te ni kuxio-de jíin-i. Te ni jika tu'ún sá'í-de-i: Naún tu'un ka'an-ro jíin-rí kuni-ro, áchí-de.

20 Te ni ka'an-i: Chaꝝ judío ni kaskétá'an-de tu'un ja yúchaan ka'an nda'ú-de jíin-ní kiñi'in-ní Pablo nuu táká chaꝝ junta, chi xndichí va'a-de Pablo siki tíñu kákuni-de, achi-de.

21 Ko ma kándija-ní, chi ví'í-gá uu xiko-de

káindatu sa'í-de. Te káka'an téyí-de ja má kée-dé staa ni ma kó'o-de nducha onde nú tú ka'ni-dé Pablo, áchí-de. Te vina a káindatu tu'a-de onde ná kuátu'un-ní. Achí-i.

²² Te ni tá'ú tíñu general nuu-í, ja tú ni ñn nuu kachí-i ja súan ni kastu'ún-i nuu-dé. Te ni tájí-de-i kuano'on-í.

²³ Yúan-na te ni kana-de xini úu capitán. Te ni ka'an-de: Sátu'a-ró úu ciento soldado, jín uní xiko uxí soldado koso caballo, jín úu ciento soldado kátñn lanza, náva'a kinglyo-ró jín-de onde ñuu Cesarea ka'ñn akuáa vina.

²⁴ Te suni ná sátu'a-de caballo koso Pablo. Te koto va'a-de Pablo kinglyo-de onde nuu Félix chaa kúu gobernador, áchí-de.

²⁵ Te ni chaa-de ñn carta ja ní ka'an tu'un yá'a:

²⁶ Máa-ná kúu Claudio Lisias. Te chaa-ná carta yá'a nuu ní Félix, gobernador ñá'nu. Ta ni táa.

²⁷ Ñayivi judío, ni katñn-i ñn chaa yá'a. Te a yani ka'ni-í-de núú, ko ni nama-ná-de jín soldado chi ni jini-ná ja chaa ñuu Roma kúu-de.

²⁸ Te kuní-ná kundaá ini-ná naja kájikan-i kuachi siki-dé. Te ni jani-ná-de nuu junta máa-i jíná'an-i.

²⁹ Te ni jini-ná ja siki ley máa-i kájikan-i kuachi siki-dé. Ko tú ní'in-ná ni ñn kuachi siki-dé ja kúu-de xí ja kúndee-de vekaa.

³⁰ Ko ni ni'in-ná tu'un ja ní kanatñn tu'un tá'an ñayivi judío siki-dé. Te ja yúan tájí-ná-de kuja yachi-de nuu-ní. Te tá'ú-ná tíñu nuu ñayivi kájikan-i kuachi siki-dé ja súni ná jákoyo-i nuu-ní. Te yúan ka'an-i jín-ní nú naja kájikan-i kuachi siki-dé. A ni kuu ni ka'an-yo táa. Achí.

31 Te soldado, ni kajaka ñúú-ni Pablo kua'an jíin-de onde ñuu Antípatris nátu'un ni ta'u tíñu nuu.

32 Te inga kivi ní kanaxió káva-ni soldado káno'on onde cuartel, te ni kaxndóo Pablo nuu soldado káyoso caballo ná kí'in-ún jíin-de.

33 Te ni jakoyo-ún ñuu Cesarea. Te ni kaja'a carta nuu gobernador yúan. Te suni ni jani ndii Pablo nuu-dé.

34 Te ni ka'u gobernador carta-ún. Te ni jika tu'ún-de ndé estado kúu Pablo. Te ni jini-de ja cháa ñuu Cilicia kúu Pablo.

35 Te ni ka'an-de: Ná cháa cháa kájukan kuachi siki-ro. Yúan-na te kuni ná'in-rí tu'un ka'an-ro, áchí-de. Te ni tá'ú-de tíñu ni jakuva'a Pablo ini palacio Herodes.

24

Ja ní ka'an Pablo ja'a máa-de nuu Félix

1 Te nuu ú'un kivi te máa sutú ñá'nu Ananías jíin sáva cháa kákuu nuu, jíin ñn cháa ká'an yu'u núu-dé nání Tértulo, ni chakoyo ñuu-ún. Te ni kivi koyo nuu gobernador ni kasátú'ún siki Pablo.

2 Te ni kana gobernador xini Pablo. Te ni sátú'ún Tértulo siki-dé ni ka'an: Táta, ja níi kúu ja vindaá vinené kaxiukú-yó. Te ja vá'a cháa kúu-ní te ni keja'á nduva'a taká tíñu ini ñuu yá'a sá'a-ní.

3 Chi nene kánakuatá'ú-yó taká tíñu sá'a-ní taká lugar. Te kusi iní-yo jíin, chi xaán vá'a sá'a-ní, táta Félix.

4 Ko ká'an nda'ú-ná jíin-ní, ma kití ini-ní, te kuni so'o-ní ñn tu'un lúli ká'an-ná jíin-ní nú va'a-ní.

⁵ Chi n_i kajin_i-ná cháa yá'a ja kúu-de ñn kue'e kúu-de ñn kuachi. Te kánakuatá'an máá ñáyivi judío n_í iní ñuyivi sá'a-de. Te skandá-de taká cháa nazareno.

⁶ Te suni a ndúkú ndéé-de sáchá'an-de ve'e ij, ko n_i kakatiin-ná-de. Te kákuni-ná sándaá-ná jín-de núú, nátu'un ká'an ley máá-ná.

⁷ Ko n_i jaá-ni general Lisias, te n_i janchaa-de cháa yá'a nda'a-ná.

⁸ Te n_i tá'ú-de tiñu ja cháa kájikan kuachi sik_i-dé, ná kíkoyo-de nuu-ní. Te vina kuu xndichí máá-ní-de, te ná kuní-ní jín yú'u máá-de ná káa taká kuachi ja jikán-ná sik_i-dé nuu-ní. Achí-de.

⁹ Te suni n_i kasátú'un ñáyivi judío sik_i-dé káka'an ja súan kúu ndija taká kuachi-de.

¹⁰ Yúan-na te n_i sá'a gobernador señal nuu Pablo ná ká'an-de. Te n_i ka'an Pablo: A jiní-ná ja kuá'a kuiá kúu-ní gobernador in_i ñuu yá'a, te yúan kús_ñ iní-ná sándaá-ná ñn tu'un sik_i máá-ná nuu-ní.

¹¹ Ch_i máá-ní, kuu juku'un in_i-ní ja té kuu-ga ux_i uu kiv_i ní kaa-ná n_i ja'an-ná ñuu Jerusalén n_i jachiñú'un-ná Dios yúan.

¹² Te cháa yá'a, tú ní kajin_i kuti-dé nú státá'an-ná jín ñn cháa in_i ve'e ij, xí nú xndóna-ná ñáyivi iní ve'e ij, xí iní máá ñúú.

¹³ Ni tú prueba taká kuachi kásátú'un-de sik_i-ná.

¹⁴ Ko kach_i ndaa-ná nuu-ní ja chíñú'un-ná Dios nd_ñyi táa-ná. Ko modo chíñú'un-ná-ún, káka'an-de ja sá'an ñaa kúu. Te kándija-ná taká tu'un yóso núu tutú ley jín núu tutú cháa n_i kajani tu'un-ya ondé sáá.

¹⁵ Te ñn núu-ni kándija-ná jín-de tu'un ká'an Dios ja náchaku taká nd_ñyi, kúu ñáyivi vá'a te kúu

ñáyivi ú'u.

16 Ja yúán jítú iní-ná sá'a-ná taká tiñu va'a náva'a tú kuka nuu-ná nuu Dios jíin núu ñáyivi.

17 Ko kua'a kuiá ni kuu, te vásá ní nchaa-ná ni sá'a-ná caridad nuu ñáyivi ñúu ná. Te suni ni ja'ni-ná kiti núu-yá.

18 Te ni kani'in-dé náá ini ve'e ij kánde-ná násándoo-ná máá-ná. Ko tú ní káxiukú ñáyivi kuá'a já kákuvaa-i jíin-ná, ko ni ka'jin yaku chaa ñuu Asia jíin-ná.

19 Te ná kuíni chaa-ún nuu-ní yá'a. Te ná ká'an máá-de sikí-ná nú naún kuachi ni sá'a-ná kájani ini-de.

20 Xí ná ká'an chaa ká'jin yá'a te nú ni kani'in-dé ñin kuachi xaan sikí-ná kivi ní kandii-ná nuu junta-de yúan.

21 Xí sánaa te kájani ini-de ja kuáchi-ná kúu máá yá'a-ni, chi kivi ní kandii-ná nuu junta ni ka'an jaa-ná: Kándija-ná ja náchaku taká ndiyi, te ja yúan káxndichí-ní náá, áchí-ná. Achí Pablo.

22 Te ni jini so'o Félix tu'un yá'a. Te a kúndaá va'a ini-de jíin íchi yá'a. Te ni sténdatu-de-ún jíná'an. Te ni ka'an-de: Onde ná cháa general Lisias te kuni ndi'i-ri tiñu kákuñi-ro. Achí-de.

23 Te ni tá'ú-de tiñu nuu capitán ná kóto va'a Pablo. Te ni ja'a-de tu'un ná káka kuu-de ñin tí'li. Te ma kasú nú vai tá'an-de kinchaka-i ja kée-dé, xí kika'an-i jíin-de.

24 Te ni kuu yaku kivi. Te ni chaa Félix jíin ñásí'i-de Drusila, ña'an judía kúu-ña. Te ni kana-de xiní Pablo. Te ni jini ná'ín-de tu'un ja kánúú kándija-yó núu Jesucristo.

25 Te ni ka'an Pablo jín-de ndasa jíka tiñu ndaa, te ná kúxndí va'a-de máá-de. Te suni ni jani Pablo tụ'un ja cháa juicio. Te ni yu'ú Félix. Te ni ka'an-de: Vina te kuá'an. Ko nú inga kivi núña-ri te kana-ri xini-ro kíi-ró, áchí-de.

26 Te suni ñúkuu ini-de ja kuá'a Pablo xu'un núu-dé núu. Ja yúan tiní jínu ni kana-de xini Pablo ni ja'an-de nuu-dé ni ndatu'un-de jín-de.

27 Ko nuu ní ndi'i uu kuiá te ni nukuiñi Porcio Festo nuu Félix. Te kuní Félix ja ná kúsi iní ñayivi judío jín-de. Te yuán ní skéndo o-de Pablo ini vekaa.

25

Naja kuní Pablo ki'in-de nuu César

1 Te uni-ni kivi ja ní kivi Festo kúu-de gober-nador ini ñuu-ún, te ni kenda-de ini ñuu Cesarea kua'an-de onde ñuu Jerusalén.

2 Te taká sutu ñá'nu jín taká chaa kákuñá'nu nuu ñayivi judío, ni jakoyo nuu Festo. Te ni kajani tụ'un nuu-dé siki Pablo. Te ni kaka'an nda'ú jín Festo,

3 ja nú va'a-de te ná tájí-de Pablo no'on ñuu Jerusalén. Chi ni kanatiin tụ'un tá'an ja ká'ni Pablo ini ichi.

4 Ko ni kachi Festo ja á yíndi'u va'a Pablo onde ñuu Cesarea, te suni naki'in yachi máá-de ichi nó'on-de.

5 Te ni ka'an-ga Festo: Ndé róo kánuña-ró kí'in-ro, ná kúun-ró kíngoyo tútú-ró jín-rí. Te yúan ka'an-ro te nú íó kuachi-de. Achí-de.

6 Te ni kendo o-de jín cháa-ún nátu'un una xí uxí kivi. Te ni nchaa o-de ñuu Cesarea. Te inga kivi ní

nungoo-de iní municipio. Te nī tá'ú-de tiñu nī chaa Pablo nuu-dé.

⁷ Te a ká'jin chaa judío ja ní kikoyo ichi ñúu Jerusalén. Te nī chaa Pablo te nī kajikó ndúu-ún-de. Te nī kãndonda nī kasátú'ún téyíi sikí-dé. Ko tú ní kákundéé jíin tú'un tú'ún.

⁸ Te nī ka'an Pablo ja'a máá-de: Tú ní sá'a-ná ni ñn kuachi sikí ley judío, ni sikí vé'e ií, ni sikí César, áchí-de.

⁹ Ko Festo, chí ná kúsií iní chaa judío kuní-de, te nī ka'an-de jíin Pablo: Á tú kuní-ro kí'in-ro onde ñuu Jerusalén te yúan sãndaa-ri taká tu'un yá'a, áchí-de.

¹⁰ Te nī ka'an Pablo: A kãndij-ná iní municipio César vina, te yá'a níni kũndaa tiñu-ná. Máá-ní, a jiní va'a-ní ja tú ní sá'a-ná ni ñn kuachi sikí chaa judío.

¹¹ Chí nú ío kuachi-ná, nú nī sá'a-ná ñn kuachi xaan já ká'ni-ní náá te vatú-ni kuu-ná núsáá. Ko nú tú ío ndaa tu'un kásátú'ún chaa yá'a sikí-ná, te ni ñn chaa ma kúu ku'a-a-de náá nuu chaa yá'a jíná'an-de. Núsáá te kí'in-ná nuu César kuní-ná. Achí-de.

¹² Te Festo, nī kãnda tu'ún-de jíin junta, te nī kachí-de jíin Pablo: A nī ka'an-ro já kí'in-ro núu César kuní-ro. Vina te kí'in-ro núu-dé núsáá. Achí-de.

Ja ní ka'an Pablo ja'a máá-de nuu Agripa

¹³ Te nī kuu yaku kivi. Te nī jaá rey Agripa jíin Berenice onde ñuu Cesarea káka'an-de jíin Festo.

¹⁴ Te kua'a kivi ní kaxiukú-de yúan. Te nī jani Festo tu'un Pablo nuu rey-ún: Ío ñn chaa yá'a nī skéndo Félix kãndee vekaa.

15 Te ná n̄i ja'an-ná ñuu Jerusalén, te sutu ñá'nu jíin ñáyivi kákuu nuu judío, n̄i jakoyo-i nuu-ná kájikan-i kuachi sik̄i cháa yá'a.

16 Te n̄i kachi-ná jíin-i ja tú ío costumbre cháa ñuu Roma ja ká'ni-dé ñin cháa nú tú xna'an-ga kuiñi ñáyivi kájikan kuachi sik̄i-dé nuu-dé. Yúan-na te kuu ka'an-de ja'a máa-de nuu kuáchi-ún.

17 Yúan-na te n̄i chakoyo tútú-i yá'a. Te inga kivi tú ní kúkuéé-ná n̄i nungoo-ná mesa sándaá-ná kuachi. Te n̄i tá'ú-ná tiñu n̄i kii cháa yá'a.

18 Te ká'jin ñáyivi kájikan kuachi sik̄i-dé. Ko tú ni ñin kuachi xaan ní káni'in-í sik̄i-dé nátu'un jáni ini-ná núú.

19 Chi máni sik̄i já kákandija máa-i n̄i kuu tu'un-ún, jíin sik̄i ñin cháa nání Jesús ja á n̄i jí'i-de. Ko Pablo, áchí-de ja chakú ndija cháa-ún.

20 Te máa-ná, tú ní kútuní kuti ini-ná ndasa kundaá tu'un-ún. Te n̄i jiká tu'ún-ná-de, sánaa kuni-de ki'in-de ñuu Jerusalén te yúan kundaá kuachi-de.

21 Ko máa Pablo, n̄i kachi-de ja kí'in-de nuu Augusto te kundaá kuachi-de yúan kuni-de. Te n̄i tá'ú-ná tiñu ná kúndee-de vekaa onde táji-ná-de ki'in-de nuu César. Achí-de.

22 Yúan-na te n̄i kachi Agripa jíin Festo: Máa-ná, suni kuni so'o-ná tu'un ká'an cháa jian kuni-ná, áchí-de. Te n̄i kachi Festo: Yuchaan te kuni so'o-ní tu'un ká'an-de, áchí-de.

23 Te kivi xian-ún, n̄i chakoyo Agripa jíin Berenice ká'io tu'a-de. Te n̄i kivi koyo-de ini municipio jíin sáva general jíin cháa kákuñá'nu ini ñuu-ún. Te n̄i tá'ú tiñu Festo n̄i cháa Pablo.

24 Te n̄i ka'an Festo: Táta rey Agripa jíin táka ní cháa káxiukú jíin-ná yá'a. Vina te nde'é-ní

nuu cháa yá'a, chí siki-dé ni kandonda taká ñayivi judío ñuu Jerusalén jín ñayivi judío ñuu yá'a kájikān-i cháa yá'a nuu-ná te káka'an-i ja tú ío vā'a kuchaku-ga cháa yá'a.

²⁵ Ko tú ní'in-ná ni ñn kuachi siki-dé ja kúu-de. Ko ni ka'an-de ja kí'in-de nuu Augusto kuní-de. Te ja yúán ní ka'an-ná ja tájí-ná-de ki'in-de.

²⁶ Te siki cháa yá'a tú kútuní iní-ná naún tu'un chaa-ná nuu jító'o-ná. Ja yúán ní kiñi'in-ná-de nuu-ní jíná'an-ní, te kánúú-gá nuu máá-ní, táta rey Agripa. Te xndichí-ní-de náva'a ná ní'in-ná tu'un chaa-ná carta ki'in.

²⁷ Chí kúka nuu-ná tájí-ná ñn preso ki'in, te nú tú kastu'ún-ná naún kuachi kájikān-i siki-dé. Achí-de.

26

¹ Te ni kachi Agripa jín Pablo: Já'a-ri tu'un ka'an-ro já'a máá-ró, áchí-de. Te ni skáa Pablo nda'a-dé. Te ni ka'an-de ja'a máá-de:

² Kúsi iní-ná vina, chí kuu ka'an-ná ja'a máá-ná nuu-ní, táta rey Agripa. Chi ñayivi judío, kásátú'ún-i siki-ná.

³ Chí a jiní vā'a máá-ní taká taninu jín taká tu'un ñayivi judío jíná'an-i. Ja yúán ká'an nda'ú-ná jín-ní ja jín paciencia kuni so'o-ní tu'un kani-ná nuu-ní.

⁴ A kájiní taká ñayivi judío ndasa ni sá'a-ná onde lúlí-ná, chí onde ná lúlí-ná ni nchaa-ná jín ñayivi ñuu-ná jín iní ñuu Jerusalén.

⁵ Te máá-de, nú kákuñi-de kachi ndaa-de, te a kájiní-de náa ja onde xnañúú ní kuu-ná ñn fariseo. Te sa'an fariseo, yí-ga káa vasa taká-ga sa'an-yo.

6 Te vina, chi siki ja ñúkuu ini-ná tu'un ni keyu'u Dios nuu ndíy*i* táa-y*o*, yuán ní kakana-de náá vina kúnda*a* kua*chi-ná yá'a.*

7 Chi ndí'ux*i* uu tata Israel, ndúú ñúú ká*ja*tíñu va'a-i nuu-yá sanaa te kuni máá-i tu'un ni keyu'u-yá. Siki tú'un yá'a ni kasátú'ún cháa judío siki-ná, tata rey Agripa.

8 Te naja ká*ja*ni ini-ní ja má kúu naschakú Dios taká ndíy*i*.

9 Te máá-ná, ni jani ini-ná ndíso-ná tiñu ndonda téyíi-ná siki sí'v*i* Jesús ñuu Nazaret núú.

10 Te tiñu-ún, suni súan ni sá'a-ná ini ñuu Jerusalén. Chi ni ni'in-ná orden nuu táká sutu ñá'nu. Te xan ní taan-ná ñayiv*i* ndóo ini vekaa. Te suni ni chu'un-ná voto ja ná kúu-i, te ni kaji'i-i.

11 Te tini jínu ni xndó'o-ná-i ini taká ve'e sina-goga. Te fuerza stétuu-ná ka'an ndíva'a-i núú, chi téyíi xán ní kiti ini-ná nuu-í. Te ni chindikin-ná-i jínu-ná jín-i onde ñuu jíká.

12 Te jíku-ná jín tíñu-ún. Te ni ja'an-ná ñuu Damasco ndíso-ná tiñu sutu ñá'nu.

13 Te máá ká'ux*i* uu kúu, tata rey, kua'an-ná ichi-ún. Te ni jini-ná ñn ndua ndíi ní kii ichi ándív*i*, ví'í-gá vásá ndíkandii káa. Te ni ndii ncháa-ni ñí núu-ná jín núu cháa kuangoyo jín-ná.

14 Te ni kandua ndí'i-ná nuu ñú'un. Te ni jini so'o-ná tu'un ni ka'an jín-ná jín yú'u hebreo: Saulo, Saulo, naja chíndikin-ro rúu. Xan yí kúu ja kuañú yatá-ró punta garrocha. Achí.

15 Yúan-na te ni ka'an-ná: Nde chaa kúu-ní vii, Tata, áchí-ná. Te máá Jíto'o-ná ni kachi-ya jín-ná: Máá-rí kúu Jesús ja chíndikin-ro rúu.

16 Ndukoo te kundij-ro, chi ni kenda-ri nuu-ro návā'a kani-ri róó kuatíñu-ró núu-rí, te kani ndaa-ro tú'un naún ní jini-ro jín sáva-ga tu'un ka'an-ri jín-ró, chi ndenda-ga-ri nuu-ro.

17 Te nama-ri róó nuu táká ñáyivi ñúu-ro jín núu ñáyivi sñn nación. Chi nuu ñáyivi-ún tájí-rí róó ki'in-ro vīna.

18 Návā'a kuña-ró ndúchi-í. Te ná kenda-i chji ñuñāa nuu tá'ú Satanás tiñu nuu-í, te no'on-i nuu Dios nuu íó ndijin, návā'a kandíja-i nuu-rí te sá'a-ri tuká'nu ini-ri nuu-í. Yúan-na te ni'in-í ta'u jín ñáyivi ní sásñn-ri. Achí-ya jín-ná.

19 Tata rey Agripa, ja yúan tú ní sáni'in ini-ná nuu tú'un ni jini so'o-ná onde andíví.

20 Chi xna'an-ga ni jani-ná tu'un nuu ñáyivi káxiukú ñúu Damasco, jín ini ñuu Jerusalén, jín ní ñúu Judea, jín núu ñáyivi sñn nación. Ni jani-ná tu'un nuu-í ja ná nákani ini-i, te ná náxíó káva ini-i ichi núu Dios, te ná sá'a-i tiñu va'a ja kánúú sá'a-i te nú a ni nakani ini-i.

21 Ja sikí yá'á te ni kakatiñn ñáyivi judío náá ini ve'e ii. Te ka'ni-í náá kákuni-i núú.

22 Ko ni chindéé ní chituu Dios náá, te kándij ni'in-ná onde vīna, jáni ndaa-ná tu'un nuu ñáyivi lúlí jín núu ñáyivi ñá'nu. Chi Moisés jín cháa ni kajani tu'un Dios onde sáá, súan ni kajani-de tu'un ná taká tiñu cháa. Te suni máá yúan-ni ká'an tuku máá-ná.

23 Chi ni kajani-de tu'un ja kánúú ndó'o Cristo, te xna'an-ga máá-yá nachaku vásá taká-ga ndiyi, návā'a kani-ya tú'un ja ní ndundijin nuu ñáyivi ñúu-yo jín núu ñáyivi sñn nación. Achí-de.

24 Te súan n̄i ka'an Pablo ja'a máá-de, te n̄i ka'an jaa Festo: Kátachi-ro, Pablo. Ja ní skuá'a xaan-ro te ndúkú kútachi-ro. Achí.

25 Ko n̄i ka'an Pablo: Tú kátachi-ná, táta Festo, chí ío kájí iní-ná ká'an ndaa-ná tu'un yá'a.

26 Chí máá rey, a jiní va'a-de taká tu'un yá'a. Te tú yú'ú-ná ka'an-ná tu'un yá'a jíin-de. Chí a jiní-ná ja tú kúñáá iní-de jíin ní in tu'un ká'an-ná, chí tú sa'í jíkka taká tiñu yá'a.

27 Táta rey Agripa, á kándija-ní ja káka'an chaa kájani tu'un-ya onde sáa. A jiní máá-ná ja kándija-ní, áchí Pablo.

28 Yúan-na te n̄i ka'an Agripa jíin Pablo: A yani kandija-ri nuu Cristo sá'a-ró kuní-ro, áchí-de.

29 Te n̄i ka'an Pablo: Vasa a yani xí túu, ko jikán ta'u-ná nuu Dios ja máá-ní jíin taká-ga chaa kájini so'o tu'un ká'an-ná vina, ná ndúu-ní nátu'un máá-ná, ko cadena yá'a chí túu, áchí-de.

30 Te n̄i ndi'i n̄i ka'an Pablo taká tu'un yá'a. Te n̄i ndukuiñi rey jíin gobernador jíin Berenice, jíin taká chaa n̄i kaxiukú jíin-de.

31 Te n̄i kakuxio s̄in máá-de. Te n̄i kanda'tu'ún-de: Tú ni in kuachi ní sá'a chaa yá'a ja kúu-de xí já kúndee-ga-de vekaa, áchí-de.

32 Te n̄i kachi Agripa jíin Festo: Kuu sía-ní chaa yá'a núu, nú tú ní ká'an-de ja kí'in-de onde nuu César kuní máá-de. Achí-de.

27

Jíin barco kua'an Pablo ichi ñúu Roma

1 Te n̄i kundaä ja kíngoyo-ri jíin barco onde ñuu Italia. Te n̄i kaja'a-de Pablo jíin sáva-ga chaa ká'in

vekaa-ún nuu ñin capitán nání Julio ja tñn-de soldado nání Augusto.

² Te ni kiví koyo-ri ini ñin barco ñuu Adramitio kája'an-ri ichi yú'u mar ñuu Asia. Te suni ñin chaá onde ñuu Macedonia ñuu Tesalónica ja nání-de Aristarco, kua'an-de jíin-rí.

³ Te inga kiví ní jakoyo-ri ñuu Sidón. Te Julio, ni kundá'ú ini-de Pablo. Te ni ja'a-de tu'un ni jandé'é Pablo amigo-de, náv'a chindéé chítuu-i-de.

⁴ Te ñuu yúan ni kenda-ri kája'an-ri jíin barco, ni kaja'a-ri ichi chí ñuu Chipre nuu ndó'yo tachí, chí sua ni nana nuu tachí.

⁵ Te ni kundéé-rí ni kaja'a-ri nuu mar Cilicia jíin núu mar ñuu Panfilia. Te ni jakoyo-ri ñuu Mira ja kándeé ini ñuu Licia.

⁶ Te ñuu yúan ni ni'in capitán ñin barco ñuu Alejandría ja kí'in ichi ñuu Italia. Te ni skívi-de ruu ini barco-ún jíiná'an-ri.

⁷ Te kua'a kiví ní kajika kuéé-ri nuu ndúcha-ún. Te fuerza-ni ni jakoyo-ri yuñúu Gnido. Te tuká ní já'a tachí-ún tu'un kaka-ri. Te ni kaja'a-ri ichi chí ñuu Creta nuu ndó'yo tachí, xiin ñuu Salmón.

⁸ Te xaán ní ndúkú ndéé barco-ún. Ni jika nduu te ni jakoyo-ri jíin ñin lugar nuu káskúnání-i Buenos Puertos. Te yani puerto-ún ío ñuu Lasea.

⁹ Te vina chí a ni kuu kua'a kiví. Te sanaa te kiñá'án ñin tundó'o nuu mar, chí a ni ja'a viko kóndicha ini, te ni ka'an ni'in Pablo jíin-de:

¹⁰ Táta jíiná'an-ní, jíin-ná ja xaán yí kóo viaje yá'a, te kii ñin tundó'o sikí barco. Ko nasu máá ñin barco jíin ndátíñu naa, chí suni kii tundó'o-ún sikí máá-yó. Achí-de.

11 Ko tú ní kándija capitán ja ká'an Pablo, chí sua ni kandija-ga-de tu'un ká'an cháa skáka barco-ún jín ja ní ka'an cháa xín barco.

12 Ko siki ja puerto-ún tú ío va'a ja kéndoo-de ní víko víjin, te ni kanakani iní kua'a-gá-i ja kenda koyo-i yúan, sanaa te kuu jakoyo-i ñuu Fenice, te yúan kendo-i viko víjin kájani iní-i. Chí ñuu Fenice kúu ñn puerto ñuu Creta ja jito xín íchi nínu jín íchi véé.

13 Te ni kee ñn tachí íchi sur. Te ni kajani iní-i ja jáa-i nuu kákuni-i. Te ni skáka-ga-i barco, kájika nduu-i ñuu Creta.

Ja ní ndonda ñn tachí xáan siki barco

14 Ko ni kunúu. Te ni ndonda-ni ñn tachí xáan ja nání Euroclidón.

15 Te ni stáa-ni barco kua'an-ni jín. Te tú ní kúu kundéé barco jín tachí. Te ni kasía-ni-ri kua'an te kuangoyo-ni-ri jín.

16 Te ni jakoyo-ri nuu ndó'yo tachí chí ñn isla lúlí nání Clauda. Te u'u xaan ní kanatñn-ri barco lúlí ja ndikín yata.

17 Te ni kaskívi-i iní barco ká'nu. Te ni kaju'ni va'a-i máa barco ká'nu jín yó'o jín vitú. Te ni síjinú-i sa'ma xndéché íchi xíní, chí káyu'ú-i ja tñn barco nú kaku'un yu'u mar. Te súan-na kája'an-ri jín.

18 Ko xaan ní kaja barco ni sá'a tachí xáan. Te kivi xían-ún, ni kakejá'á-i kaskána-i taká ndatíñu ndíso barco.

19 Te kivi uní, taká ndatíñu játíñu barco ni kaja-nda'a-rí.

20 Te kua'a kiví tuká ndijin túun ndikandii jín tíñuú xíní, ni tú ní júkuiñi kuti tachí xáan-ún. Te tuká káñukuu ini-ri kaku-ri núú.

21 Te ni kuu kiví ja tuká káyee kúti-rí staa. Te ni jukuiñi Pablo sava ma'ñú cháa-ún. Te ni ka'an-de: Táta, ni kájanatü-ní tü'un ni ka'an-ná, te ma kéndá-yó iní ñuu Creta, te ma kóto-yó túndó'o yá'a ni ma náa ndatíñu núú.

22 Ko vina ká'an ni'in-ná jín-ní, ma kúkuí'a ini-ní jíná'an-ní. Chi ni ñin-ní ma náa-ní. Chi máni máá-ni ndatíñu jín barco kúu ja náa.

23 Chi kuni-ni ni kanchaa ñn ndajá'a máá Dios jín-ná. Chi l'a-ún xín náá, te jatíñu-ná nuu-yá.

24 Te ni kachi-ya jín-ná: Pablo, ma yú'ú-ro, chi kánúú jáa-ro núu César. Te a ni ja'a Dios taká cháa kua'an jín-ró jián núu-ro. Achí-ya.

25 Táta jíná'an-ní, ma yú'ú-ní núsáá. Chi máá-ná, a kándíja-ná nuu Dios ja súan kuu nátü'un ni ka'an-ya jín-ná.

26 Ko níni kíkani-yó núu ñn isla, áchí-de.

27 Te ni kuu uxí kuun ákuáa. Te kájika-ri nuu mar Adriático. Te nuu ní kuu sava ñúú, te kájani ini ñayivi káskáka barco ja á ni kakuyani-ri nuu ñn ñu'un íchí.

28 Te ni kaskuíta ka'nu-i ñn plomada chi nducha. Te ni kajini-i ja ío oko nda'a. Te ni kajika-ga-i ñn tí'li. Te ni kanaskuíta ka'nu tuku-i plomada. Te ni kajini-i ja ío-ga xia'un nda'a.

29 Te káyü'ú-i jaa-i ñn nuu ío toto chí nducha. Te ni kaskána-i kuun káa tókánchu tñn yata barco-ún kua'an. Te kákuni-i ja ná kúndijin yachi yachi.

30 Te cháa káskáka barco, kákuni-de kunu-de

ki'in-de jíin barco lúli, te xndóo-de barco ká'nu núú. Ja yúan ní kaskúun-de barco lúli-ún nuu ndúcha, te kásá'a-de ja kí'in-de ichi núu barco ká'nu ja skáa-ga-de kaa tíkánchu yúan núú.

³¹ Te n̄i kachi Pablo jíin capitán jíin soldado: Nú tú kendoo cháa yúan in̄i barco ká'nu yá'a, te ma kúu kaku kuti máá-ní jíná'an-ní, áchí-de.

³² Yúan-na te soldado, n̄i kaxiti-dé yo'o t̄iin barco lúli. Te n̄i kasía-ni-de n̄i tene kua'an.

³³ Te nuu kuákundijin te n̄i ka'an ndéé Pablo jíin táká cháa ja ná kée-dé staa: Vina ío ux̄i kuun kivi já káindito-ní te ká'io ndicha in̄i-ní ch̄i tú ní káyee kúti-ní staa.

³⁴ Te ká'an nda'ú-ná jíin-ní ja ná kée-ní staa, te ná nani'in iní-ní núsáa. Ch̄i ni ñn-ní, ma náa ní ñn ixi xiní-ní. Achí-de.

³⁵ Te n̄i ndi'i n̄i ka'an-de tu'un yá'a. Te n̄i ki'in-de ñn staa. Te ma'ñú táká ñayivi-ún n̄i jikan ta'u-dé nuu Dios. Te n̄i sakuáchí-de. Te n̄i keja'á-de yée-dé staa-ún.

³⁶ Yúan-na te n̄i kandundéé iní taká-i. Te suni n̄i kayee-í staa.

³⁷ Te ja úndi'i-ri ká'io uu ciento un̄i xiko xia'un ñn-ri ja kaxiukú-rí in̄i barco.

³⁸ Te n̄i kanda'a ch̄i-i ja ní kayee-í staa. Yúan-na te n̄i kajacha-i trigo kua'an nuu ndúcha-ún, n̄i kanasáñama-i barco.

Ja ní naa barco nuu ñú'un íchí

³⁹ Te nuu ní kundijin, te tú ní kánakuni-i ñu'un íchí. Ko n̄i kajini-i ñn nuu kátisú'ú ja ío ñiti. Te kákuni-i jaá-i yúan jíin barco nú ná kúu sá'a-í.

⁴⁰ Te ñi kaxiti-í yo'o yí'i kaa tíkánchu yúan. Te ñi kaxndóo-i kaa-ún nuu mar. Te ñi kastá'ya-i nuu tñn su'ma skuikó barco. Te ñi kajata kaa-i sa'ma xiní náva'a xndéché tachí barco. Te ñi kajika-i kua'an-i ichi yú'u mar.

⁴¹ Ko ñi jakoyo-de ñn nuu náketá'an uu yucha iní mar. Te ñi kaku'un tá'an barco jíin tóto jíin ñítí. Te ichi núu barco-ún ñi tñn-ni, te tuká ní kandá kuti. Te yata barco-ún ñi ka'ya-ni ja ní'in ñi kaku'un su'ma mar.

⁴² Yúan-na te ñi kandatú'ún soldado ja ká'ni táká preso náva'a ma súchá ni ñn-i ja kúnu-í.

⁴³ Ko capitán-ún, nama-de Pablo kuní-de. Te ñi jasú-de tu'un-ún. Te ñi tá'ú-de tiñu nú ndé ñayivi kúu suchá-i te ná kée-ni-i ki'in-i nuu mar xna'an-ga te jakoyo-i onde nuu ñú'un íchí.

⁴⁴ Te sava-ga-i ná kenda-i ki'in-i, sava-i koso téne-i jíin tabla te sava-ga-i jíin pedazo yunu barco. Te súan ñi kakaku ndi'i-i ñi jakoyo-i ñu'un íchí.

28

Ja ní ta'an Pablo ñuu isla Malta

¹ Te nuu ní kakaku-ri, yúan-na te ñi kani'in-rí tu'un ja isla-ún nání Malta.

² Te ñayivi sñn yu'u yúan, ñi kakumani-í jíin-rí jíná'an-ri. Te ñi kastá'an-i ñn ñu'un, chí kúun sau te vijin sá'a. Yúan-na te ñi kakana-i xini-rí ñi jakoyo-ri nuu-í.

³ Te ñi stútú Pablo yaku titaka. Te ñi taan-dé nuu ñú'un. Te ñn koo, jínu-ti ní kenda-ti já ní kuní'ní. Te ñi chiyú'ú-ni-ti ndá'a-dé.

4 Te ñayivi sîn yu'u ñúu-ún, nî kajini-i ja ndíta kaa koó-ún yíyú'ú-tí nda'a-dé. Te káka'an-i: Ndaa ja cháa já'ni ndíyi kúu cháa yá'a núsáá. Te vasa a nî kaku-de nuu mar, ko máá I'a tu'un ndaa tú já'a tu'un kuchaku-ga-de, áchí-i.

5 Ko Pablo, nî kisi-de koó-ún nuu ñúu'n. Te tú naún ní tá'an-de.

6 Te máá-i, káindatu-i ja chú'un kuiñi-dé xí nduá-de te kuu-de. Ko nî kuná'an xáan káindatu-i nî kajini-i ja tú naún ní tá'an-de. Yúan-na te nî nakani ini-i te nî kaka'an-i ja ñn i'a kúu Pablo.

7 Te yani yúan nî io ñu'un cháa kúu gobernador ini isla-ún, nání-de Publio. Te cháa-ún, nî kana-de ruu jíná'an-ri. Te nî ja'a núu-de ve'e-de nî kakendoo maní-ri jín-de unî kivi.

8 Te táa Publio kátúu-dé nuu jíto, kú'u-de jín kué'e kiji jín ñn kue'e kúun chji-de. Te nî kivi Pablo ve'e cháa-ún. Te nî jikan ta'u-dé. Te nî chaa-de nda'a-dé sikí cháa-ún. Te nî nduva'a-ni cháa-ún.

9 Yuán-na, te suni sava-ga ñayivi káku'u ní isla-ún, nî jakoyo-i. Te nî kanduva'a-ni-i.

10 Te ñayivi-ún, nî kajatú'ún-i ruu jíná'an-ri, te nî kaja'a-i kua'a ndatíñu nî kakuta'u-rí. Te nuu ní kenda koyo-ri kua'an-ri, te nî kaja'a-i taká ndatíñu kánandí'i-ri.

Ja ní jani Pablo tu'un ini ñuu Roma

11 Súan-ni onde nuu uní yoo, te nî kajika-ri kua'an-ri jín ñn barco ñuu Alejandría ja ní kanchaa nuu isla tiempo viko víjin. Te barco-ún, máá cháan ndíso ñn figura ñayivi Cástor jín Pólux.

12 Te ni jakoyo-ri ñuu Siracusa. Te yúan ni kakendoo-ri uni kiv*i*.

13 Te yúan ni kenda koyo-ri kua'an-ri nduu nduu yundúcha. Te ni jakoyo-ri ñuu Regio. Te inga kiv*i* ní kee tach*i* íchi sur, te inga kiv*i* xían-ún, ni jakoyo-ri ñuu Puteoli.

14 Te yúan ni kani'in tá'an-ri jiín sáva ñani. Te ni kaka'an nda'ú-de jiín-rí ni kakendoo-ri jiín-de in semana. Yúan-na te vásá ní jakoyo-ri ñuu Roma.

15 Te ñani yúan a ni kani'in-dé tu'un ruu jiná'an-ri. Te ni kenda koyo-de, ni kakita'an-de ruu onde nuyá'u naní Apio jiín ndanúní mesón. Te ni jini Pablo nu-dé. Te ni nakuatá'ú-de nu Dios. Te ni ndandéé ini-de.

16 Te nu ní jakoyo-ri ñuu Roma, te ni ja'a capitán taká preso nu cháa kakuñá'nu nu ejército ñuu Roma. Ko ni ja'a-de tu'un kunchaa sin Pablo jiín in soldado kukoto-ún-de.

17 Te nu uni kiv*i* te ni kana Pablo xini taká chaa kakuñá'nu nu ñáyiv*i* judío ni kakutútú-de. Te ni ka'an Pablo jiín-de: Ñani jiná'an-ró, ruu tú kuti naún ní sá'a-ri siki ñúu-yo ni siki táninu táa-yo. Ko onde ñuu Jerusalén ni kaja'a-i ruu nu cháa ñuu Roma jiná'an-de. Te ni kachindee-de ruu vekaa.

18 Te chaa ñuu Roma, ni kaxndichí-de ruu. Te kakuni-de sia-de ruu núú, chi tú ni in kuachi ío siki-ri ja kú-ri.

19 Ko tú ní jatú'ún ñáyiv*i* judío. Yuán ní jikan-ri ja kí-ri nu César. Ko na tú vai-ri ja ka'an-ri siki ñáyiv*i* ñúu-ri.

20 Ja yúan ní kana-ri xini-ro jiná'an-ró, navá'a na kuní-ri nu-ro te ka'an-ri jiín-ró. Chi siki tú'un kañukuu ini ñáyiv*i* Israel kúu ja nú'ni-ri jiín cadena

yá'a. Achí-de.

21 Te n̄i kaka'an cháa-ún jíin Pablo: Tú ni ñn carta ní cháa nuu-rí onde ñuu Judea ja kúni tu'un-r̄i róó. Te taká ñani ja ní chakoyo yá'a, tú kákastu'ún-de ni tú kaka'an-de ni ñn tu'un ñáá siki-ro.

22 Ko kuni so'o-r̄i tu'un ka'an-ro nú ndasa jáni in̄i-ro kákuni-r̄i. Ch̄i siki tú'un yá'a a kájini-yo já taká ñayivi kaka'an ndiva'a-i. Achí-de.

23 Te n̄i teta'an Pablo ñn kivi. Te n̄i chakoyo kua'a-dé ve'e nuu ncháá Pablo. Te nuu cháa-ún n̄i jani ndaa-de tu'un ñuu nuu tá'ú Dios tiñu. Te ndúkú-de skándija-de cháa-ún siki tú'un Jesús onde jíin tú'un ká'an ley Moisés jíin tutú cháa n̄i kajani tu'un Dios onde sáá. Te súan n̄i stá'an-de onde jañá'an te onde aini.

24 Te sava cháa-ún, n̄i kajatá'ú-de tu'un n̄i ka'an Pablo. Ko sava-ga-de, tú ní kákandija kuti-dé.

25 Te n̄i kastatá'an-de jíin tá'an-de. Te nini kája'an-de n̄i ka'an Pablo tu'un yá'a: Bueno n̄i ka'an Espiritu Santo jíin tú'un Isaías, cháa n̄i jani tu'un Dios onde sáá, chi n̄i ka'an-de jíin táa-ro ní sá'a-ya:

26 Kuá'an nuu ñayivi yá'a te kachi-ro kúni-i: Vasa kájini ná'in vá'a-ró, ko ma júku'un in̄i-ro. Te vasa kánde'é nd̄i-ro, ko ma kuní-ro.

27 Ch̄i xaan ní kakuni'in in̄i ñayivi yá'a, te xaan ú'u kájini so'o-i. Te kájasu-i nduchi-í náv̄a'a ma kuní-i jíin nduchi-í, te ma kúni ná'in-i jíin só'o-i, te ma júku'un in̄i-i, te ma náxío káva in̄i-i, ja násáva'a-r̄i-i. Achí-ya.

28 Ná kástu'ún-rí nuu-ro núsáá, chi tu'un n̄i tájí Dios I'a náma yóó, vina te ná tájí-ya tu'un yá'a

ki'in nuu ñáyivi sïn nación, Te máa-i kuni ná'in-i. Achí-de.

²⁹ Te ni jinu ni ka'an-de tu'un yá'a. Te kája'an chaa judío kástátá'an xaan máa-de.

³⁰ Te ni kendo Pablo ni nchaa-de uu kua ñn ve'e ni ki'in núu-de. Te ni jatá'ú-de taká ñáyivi ní jakoyo-i nuu-dé.

³¹ Te jáni-de tu'un ñuu nuu tá'ú Dios tiñu. Te bueno stá'an-de tu'un máa Jító'o-yo Jesucristo. Te tú ni ñn chaa ní jasú nuu-dé.

Mixtec, San Miguel el Grande
New Testament in Mixtec, San Miguel el Grande
(MX:mig:Mixtec, San Miguel el Grande)

copyright © 1951 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, San Miguel el Grande

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Contributor: Bible League International

Mixteco, San Miguel el Grande [mig], Mexico

Copyright Information

© 1951, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, San Miguel el Grande

© 1951 Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,

please contact the respective copyright owners.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source files
dated 14 May 2025

a7b2e4b3-7fe3-5b8e-b04c-0245065924f9